

EIGEN KRACHT

DOOR
D. MENKENS-VAN DER
SPIEGEL

NIJKERK - G.F. CALLENBACH

EIGEN KRACHT

EIGEN KRACHT

DOOR

D. MENKENS—VAN DER SPIEGEL

GEÏLLUSTREERD DOOR JEANNE FAURE

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

I

EEN ONPRETTIG VOORUITZICHT

Ze zaten samen in de serre, Rie en Hans. Voor hen op het tafeltje lag een boek. 't Heette, dat ze daar met z'n tweeën in lazen. Heel vaak deden ze dit, want, als er een nieuw boek in huis kwam, een boek, dat Hans had meegebracht uit de stad, bestond er voor beiden geen grooter genot, dan samen het te lezen. Hans dacht er niet aan, het in den trein vast even door te kijken, Rie prakkizeerde er niet over, het in handen te nemen,

terwijl Hans nog aan zijn huiswerk zat. Neen, samen lezen was veel leuker.

Maar nu werd er geen blad omgeslagen. Nu fluis-terden ze een beetje.

Vanuit de serre kon je door de achterkamer in de voorkamer kijken, want de suitedeuren stonden open. Moeder zat op haar gewone plaats, rechts van de tafel, vaders stoel aan den anderen kant was onbezet, maar vóór de tafel zat Perk, de bakker.

En dat Perk er was, kijk, dat benam Rie en Hans den leeslust, of eigenlijk enkel Rie, maar, als zij niet omsloeg, kon Hans ook al niet verder.

Perk had gezegd, dat hij kwam spreken over zijn dochtertje Pietje.

Aangezien de man geen ander dochtertje bezat, was het vrij onnoodig, zich zoo duidelijk uit te drukken, maar Perk scheen nu eenmaal van die spreekwijze te houden, wat voor Pietje het minder aangename gevolg had, daarmee geplaagd te worden. Pietje was niet bepaald de meestbeminde onder de vriendinnen, omdat ze gauw boos werd en slecht tegen een plagerijtje kon. Weinig was dan ook noodig, om de anderen te doen zeggen: „o, me dochtertje Pietje wordt weer kwaad.” Rie had er zelfs van gemaakt: „me dochtertje Pietje speelt op haar pootje,” wat de anderen met groote volgzaamheid hadden overgenomen.

„Ze liep vandaag al met zoo'n eigenwijs gezicht rond,” zei Rie zachtjes.

„Zou ze misschien ook naar de mulo moeten?” vroeg Hans.

„Jò, schei uit, dan weet ik me geen raad. Stel je

voor, elken dag met hetzelfde treintje mee, in dezelfde klas zitten, o, 't is om er wee van te worden."

„Ja juffrouw," hoorden ze nu Perk zeggen, „as de meester nog langer wegblaift, dan kom ik wel 's op een ander keertje terug. 't Is toch nog veertien dagen, eer me dochtertje Pietje van school gaat."

Rie gaf Hans een por in de zij.

„Hadst u plannen van verder leeren?" vroeg moeder.

„Ja juffrouw, 't is ons eenigst kind en 't maissie ken goed leeren, al zeg ik het zelf. Nou, dan laikt het main de plicht van een ouwer, daar rekening mee te houwen, as tie het betalen ken en dat ken ik, al zeg ik het zelf. We dachten zoo, 't maissie most maar schooljuffer worden."

„Lieve tijd," zuchtte Rie.

„'k Wou dat ik nog de kans had, bij haar in de klas te zitten," grinnikte Hans.

„Ja, lach maar, 't zal er van komen, dat mij dat lot te beurt valt."

„Als leerlinge? Leuk zal dat zijn."

„Och jô, loop heen." Rie was nu niet in de stemming, naar grapjes te luisteren.

„Zoo zoo, moet er een onderwijzeres van Pietje gemaakt worden," hoorden ze moeder weer zeggen.

„Ja, dat wordt uw dochtertje immers ook?"

„Nou, dat staat nog niet heelemaal vast. Maar kijk, daar komt mijn man aan."

Even later zat mijnheer Kok ook in de kamer. Rie en Hans bogen zich dichtër weer over hun boek.

„Luisteren is eigenlijk gemeen," vond Hans.

„Ja, ze verhandelen geen geheimen. Als vader

meent, dat we het niet mogen hooren, doet hij natuurlijk de deuren dicht. Hij heeft ons best in de gaten, hoor!"

Rie had daarin gelijk. Mijnheer Kok had zijn twee oudsten daar wel gezien. Daarom zei hij: „Perk, zullen we hier je plannen bespreken of even naar boven gaan?"

„Gunst, meester, wat ik te zeggen heb mag de heele wereld weten," was het antwoord. „'t Gaat over me dochtertje Pietje. U zal het wel met me eens zain, dat het maissie best leert en daarom wouwen we haar schooljuffer laten worden. We dachten, dat uw dochtertje dat ook worden mos, maar de juffrouw zee net, dat het nog niet heelemaal zeker was. Nou, dat geeft ook niet, maar ik en me vrouw, we zeeën zoo, 't zou leuk zain, as de maissies samen op kunnen leeren."

„Ik en me vrouw," smaalde Hans.

„Samen opleeren met zijn Pietje, kon het ongelukkiger?" zuchtte Rie.

„Ja kijk eens, Perk," zei mijnheer Kok, „er is wel veel kans op, dat onze Rie onderwijzeres wordt, want ze heeft er zin in en ik vind het mooi voor een meisje. Doch je weet, hoe het met kinderen van een jaar of twaalf gaat, vandaag willen ze dit en morgen wat anders. Daarom maak ik nog niet zulke vaste plannen. Voorloopig stuur ik haar naar een mulo en dan zien we wel verder. Ze kan toch pas over twee jaar naar de kweekschool. Misschien doet ze eerst mulo-examen en kan dan nog zien, wat ze wil."

„Eerst mulo-examen — ja meester, daar hadden

wai niet over gedacht, maar meester weet het beter en dan mot het met Pietje ook maar."

„Dat is niet beſlist noodig, hoor Perk. Als jullie vast besloten zijn, dat ze onderwijzeres moet worden, wel, stuur haar dan over twee jaar naar de kweek-school. Hebben wij tegen dien tijd hetzelfde vaste plan, nu, dan gaat Rie er ook heen, maar staan we er nog net tegenover als thans, dan voel ik meer voor het mulo-examen, omdat daarna nog verschillende wegen openstaan."

„As ik het goed begrepen heb," antwoordde Perk, „dan blaift het in elk geval voor de eerste jaren krek gelaik, hē meester? Dan kennen de maissies in elk geval zoolang samen na school gaan. Nou, daar ben ik blai om, want het is ons eenigst kind en dat zie je toch niet graag zoo heelemaal onder vreemden en al zeg ik het zelf, ze heb bij meester zoo best geleerd, meester zal wel zorgen, dat ze in de stad ook op een beste school komt."

„Wat allermiserabelst misselijk. Nou heb ik heelemaal geen zin meer aan die mulo. Ik wil er niet eens meer heen," klaagde Rie, harder dan veilig was.

„Stil, meid, er komt nog meer," fluisterde Hans.

Perk had het nu over een zuster van hem, die in de stad woonde en waar de „maissies" 's middags konden gaan „boterameten". Die zuster wist al van het plan en had er geen bezwaren tegen ingebracht met haar nichtje ook een „vriendinnetje" te zien verschijnen. „Nou meester, al zeg ik het zelf, voor wat hoort wat. U zorgt voor een school en ik zorg voor onderdak," eindigde Perk lachend de vrij lange be-

schrijving van de gezellige omgeving waarin de beide jongedames haar twaalfuurtje zouden nuttigen.

Rie mopperde geducht. Daar gingen nu alle mooie verwachtingen. Hans was al een jaar op de H. B. S., Hans de broer van Rie. O, er waren nog twee broertjes en een zusje, maar die waren allemaal veel jonger. Dat waren „de kleintjes.” Hans was dertien, zij twaalf, Bob acht, Herman zes en Jopie nog geen vier jaar. Rie en Hans waren tamelijk lang samen geweest, eigenlijk altijd zoo'n beetje samen gebleven. Zeker, ze hielden veel van de leuke Bob en Herman, ze waren dol op Jopie, maar 't bleven toch de kleintjes, voor wie „onze Rie” en „onze Hans” geweldig groot waren, vooral sinds „onze Hans” elken dag met den trein meeinging en „onze Rie” na de groote vacantie dat ook ging doen. Ja, wat had Rie zich daar veel van voorgesteld. Elken morgen er op uit trekken met Hans, samen naar het stationnetje, want ze waren de eenigen uit Vredenburg, die „in de stad school liepen,” 's middags samen naar de melksalon, waar Hans zijn boterham at, o, 't zou toch zoo fijn wezen. En nu — dat vervelende kind van Perk er bij, elken dag weer, dat wicht natuurlijk op school ook altijd vlak bij, want het boereschaap zou met de stadsmeisjes wel niet weten om te gaan. Nou ja, werd er den gek met haar gestoken en maakte zij zich daar boos om, ook goed, hoor! Rie zou zich stellig niet al te veel aan haar gelegen laten liggen. Maar dat 's middags meegaan naar die tante, was dat niet bar vervelend? Bedankten vader en moeder maar voor de eer. Nee hoor, ze deden het niet. Ze namen het aanbod aan.

Moeder zei zelfs, dat ze het een prettig idee vond, want ze geloofde, dat het er in die melksalon, waar Hans at, nogal eens ruw naar toe ging.

„Dat is wel waar,” fluisterde Hans.

„Nou ja, 't zou ook wat, ik had het juist zoo leuk gevonden. Ben ik dan een juffertje, dat nergens tegen kan? 'k Weet best mee te doen, hoor! 'k Had er juist zoo op gevlast.”

„'t Zou je toch niet zoo heel hard meegevallen zijn,” troostte Hans. „In dat kleine zaaltje, je weet wel, dat trapje op, daar zitten we en 't zijn allemaal jongens. De meisjes zitten beneden in de eigenlijke melksalon.”

„Je kunt wel lunchroom zeggen.”

„O, ik dacht, dat jij geen juffertje was. Er staat melksalon op het raam.”

„Nou ja.” Rie wist niet zoo gauw antwoord. Dat van lunchroom had ze enkel gezegd, omdat haar verstoordheid zich in tegenspraak uiten wou. Hans had dat wel eens meer verteld en vaker gezegd, dat ze toch moeilijk bij hem zou kunnen zitten, ook gesproken over den „meneer” die tegenwoordig de wacht hield, omdat ze wel eens te veel lawaai hadden gemaakt, maar 't bleef toch vervelend, hoor, om den heelen dag met Pietje opgescheept te zitten. Valsch kind ook, om er niets van te zeggen. Zij, Rie, had er al maandenlang den mond over vol gehad, maar Pietje had gezwegen. Wie weet, hoe die er in stilte van genoten had en gedacht: stil maar met je school en je lunchroom. Ik ga met je mee en je moet bij mijn tante eten. Ja, zoo had dat schaap vast gedacht.

Gelukkig, Perk ging weg. Nu zou vader het „grootte nieuws” wel komen vertellen.

Ja, vader kwam naar de serre, toen hij Perk had uitgelaten, maar vertellen . . .

„Jullie hebt zeker alles wel gehoord, hè?”

Een lachje speelde om zijn mond, maar dat zag Hans alleen. Rie keek boos voor zich.

„Ja, ja,” ging vader voort, „al had ik niet begrepen, dat jullie met open ooren luisterden, dan zou Rietje’s gezicht me al genoeg vertellen. Zoo boos, omdat een ander je geluk deelt, kindje?”

Rie gaf geen antwoord. Hans mompelde iets van lezen en luisteren, wou een verontschuldiging maken, maar dat mislukte nogal.

„Stil maar, jongen,” lachte vader. „Aan luistervinken heb ik het land, maar dat luisteren van jullie, wel, dat kon iedereen zien en was daarom in ’t minst niet stiekem. Perk zei immers zelf, dat hij geen geheimen had? ’t Spijt me alleen, dat de uitwerking geen betere is.”

„Dat het nou net diè meid moet zijn,” stootte Rie uit.

„Jij hadt zeker liever Bertha Stevens mee gehad,” zei mijnheer Kok droogjes.

Daar moest Rie toch om lachen. Bertha Stevens was de domste uit de klas, had bovendien het ongeluk, geen al te heldere moeder te hebben.

„Nou ja, vader, maar die Pie is ook zoo’n spook.”

„Me dochter Pietje,” gooide Hans er tusschen.

„Hoor eens, jongens,” hernam mijnheer Kok, terwijl hij gezellig tegenover hen ging zitten, „we moeten daar eens even kalm over praten. Pietje Perk is een beetje bijzonder, dat geef ik toe, maar ze is een enig

kind, vergeet dat niet. Kinderen zonder broertjes en zusjes zijn feitelijk diep te beklagen, want ze missen veel, meer nog dan ze weten. Dikwijls worden ze een beetje verwend aan den eenen kant en kort gehouden aan den anderen, omdat vader en moeder uit overgrootte bezorgdheid hun een massa verbieden. En doordat ze thuis altijd alleen zijn, kunnen ze ook minder goed met andere kinderen opschieten. Soms zijn ze bezig, soms willen ze alles alleen hebben en soms kunnen ze niet tegen plagen. Met Pietje schijnt het laatste hoofdzaak te zijn. Welnu, ontzie haar dan een beetje, dat zou beter zijn, dan extra-plagerijen te verzinnen."

„Net of we dat doen!”

„Nou Rie, dat „me-dochter-Pietje” heeft er wel wat van, niet?”

„O, die zotte Perk ook. Daar lacht het heele dorp om.”

„Akelig genoeg voor Pietje. Met die plagerij bespot je eigenlijk haar vader, omdat het zijn woorden zijn. Geloof je niet, dat het juist dáárom zoo vervelend voor Pietje is?”

„Ja, dá's waar,” gaf Hans grif toe.

„Rie, zou jij het prettig vinden, als je geplaagd werd met iets, dat ik vaak zei?”

„Nee vader, dat niet,” antwoordde Rie langzaam. Van dien kant had ze de zaak nog nooit bekeken.

„Nou, daarom hoop ik, dat je aardig met Pietje zult omgaan. 't Zal voor haar minder meevallen dan voor jou, om zich bij de nieuwe vriendinnetjes aan te passen. Kom jij haar dan wat tegemoet.”

„Zorg er voor, dat ze nooit te weten komen, dat haar vader zoo over haar babbelt,” vulde Hans aan, toen eenige oogenblikken niemand iets zei.

„Maak je maar niet ongerust, Hans,” zei mijnheer Kok lachend. „Zoo iets zal onze Rie niet doen.”

Rie kreeg een kleur. Goed, dat vader niet wist, welke booze gedachten ze straks gehad had. Ze zou dit en ze zou dat. Ze zou het Pietje flink zuur maken, als ze al die plannen volvoerde, maar neen, dat zou ze toch niet doen. Vader verwachtte dat heelemaal niet van haar.

Moeder kwam nu ook naar de serre.

„Ik ben blij, dat je met Pietje mee moogt naar die tante,” zei ze.

„'t Zou in de melksalon leuker zijn geweest,” bromde Rie.

„Dat lijkt maar zoo, Rie! Je kunt daar geen paar uur blijven zitten en wat moet je dan? De straat op.

Ja, dat vind je misschien nu wel heel aardig, maar als het regent of koud is heeft het veel voor, ergens gezellig te blijven, tot het weer tijd voor school is,” zei moeder.

Rie was het daar niet heelemaal mee eens, maar ze troostte zich met de gedachte, dat er nog bijna twee maanden verlopen moesten, eer het September was.

II

HOE PIETJE „NEL" WERD

Twee maanden gaan gauw, vooral wanneer je het goed naar je zin hebt. En Rie had het goed naar haar zin gehad. Vader had voor drie weken een huisje gehuurd in Katwijk. Fijn was dat geweest. Ze hadden mooi weer getroffen en elken dag volop genoten van zee en duinen.

Toen de drie weken om waren, begon in Vredenburg de school weer en moesten vader en moeder dus thuis zijn, maar Rie en Hans waren nog veertien dagen gaan logeeren bij grootmoeder in Den Haag. Daar hadden ze het ook reusachtig gehad, hoor!

Tante Jo, die met grootmoeder samen woonde, was elken dag met ze uit geweest.

Maar eindelijk waren ook Rie en Hans weer in Vredenburg.

En toen kwam voor Rie al gauw, op Dinsdag, de eerste schooldag, twee dagen vroeger nog dan voor

Hans, die pas op Donderdag weer beginnen moest.

De trein ging 8.10 en 't stationnetje was vlak bij, maar Pietje Perk stond al omhalf acht voor de deur. „Opgetuigd als een admiraalsschip,” beweerde Hans.

„Een admiraalsschip is een oorlogsschip, hé?” informeerde Bob.

„Nou, dat admiraalsschip is in elk geval een oorlogsschip,” bromde Rie.

„Rietje, Rietje,” waarschuwde moeder.

„Goed dat vader het niet hoort,” lachte Hans, toen moeder Pietje ging opendoen.

Ja, Hans had niet heelemaal ongelijk met zijn „opgetuigd.” Pietje scheen al wat ze aan mooie kleeren en sieraden had bij elkaar gezocht te hebben en keek heel verwonderd, toen ze Rie in een van haar gewone schooljurken aan de ontbijttafel zag.

„Kind, wat ben je mooi,” zei Rie.

„Nou, gewoon, deze jurk hoef ik tòch niet meer voor Zondags aan,” antwoordde Pietje, terwijl ze met welgevallen langs haar hardgroene, tamelijk dikke jurk keek.

't Was maar wat een mooie, dacht ze in stilte. Heel wat anders dan dat katoenen ding van Rie. Och ja, 't was net als vader zei, meesters verdienden niet zoo veel. Rie zou er nog wel van opkijken, hoeveel jurken zij, Pietje, kreeg, nu ze in de stad naar school ging.

„'k Houd mijn mantel maar over den arm, 't is warm buiten,” zei ze.

„Wat je nóg gelijk hebt. Je zult het zéker warm hebben in zoo'n wollen jurk,” antwoordde Rie, zonder te letten op de afkeurende blikken van haar moeder,

die ze best merkte. Mevrouw Kok vond het jammer, dat haar Rie zoo deed. Dat arme Perkje zou toch genoeg te verduren hebben straks in de stad, daar hoefde Rie waarlijk op den vroegen morgen geen begin mee te maken.

Toen Rie dan ook haar boterham op had, nam mevrouw haar nog even apart. „Rie," zei ze, „nou hoop ik, dat je het arme kind beter zult behandelen dan je daareven deedt. Neem haar liever in bescherming als anderen beginnen te plagen en doe er zelf in geen geval aan mee."

„'k Schaam me om met haar over straat te gaan," mopperde Rie. „'t Is me nogal wat moois. Een grasgroene jurk, een hemelsblauwe mantel, een bloementuin op d'r hoofd, een rose strik aan d'r vette vlechtje'

„En kanariegele schoenen met muisgrijze kousen om maar niet te spreken van al het zilver en goud," vulde moeder aan. „Rie, kind, wees blij, dat jouw moeder een anderen smaak heeft."

Rie keek voor zich.

„'t Is tijd voor den trein," zei ze.

Moeder lei haar beide handen op Rie's schouders.

„Kijk me eens aan, Rie!"

Ze deed het.

„Kan ik mijn meiske vertrouwen?"

„Ja, moeder," zei Rie zacht.

„En zal ze er ook aan denken, haar naaste lief te hebben als zichzelf?"

„'k Zal het probeeren, moeder!"

„Best. En, kindje, bij al wat je wacht, denk er om, dat Een je ziet en dat Hij je helpen wil in alles."

Even later waren Rie en Pietje op weg naar het station.

Moeders woorden hadden indruk gemaakt op Rie. Ja, 't was feitelijk zielig, dat Pietje er zoo raar uitzag. Als 't kind er maar niet zoo'n eigenwijs gezicht bij zette. Ze verbeelde zich, er wonderfijn uit te zien en stapte als een pauw over den weg.

Hierin had Rie geen ongelijk. Pietje verbeelde zich werkelijk heel wat. Pietje dacht met evenveel minachting over de kleeren van Rie als die over de hare. Pietje vond niets moois aan dat magere kind naast haar in dat grijze manteltje. Ze hield het zeker maar aan, om die leelijke jurk te bedekken.

„Heb je het niet warm, Rie?” vroeg ze.

„Nou, een klein beetje wel, maar 'k ben pas verkouden geweest en moest daarom een mantel aan. Mijn jurk is zoo dun. 't Is voile, hè?”

Pietje gaf niet direct antwoord. Ze vond Rie schrikkelijk opschepperig. Die had het altijd over voile, mousseline, kunstzij — onzin, hoor! Allemaal katoen en niks om er mee naar de stad te gaan, of 't moest héél mooi zijn en nog niet gewasschen. Met wasschen bedierf alles, tenminste, als je het goed schoon waschte zooals haar moeder altijd deed. Rie d'r moeder maakte er natuurlijk maar wat van. Als je het vuil er goed wilt uithalen gaan de kleuren mee, zei moeder Perk altijd en Pietje begreep dat best. Ja, ze had dien steek over haar dikke jurk wel gevoeld daar straks. Zoo deed Rie altijd. Die verbeelde zich dat ze mooier was dan een ander en ze had toch maar goedkope kleeren aan. Nou ja, niks van aantrekken en voorloopig maar

erg vriendelijk blijven. Dat was wel noodig, want Pietje had een plan, een zelfgemaakt plan, een prachtig plan naar ze vond, alleen — ze had er de hulp van Rie bij noodig.

„Ben jai erg blai, dat je nou naar de stad op school gaat?”

Rie keek vreemd op. Wat een vraag.

„Wel ja, waarom niet,” antwoordde ze.

„Ik ook. Altaid op zoo'n dorp te blaiven is niks leuk. En ik wil schooljuffrouw worden, vast hoor.”

„Ik onderwijzeres,” zei Rie.

„Net of dat niet hetzelfde is.”

Pietje wist niet goed, hoe met haar plan voor den dag te komen. Daar waren ze al aan 't station en straks in den trein zaten er andere menschen bij, dan ging het heelemaal niet.

„Zeg,” begon ze gejaagd, „ik vind het alles reuze-leuk, maar 't spait me alleen zoo, dat vader me niet net genoemd heb als me nichies.”

Rie zette groote oogen op. „Wat bedoel je?” vroeg ze.

„Nou, ik ben naar me grootmoeder genoemd, naar vaders moeder en die hiette Petronella. Me ooms hebben ook alle drie een Petronella en die noemen ze Nel. Ik alleen moet Pietje hieten. Vader wou het, omdat grootmoeder ook Pietje genoemd werd.”

Rie gaf geen antwoord.

Het treintje kwam in de verte aan.

„Zeg Rie, noem me op school ook Nel,” smeekte Pietje.

„Ik — ik weet niet — 't is zoo gek, ik vergis me vast,” zei Rie.

„Och toe! Doe het maar! Je zal je niet vergissen. Doe je het? Ja, hè?”

„'k Weet niet,” herhaalde Rie.

Het treintje was er. Ze stapten in. 't Was tamelijk vol, waardoor het tweetal niet naast elkaar kon zitten, wat Rie heelemaal niet speet. Die vraag van Pietje zat haar een beetje dwars. Wat zou ze? Ze deed er Pietje natuurlijk een groot plezier mee, als ze op school Nel wou zeggen en dat vergissen, och, dat zou wel schikken.

Moeder had gezegd, dat ze Pietje goed moest behandelen, moeder had zelfs gesproken van: je naaste liefhebben als jezelf. Dat was moeilijk, hoor! Vooraf wanneer die naaste Pietje Perk was.

„Me dochter Pietje!”

Vader had gezegd, dat ze dit in de stad nooit mocht vertellen. Vader vertrouwde haar. Moeder ook. Nou maar, Rie zou toonen, dat ze werkelijk te vertrouwen was.

Eigenlijk zou ze het wel graag aan anderen verteld hebben, doch ze had zich vast voorgenomen, dit nooit te doen. Maar om nu ook nooit Pietje te zeggen Pietje was toch haar naam en haar vader wou, dat ze zoo genoemd werd. Daarom — tóch maar Pietje blijven zeggen, hoor!

Rie, waarom dat? Om Pietje's vader?

Geen mensch vroeg dat, maar Rie hoorde die vraag toch. Rie hoorde nog veel meer vragen. Of ze zelf graag Pietje zou heeten. Of ze nu al vergat wat moeder

gezegd had. Als je zelf niet graag zoo'n naam had, moest je hem ook een ander niet gunnen.

Rie kreeg een kleur, omdat ze in stilte zichzelf de waarheid bekende.

Die waarheid was: om den naam Pietje zou op de stadsschool allicht gelachen worden en dat vond Rie wel leuk.

Een heel leelijke waarheid!

Rie streed met zichzelf. Wat zou ze?

Maar toen Pietje, in de stad al, een reep chocola uit haar tasch haalde en die Rie voorhield met de woorden: „voor jou, als je me Nel noemt,” antwoordde ze: „'k Wil hem niet. 'k Had me al lang voorgenoemen, je je zin te geven. 'k Zal Nel zeggen, hoor!”

• Ze vond Pietje met haar reep chocolade vervelender dan ooit, maar toch gaf het haar een blij gevoel, toegestemd te hebben.

Zelfoverwinning maakt altijd blij.

III

DE EERSTE SCHOOLDAGEN

Die eerste dagen op de mulo, och, die waren meer vreemd dan leuk.

Althans voor Rie. Pietje of Nel, zooals ze op school heette, vond die eerste dagen reusachtig.

Ja, de eerste dagen!

't Waren voor het meerendeel kinderen van de lagere school, waarbij deze kopschool aansloot.

Slechts een klein deel kwam van andere scholen. Deze laatste, waarbij ook Rie en Pietje behoorden, waren door de juffrouw bij elkaar in een rij gezet. Ze waren in verschillende dingen niet zoo ver en moesten daarin bijgewerkt worden, vooral in Fransch en Engelsch, dat de anderen al gehad hadden.

Rie vond het niets leuk, naast Pietje te zitten, vond het ook niet prettig, door het deel van de klas, dat zich één voelde, zoo'n beetje als minderwaardig te worden beschouwd. Die juffrouw had eerst wel eens kunnen informeeren, wat ze al zoo wisten. Rie had thuis van vader ook al een paar jaar Fransch gehad, zelfs een beetje Engelsch en geloofde niet, dat ze zooveel minder zou zijn dan de anderen. Vader had haar dienaangaande gerustgesteld. En nu zei die juffrouw maar zoo ineens: „jullie in deze rij moet bijgewerkt worden.” Wat wist ze daarvan? Rie had bijna gezegd: „juffrouw, ik ken al heel wat Fransch,” maar nee, 't mensch moest zelf maar ondervinden, hoe ze het mis had. Rie vond het niets leuk, bij een juffrouw te zitten. Bij een meester, dien je hier natuurlijk net als op de H.B.S. mijnheer noemde, was veel echter. En dan een juffrouw, die al zoo oud was, stellig al veertig schatte Rie, nee, daar was niks aan. Den eersten morgen had de klas direct al Fransch. Veel werd er niet aan gedaan, och, aan geen enkel vak kon veel gedaan worden zoo'n eersten dag, want er moest dit besproken en dat gezegd worden, er moesten leerboeken uitgedeeld worden, alles was nog niet direct in orde na zoo zes weken vacantie, maar tòch, naar wat Rie hoorde van het Fransch geloofde

ze, dat ze wel even ver was. Alleen ze gebruikten andere boeken, dat was lastig. De „nieuwelingen” maakten sommen onder die Fransche les, waarvan Pietje getuigde, dat ze dan in Vredenburg wat anders geleerd hadden, hoor! Veel moeilijker sommen. Dát hoorde Rie natuurlijk graag.

„Jai zal net zoo goed als ik met Fransch en Engelsch baigewerkt worden, heb je dat in de gaten?” zei Pietje, toen ze dien eersten middag samen naar de tante stapten.

't Had Pietje altijd wat dwars gezeten, dat Rie van haar vader Fransch en Engelsch leerde. Ze had er thuis vaak over gemopperd, dat zij dit niet mocht. 't Was toch al lang genoeg besloten geweest, dat ze onderwijzeres zou worden. Vader had van extra lessen echter niets willen weten. Talen mochten op een lagere school niet eens onderwezen worden, dat had hij al zoo vaak in de krant gelezen. 't Was allemaal maar onzin die leerderij van Rie Kok, had hij telkens beweerd. Meesterskinderen wilden graag overal nummer één zijn, maar ze zou later in de stad precies van voor af aan moeten beginnen als een ander. Moeder Perk had, om Pietje's herhaald vragen, er nog wel op aangedrongen dat vader Perk eens bij „meester Kok” zou gaan informeeren, maar vader had dat niet gewild en er ook beslist op gestaan, dat de plannen zoo lang mogelijk geheim bleven. Vader wou er het heele dorp mee verrassen, dat zijn dochttertje niets minder was dan een meesterskind en er daarom niet van te voren over spreken.

En nu bleek het, dat hij tòch ongelijk had gehad

en dat tòch kinderen van een lagere school soms wel talen leerden. Pietje was nog niet zoo ineens daarover uitgedacht, maar het troostte haar, dat die Rie met al d'r wijsheid toch ook bijgewerkt zou worden.

Rie zei er maar niets van. 't Kind zou later wel merken, dat ze alleen de genoegens van 't bijwerken zou smaken. Op het oogenblik kwam het allervervelendste: dat eten bij Pietje's tante. Rie had een boterham en een fleschje melk in haar tasch. Pietje alleen een boterham. Rie had die melk liever niet mee genomen, maar moeder had het gewild. „'t Is heel aardig, dat die tante jou ontvangen wil, maar we mogen geen blijk geven, te verwachten, dat ze jou ook melk of koffie zal geven. Als het niet zulke welgestelde menschen waren, zou ik ze geld aanbieden voor dat koffiedrinken daar, maar dat kan nu niet, ik zou ze beleedigen. Denk er om, dat je erg beleefd bent, en mevrouw zegt, hoor,” had moeder Rie op 't hart gedrukt. Nou, dat laatste zou Rie tòch wel gedaan hebben, maar aan die melkflesch had ze een hekel.

Pietje's tante ontving de meisjes hartelijk, dat moest zelfs Rie in haar mopperstemming erkennen.

Pietje stond een beetje te grinniken toen ze dat woord „mevrouw” hoorde. Natuurlijk, die dacht net als alle Vredenburgers, dat alleen de vrouwen van burgemeester, dominee en dokter zoo genoemd moesten worden.

In de gezellige tuinkamer stond de koffietafel gedekt. Vier bordjes waren er. Mijnheer en mevrouw Beukels hadden geen kinderen, dus twee bordjes waren voor

de gasten, naar Rie begreep. Dat er evenwel ook bij elk bordje een beker stond, vervulde haar met zorg. Mevrouw zou natuurlijk die bekera zonder wat te vragen volschenken. 't Liefst wou Rie dan maar zwijgen en de flesch melk stiekem ergens leeg gieten, maar dat zou moeder niet goed vinden en dus moest ze wel zeggen, toen mevrouw begon in te schenken: „mevrouw, ik heb melk bij me.”

„O ja?” was het antwoord. „Wat een zorgzame moeder heb jij. Nou, drink dan vandaag je eigen melk maar, doch zeg tegen je moeder, dat ik het erg prettig zal vinden, als ik je voortaan een beker melk mag inschenken. Voor jou is zoo'n flesch een heele last en ik vind het huiselijker, als we allemaal uit één kan drinken.”

Dat vond Rie maar wat fijn. Eigenlijk viel haar alles mee. 't Was hier haast net als thuis. Aardige man, die meneer Beukels en mevrouw was ook zoo leuk. Haast niet te begrijpen, dat dat een zuster van Perk was. Bij Pietje thuis was alles zoo heel, héél gewoontjes, maar hier niet, hoor! Wat een fijn ontbijtlaken lag er op tafel en wat een keurige meubelen hadden ze.

Rie nam onder het eten alles eens goed op, wat Pietje, die tegenover haar zat, niet ontging. Tante Cor was altijd de „deftigheid” in de familie en gewoonlijk werd er een beetje om haar gelachen door vader en de ooms, omdat ze zoo heel anders was geworden dan zij, maar nu vond Pietje dat wel prettig, om Rie. Die hoefde niet te denken, dat zij alleen deftige familie had. Vol vertrouwen vroeg ze dan ook, toen ze weer naar school gingen: „hoe vin je me tante?”

„Een snoes,” was het antwoord en Pietje was daardoor zóó gestreeld, dat ze vergat om dat woord „snoes” te lachen, zooals ze anders stellig gedaan zou hebben.

's Avonds thuis had Rie heel wat te vertellen. Vader en moeder waren een en al oor. Vader genoot er van, dat geen der vakken moeilijkheden had opgeleverd.

„Maar waarom maakte jij ook sommen onder die Fransche les?” vroeg hij.

„Nou, daarom. Dat mensch had me zonder wat te vragen bij de uilskuikens gezet.”

Nu keek vader minder vroolijk.

„Wat bedoel je met mensch en uilskuikens, Rie?” vroeg hij.

Rie haalde de schouders op.

„'k Wou dat ik bij een meester zat,” zei ze.

„Dat is geen antwoord op mijn vraag, hè Rie?”

Rie kreeg een kleur, keek voor zich.

„Je weet wel, Rie, dat ik er niet van houd op zoo'n toon over een onderwijzeres te hooren spreken en bij die uilskuikens hoort ook Pietje Perk. Zou die dommer zijn dan jij?”

„Nel Perk, bedoelt u, vader,” trachtte Rie het gesprek een andere wending te geven. 't Scheen te gelukken, want vader en moeder keken al even verwonderd als Hans, die er ook bij was. Rie vertelde nu, hoe Pietje op school Nel genoemd wou worden.

„Ze heeft groot gelijk,” zei Hans.

„Maar met dat al moeten wij nog even op ons chapiter terugkomen,” zei vader tot Rie's teleurstelling.

„Ons Rietje neemt het de juffrouw kwalijk, dat zij

de kinderen van andere scholen apart heeft gezet. Natuurlijk had ze wel even kunnen vragen, of er bij waren, die al talen gehad hadden, maar zij weet van welke scholen jullie gekomen zijn en weet ook, dat op die scholen geen talen onderwezen worden. 't Is dus heel gewoon, vind ik, dat zij jullie bij elkaar heeft gezet. Op die manier kan ze beter vaststellen, wat jullie ontbreekt en makkelijker jullie helpen. Als ze nu soms morgen over bijwerken begint, zeg je het maar direct, hoor Rie, dat jij al wat van Fransch en Engelsch afweet."

Rie keek tamelijk boos.

„Had onze Rie andere plannen?"

„Och, ik wou zoo'n eerste bijwerkles maar eens over me heen laten gaan en dan op de tweede ineens laten merken, dat ik veel meer weet."

„Dus de juffrouw voor den mal houden," zei vader.

„Maar Rie," vermaande moeder, „denk eens aan, hoe jij zoo iets vinden zou. Als ze jou nou eens zoo voor den gek hielden."

„'t Zal je er naar vergaan. Later, als jij frik bent, lieve tijd, wat zul je je trekken dan thuis krijgen," zuchtte Hans met een zóó komisch gezicht, dat vader, moeder en Rie alle drie in den lach schoten.

„Nou zal Rie stellig haar leven beteren, nietwaar kind," zei vader, nog nalachend. „Morgen vertel je maar aan de juffrouw, dat jij Fransch spreekt als een geboren Parisienne en Engelsch als een Londenaar."

„Uit het oost-end," ¹⁾ vulde Hans aan.

Er werd verder niet over gesproken, doch den

¹⁾ Arm gedeelte van Londen.

volgenden dag, toen werkelijk de juffrouw vertelde, dat ze 's Maandags en Donderdags van twaalf uur tot halfeen met Fransch en Dinsdags en Vrijdags op denzelfden tijd met Engelsch zouden worden bijgewerkt, zei Rie: „ik weet al het een en ander van die talen, juffrouw!”

Verrast keek de juffrouw op. „Zoo, waar heb je dat geleerd?” vroeg ze.

„In Vredenburg, juffrouw.”

„Haar vader is ook schoolmeester,” verklaarde Pietje.

Rie zag hier en daar een lachje. Rie had gisteren ook al wel lachjes gezien.

Pietje's kleeren, Pietje's boersche spraak en nu een uitdrukking als deze — allemaal geschikt om Pietje tòch belachelijk te maken, al heette ze nu Nel.

't Speet Rie heelemaal niet. 't Was haar een soort van vergoeding voor wat ze van de juffrouw te hooren kreeg.

„'k Vind, dat je dit wel direct had kunnen zeggen,” zei die tamelijk scherp. „Je hadt dan gisteren mee kunnen doen, terwijl de klas Fransch had en ik zou geweten hebben, hoe ver je was. 'k Heb nu ook al tegen mijnheer Dregger gezegd, dat hij er acht kreeg om met Engelsch bij te werken. Waarom zei je het gisteren niet dadelijk?”

„Omdat u er niet naar vroeg, juffrouw.”

„O zoo.”

Meer zei de juffrouw niet. Maar de blik, waarmee ze Rie aanzag, zei nog een heele boel. Zelfs Pietje

merkte het. De juffrouw is er natuurlijk boos om, dacht ze. En *dit* speet *Pietje* heelemaal niet.

Wat *Pietje* wel speet was, dat in de eerstvolgende dagen bleek, hoe *Rie* zoo goed als geen bijwerken noodig had. Met Engelsch had ze zelfs precies hetzelfde boek gebruikt, was een les of drie achter, maar beloofde mijnheer *Dregger*, die met een paar dagen ingehaald te zullen hebben, wat haar ook werkelijk gelukte. Haar Fransch was van dien aard, dat de juffrouw geen enkele extra-les noodig oordeelde. 't Was waar, sommige dingen had ze nog niet gehad, met andere was ze verder dan de klas, maar dat kwam door de zoo verschillende leerboekjes.

Rie moest thuis het boek, dat hier gebruikt werd, nog maar eens doornemen en aanstrepen, wat ze niet begreep. De juffrouw zou dat dan wel even met haar behandelen.

„Niet noodig,” dacht *Rie*. „Dat doet vader wel,” en werkelijk, een week later kon *Rie* de Fransche en Engelsche lessen gewoon volgen, tot groot misnoegen van *Pietje*, die er thuis zóó over klaagde, nu zooveel werk te hebben en er zóó over mopperde, dat vader *Perk* op een avond weer bij „meester *Kok*” verscheen met de vraag of daar nu niets aan te doen was.

„Maar hard leeren om bij te komen,” raadde mijnheer *Kok*.

„Jawel, maar 't maissie werkt d'r aigen een ongeluk,” verklaarde de bezorgde vader, „en dat is allemaal de schuld van die scholen, die de wet overtreden en tóch Fransch en Engelsch onderwaizen, ondanks het verbod.”

„Ah, dus met uw vraag of er niets aan te doen is, bedoelt u, of we die scholen niet kunnen aanklagen, hè?”

Mijnheer Kok lachte een beetje, terwijl hij dit zei. Perk begreep, dat hij er tusschenliep en zei: „nou, aanklagen, maar 't is tòch niet zooals het hoort.”

„Ja Perk, om kinderen, die verder moeten leeren, ineens voor twee of drie talen te plaatsen, valt niet mee. Ze moeten goede hersens hebben om dat te kunnen bolwerken. Daarom komt die lagere school de kopschool tegemoet en geeft buiten schooltijd Fransch en Engelsch. Man, als ik geweten had, dat je dochtertje door moest leeren, dan had ik haar met plezier zoover gebracht als onze Rie, maar je kwam zoo erg laat met je plan voor den dag.”

Hier antwoordde Perk niet veel op. Hij ging maar gauw naar huis en zei z'n dochtertje Pietje, in 't vervolg geen klacht meer te willen hooren, of hij nam haar van school af.

Daar voelde Pietje ook niet veel voor. Er was al wel veel op die school, dat haar niet beviel en 't was er lang zoo prettig niet meer als de eerste dagen, maar ze zou toch doorzetten. Schooljuffrouw zou ze worden, hoor! Vast en zeker.

IV

DE VIJF WERELDDEELEN

Neen, voor Pietje was het schoolleven niet meer, wat het de eerste dagen was. Rie daarentegen begon het veel leuker te vinden. Rie raakte al gauw „er in”, precies zoals ze dat in Vredenburg geweest was. Ze kwam bij een clubje meisjes, dat net als zij voor alle mogelijke grappen te vinden was en — weinig hield van de juffrouw. Toen Rie op dien morgen de juffrouw dat onbeleefde antwoord gegeven had, was ze door vijf paar oogen goedkeurend aangezien. Die vijf, Gé Ridders, Ellie Brandsma, Cor Burgersdijk, Wies Bijl en Stien van Leeuwen, waren op de lagere school ook al gezworen vriendinnen geweest, vriendinnen in goed en kwaad, wat ze natuurlijk hier wenschten te blijven. De onderwijzer, bij wien ze het laatst gezeten hadden, had ze de vijf werelddeelen genoemd en om oorlog te voorkomen naar hij zei, had hij ze zoo ver mogelijk uit elkaar gezet. Dat was ze niet te best bevallen, maar daar trok hij zich minder van aan. Dien meester hadden ze anders wel gemoogd. Hij hield van een grapje en liet de klas minstens een paar maal per dag schateren. Doch er móést geleerd worden en ze moesten doen, wat hij wou.

Toen ze nu op de kopschool kwamen, hadden ze met overgrootte liefde de juffrouw gevraagd bij elkaar te mogen zitten en de juffrouw had geantwoord: „best, als ik maar geen last van jullie heb.” Dat antwoord

was tamelijk gewoon, maar voor het idee van ons vijftal was ze er in gevlogen en daarom vonden ze haar direct onuitstaanbaar, miserabel, een groote nulliteit, een ouwe tante en wat ze maar meer te verzinnen wisten. Wies had, hoewel zwakjes, nog aangevoerd: „als ze ons had afgesnauwd en ver van elkaar gezet, had dat jullie beter aangestaan?” maar de vier anderen hadden haar overschreeuwd. Of het niet erg genoeg was, na drie jaar een meester gehad te hebben, weer bij een juffrouw te komen en dan bij zoo'n sukkel, die dacht, dat zulke vleiende woorden meenens konden zijn. Ze had toch moeten begrijpen, dat er wat achter stak? En wat een mensch om niet eerst met mijnheer Scholten over de klas te spreken. Ze hadden al lang gemerkt, dat de onderwijzers dat altijd deden, want zóó kwam je bij een nieuwe, of je merkte, dat hij al alles van je wist. Nou, de lui van de kop en de lagere spraken elkaar elken dag, dus was er gelegenheid genoeg.

„'t Kan ook zijn, dat ze het gemeen vond, over ons te babbelen, had Wies nog gezegd, maar de anderen hadden daar niets van geloofd.

Nee, dan kon het nog eerder, dat mijnheer Scholten niets had willen zeggen. Die had misschien ook wel een hekel aan haar. Zoo'n ouwe juf, met haar dat al grijs begon te worden, was ook niks voor den jongen, vroolijken meneer Scholten. Die zou haar tòch maar voor 't lapje gehouden hebben, als ze iets had durven vragen. Nou, in elk geval, ze wist van niets en had getoond er van te houden zoo akelig lief aangesproken te worden, dat stond vast.

En toen nu dat „vreemde kind” zoo grappig uit den hoek kwam, wel, toen werd dat „vreemde kind” ineens een belangrijk persoontje voor de vijf werelddeelen. 't Was anders over 't algemeen niet veel zaaks, wat van buiten de stad kwam, maar deze mocht er wezen, hoor! Jammer, dat ze zoo verknocht scheen aan die boeretrien. Dat kwam en ging samen, zeker dierbare vriendinnen.

„Die Rie konden we anders wel eens praaien,” vond Ellie, die nogal van zeemansuitdrukkingen hield. „Je praait de een niet zonder de ander,” meende Gé.

„Nou, als die boerin bijgewerkt moet worden, zal dat best gaan.”

Zoo direct lukte het nog niet, want de eerste lessen van mijnheer Dregger maakte Rie mee en juffrouw Zwart liet haar ook een paar maal wat extra-Fransch maken, terwijl ze de anderen bijwerkte.

Na korten tijd echter was noch het een, noch het ander meer noodig en vond Rie het maar wát leuk, toen het vijftal om twaalf uur op haar afkwam.

„Zeg, loop een eindje met ons mee. Of moet je een anderen kant uit?”

„'t Blijft op het oogenblik vrijwel hetzelfde welken kant ik uitga,” zei Rie. „'k Moet toch op Nel wachten.”

„O ja? Is dat zoo'n dierbare van je?”

„Gunst nee, hoor! Maar we komen met denzelfden trein en ik eet 's middags bij haar tante.”

„Och lieve tijd, wat een genot,” zuchtte Ellie.

Rie zweeg en kleurde een beetje.

„Is die tante net zoo iets al zij?” vroeg Gé.

„Nee hoor,“ betuigde Rie met vuur. „Mevrouw Beukels is een eenigerd.“

„Nou, die Nel ook. 't Is maar, wat je onder „eenig“ verstaat.“

„Laten we vanmiddag Zwartjan met Ned. taal eens een juiste verklaring van het woord eenig vragen.“

„Niet noodig. Die kan ik wel geven,“ riep Cor. „Eenig, dat wil zeggen gansch zeer buitengewoon bijzonder.“

„Nou, dat is Nel Perk wel.“

„Och, dat kan ze toch ook niet helpen,“ poogde

Rie, indachtig aan moeders woorden, Pietje te beschermen.

„'t Is een eenigst kind.”

„Hetwelk ik ook de eer heb te zijn,” gierde Gé.

Rie keek haar verrast aan, zóó verrast, dat de anderen het uitproestten.

„Dat je dit niet direct al zag,” riep Stien.

„Die Gé is de verwendheid in persoon.”

„O ja, precies als Perka,” antwoordde Gé grappig-ernstig. „Ik krijg alleen niet zulke schitterende costuums en mijn uitrusting aan edele metalen is iets minder, maar verder — twee druppelen water, hoor!”

„Perka! Reuze! Nel is geen naam voor zoo'n stijf kind,” vond Cor. Rie beet zich op de tong. O, ze had aan die vijf jolige meiden zoo graag verteld van „Pietje” en nog liever van „me dochtertje Pietje,” maar nee, dat zou gemeen zijn.

„Weten jullie wel, dat *eenigst* eigenlijk geen goed woord is? 't Moet *eenig* zijn,” zei Stien lachend. „En in aanmerking genomen, dat we het daareven al over de beteekenis van 't woord *eenig* hadden”

„Ja, ja,” viel Gé haar in de rede, „ik snap het al lang! Wij eenige-kinderen zijn van een gansch zeer geweldige buitenissigheid. Jongens, het eerste kind, dat te vondeling gelegd wordt, adopteer ik als zuster.”

„Moet het een jongetje zijn?”

„Broeders zijn ook welkom. Die kunnen ons, zwakke zusters, beschermen,” verklaarde Gé plechtig.

„Zoo'n baby jou beschermen,” lachte Rie.

„Zoo'n baby wordt een man, meisjelief. En als hij een man is, ben ik een vrouw geworden, gebogen van

gestalte en met besneeuwde kruin. Nou, hoe zeg ik dat?"

„Prachtig. Alleen dat besneeuwde deugt niet. 't Moet beschimmeld zijn.”

„Ja, ja! Schimmel houdt langer dan sneeuw.”

„En al deze ijdele woorden worden gebezigd omdat gij, jeugdige vriendin, ons op de gedachte bracht, dat eenige kinderen abnormale wezens zijn,” zei Gé tot Rie.

„Och,” antwoordde nu Rie, „jullie steekt er den gek maar wat mee. Je hebt er uit een gezin van twaalf die onuitstaanbaar zijn en eenlingen van dat soort, maar 't laatste komt meer voor.”

„Meer eenlingen dan gezinnen van twaalf?” vroeg Gé met groote belangstelling.

„Je begrijpt me wel,” lachte Rie.

„Ja hoor,” antwoordde Ellie. „Trek je van dat gezwam maar niks aan. Jij bedoelt, dat Perka in eenzame wateren vaart als een schip zonder roer.”

„Een opgetuigd admiraalsschip,” flapte Rie er uit. Die vroolijkheid werkte aanstekelijk.

„Hartelijk over je vriendin gesproken,” riep Wies.

„Och, 't was 'n uitdrukking van m'n broer. Gestolen goed dus,” verontschuldigde Rie zich.

„Nou ja, we weten toch in elk geval, dat je haar onuitstaanbaar vindt,” zei Stien, die nog de stilste van het stel scheen.

„Kom nou,” deed Rie ongeloovig.

„O ja, bij je opmerking over gezinnen met twaalf onuitstaanbare kinderen en onuitstaanbare eenlingen.”

Er werd eenige oogenblikken flink gelachen en van alles door elkaar geschreeuwd. Rie lachte mee, echter

niet van harte. Ze was te ver gegaan, begreep ze. Pietje mocht al geen vriendin van haar zijn, 't was toch niet aardig tegen vreemden zoo over haar te doen.

„Hoor eens, jongens,” begon ze weer, „ik heb een beetje zottepraat uitgeslagen, geloof ik. Nel is heusch niet zoo kwaad en ze kan toch niet helpen, dat d'r moeder d'r zoo raar aankleedt?”

„Ik zou er voor bedanken, me zoo te laten uitslossen,” zei Cor.

„Nel is dus gehoorzamer dan jij.”

't Was Wies, die dit zei. Wies had soms echt medelijden met dat dikke roodwangige kind in die groene jurk.

„Je moet rekenen, ze zijn in Vredenburg niks gewend,” hernam Rie. „Jullie lacht om haar kleeren, maar ik verzeker je, dat ze het daar even erg doen om de mijne.”

„Was jij het eenige burgerkind daar?”

„Ja, feitelijk wel.”

„Hoe vind je het hier op school?”

„Wel leuk, hoor!”

„Maar Zwartjan dan?”

„Meneer Dregger mag ik liever lijden,” antwoordde Rie.

„Je kan gerust zeggen, dat je haar een spook vindt,” zei Stien.

„Je hebt haar fijn geveegd onlangs met dat Fransch.”

„Nou, dat was haar eigen schuld. Zij hoefde niet zoo maar uit te maken, dat we alle acht ezels waren.”

„Ja, zóó is ze. Ze denkt, dat ze alles weet en ze is

zoo onnoozel als een schaap. Als je haar een beetje naar den mond praat, krijg je alles van haar gedaan."

„Dan wou ik gedaan zien te krijgen, bij jullie in de rij te mogen zitten," zei Rie. „Jij zit toch alleen, hè Cor?"

„Ja, dat zou eenig zijn. We zitten fijn zoo in die laatste drie banken met z'n vijven, maar als jij dan nog bij Cor zat"

„Vragen," stelde Ellie voor.

„Wie moet dat doen?"

„Rie zelf natuurlijk."

„Dat durf ik niet," zei Rie weifelend.

„Alsof jij zoo bang voor Zwartjan bent."

„Ik versta nog niet de kunst, haar naar den mond te praten."

„O, als 't anders niet is, dat leeren we je wel," zei Gé. „Begin maar vast met morgen wat bloemen voor haar mee te brengen. Jullie hebt zeker wel een tuin, hè?"

„k Breng geen bloemen mee voor een mensch aan wie ik een hekel heb," zei Rie, die al wou, de zaak niet aangeroerd te hebben.

„Dat is het kind, dat daareven niet erkennen wou, dat Zwartjan een spook is," lachte Stien.

„Zwartjan, schitterend, is dat eigen vinding?" vroeg Rie.

„Nou, eigen vinding, maar 't is een mooie naam, niet?"

„Zoo bar kwaad is ze niet," bracht Wies er tegenin. „'t Was toch wel aardig, dat ze ons dadelijk bij elkaar zette, toen we het vroegen."

„Wat liet ze zich voor den zot houden,” gierde Cor.
„Wat was dat dan?”

Rie hoorde nu het heele verhaal. „Zie je,” werd het besloten, „wij kregen het al gedaan met een paar pluimstrijkende woorden. Als jij er nu nog een bouquetje bij doet, om haar vooringenomenheid weg te nemen, is alles in orde.”

„Mooi woord, vooringenomenheid,” antwoordde Rie, die liever het gesprek in andere richting zag gaan. 't Was meer om Pietje, dat ze het niet vragen wou. Diè zou geweldig beleedigd er over zijn. Als de anderen het vroegen was het prettiger.

„Ik geloof, dat jij vooringenomenheid tegen die plaats hebt,” gooide Stien er ineens tusschen.

„Toe nou, 'k ben er toch zelf over begonnen?”

„Waarom krabbel je dan nou terug?”

„'k Zal het jullie eerlijk zeggen,” zei Rie. „Als ik het vraag, wordt Nel natuurlijk boos en dat is maar vervelend, omdat ik bij haar tante eten moet.”

„Eet er dan niet meer!”

„Kan ik niet laten. 't Moet van thuis.”

„Nou, dan vraag ik het den een of anderen keer wel,” bood Cor aan. „'t Is toch de plaats naast mij, hè?”

Dat vond Rie fijn.

„Maar de gelegenheid moet zich voordoen,” zei Cor. „Ik kan niet zoo met de deur in huis vallen.”

„Maar ik moet noodig terug naar school,” schrok Rie op. „Nel kan al wel op me wachten.”

„Nog tijd genoeg,” meenden de anderen, doch Rie ging toch.

Ja, nog tijd genoeg, daarin hadden de meisjes gelijk, doch — Rie had niet zoo precies opgelet, hoe ze geloopt hadden, sloeg een verkeerden hoek om, merkte nog niet direct, dat ze deze straat niet hebben moest, liep een heel eind door, moest toen terug en kwam tien minuten over halfeen pas weer bij school.

Pietje stond al een poos te wachten en keek niet erg vriendelijk.

„Waar kom jij vandaan?”

„O, met de anderen een eindje meegeloopt en toen verdwaald.”

„Welke anderen?”

„Die van Ridders en van Brandsma, je weet wel, dat stel uit de eerste rij.”

„Opschepperige meiden.”

„Ik vind ze niet opschepperig,” zei Rie. „Ik vind ze leuk.”

„Zoo leuk, dat ik kon staan wachten en tante er ook maar last van heeft. Die moet om ons toch al later eten.”

„Om jou bedoel je,” zei Rie. „Om mij hoeft ze niet tot over halfeen te wachten en in elk geval kunnen we wel een beetje harder loopen.”

„Ik dank er voor om over straat te draven,” antwoordde Pietje. „Jij denkt, dat je zoo goed weet, hoe het hoort, maar dat hoort in de stad heelemaal niet. Alleen straatjongens rennen hier.”

Rie zweeg. Ze vond het kind naast zich vervelender dan ooit. Die wou het over manieren hebben! Ja ja, ze begon anders te spreken, niet boersch meer, soms zelfs overdreven deftig. Ze moest maar eens weten,

hoe de anderen over haar dachten. Nou ja, daar zou ze ook nog wel eens achter komen. Wacht maar, als zij straks alleen in de bank zat

Rie genoot al bij de gedachte, hoe leuk het zou zijn, als zij bij Cor Burgersdijk zat. Fijn hoor! En Cor zou het zelf vragen.

V

IS DE JUFFROUW WEL ZOO ONNOOZEL ?

Ja, Cor zou het vragen, als de gelegenheid zich voordeed, doch de eerste dagen was dat nog niet het geval. Dat speet Rie geducht, want met Pietje werd het er niet prettiger op.

Voor schooltijd sloot Rie zich graag bij het vijftal aan, maar Pietje voelde daar weinig voor, wat nu niet bepaald een wonder was, aangezien de jongedames haar niet al te vriendelijk behandelden en zij al spoedig kleine plagerijen had te doorstaan.

„Ik weet niet, wat jij aan die meiden vindt,” zei ze op een morgen.

„Ik vind ze aardig,” antwoordde Rie, „en ik ben niet van plan altijd alleen te lopen.”

„Net of ik niet bij je ben. In 't eerst, toen we samen waren, vond ik het veel prettiger.”

„Ik niet,” zei Rie.

„O ja, jij moet altijd een heele zwerm om je heen hebben, anders leef je niet,” smaalde Pietje.

„Goed gezien,” antwoordde Rie.

„In elk geval hoor jij ook bij dien zwerm.”

„Daar is nogal wat aan.”

„Zoek dan wat anders, als je je bij ons niet thuis voelt,” beet Rie haar toe.

„Hartelijk! En jij mag elken dag bij mijn tante eten en krijgt nog melk op den koop toe.”

Nu werd het Rie toch al te bar. „Weet je wat?” snauwde ze. „Vertel vanmiddag maar aan je tante, hoe leelijk ik je behandeld heb. Vertel maar, hoe ik buiten jou nog vijf vriendinnen op school heb en vertel er bij, dat ze uit zichzelf op mij zijn afgekomen.”

„Omdat je net zoo'n grooten mond tegen de juffrouw opzet als zij.”

„Best, vertel er dat ook nog bij. Misschien weet je zelfs nog meer. Denk maar eens goed. Schiet er je nog niets te binnen?”

Pietje hilde haast van woede. O, die meid, die Rie, ze zóu haar.

„Ja, ik weet nog een heele boel en als ik aan mijn tante vertel, hoe jullie me plagen, dan hoef jij niet meer bij haar te komen, als je dat maar begrijpt.”

„Fijn, dan ga ik met een van de anderen mee. Ik heb nooit gevraagd bij jouw tante te mogen eten, wel?”

„Nee,” grinnikte Pietje, blij dat ze nu ook eens iets wist om te plagen, „nee, je hebt een jaar lang in Vredenburg opgeschept over je lunchroom en nou mag je er lekker niet eens naar toe.”

Die pijn trof. Rie zei eenige oogenblikken niets. Toen, op heel anderen toon, hernam ze: „je hebt groot gelijk, als jouw vader niet met dat plan voor

den dag gekomen was, ging ik fijn 's middags met Hans mee. Dan zou ik vrij wat meer pret hebben dan bij jouw tante."

Nu zweeg Pietje en net lang genoeg, om Rie spijt te doen krijgen over haar laatste woorden.

"Je hebt nou al vast een heele boel om te vertellen, hè?" verbrak ze de stilte, toen ze al dicht bij school waren.

"Dat heb ik zeker."

"En dan ga ik ook vertellen van Pietje, die Nel wou heeten."

Nu was het de beurt van Pietje om te schrikken. Als die Rie zóó begon.

"Je snapt zeker wel, dat ik het niet echt meende, hè Rie?"

"O, ik ook niet," was het antwoord.

"Laten we maar geen ruzie meer maken," stelde Pietje voor op honingzoeten toon.

"Mij best," antwoordde Rie. Ze was blij, dat het gevaar geweken was, maar van haar „vriendin" hield ze nog minder dan te voren en vast nam ze zich voor, zoo gauw mogelijk bij Cor te zitten. Nog langer wachten op een gelegenheid tot vragen — och kom, die gelegenheid moesten ze zelf maar maken.

Den heelen morgen dacht Rie er over na en ineens — ja, nū wist ze het. Om twaalf uur sprak ze er met de anderen over. Ze waren het er heelemaal mee eens. Cor zou van middag haar aardrijkskundeboek vergeten en dan zou Rie aanbieden met haar boek naast Cor te komen zitten. Cor zou dan na afloop der les vragen, of dat zoo blijven mocht.

Rie popelde van ongeduld, toen 's middags de schoolweer begon. Eigenlijk zag ze er wel wat tegenop, maar och, ze wou toch zoo graag. Hè, nu moest de aardrijkskundeles maar direct beginnen, doch neen, eerst nog een uur cijferen. Dat cijferen ging minder goed dan anders. Pietje was al aan haar derde som, toen Rie de eerste nog niet uit had. Ja, Pietje werkte rustig, als altijd.

Rie haalde maar nauwelijks voldoende dien middag. Rie was er „niet bij.”

Drie uur.

't Lot van de cijfersommen was beslist. De juffrouw hing de kaart op, gebod boeken en atlassen te krijgen. Daar kwam de vinger van Cor met onmiddellijk er bij: „juffrouw, 'k heb mijn boek en atlas allebei vergeten.” De juffrouw keek om. „Hoe vaak moet ik dat toch hooren?” zei ze.

„Dat vergeten”

„'t Is mij nog niet eerder gebeurd, juffrouw,” antwoordde Cor beleefder dan ze gewoon was.

„Dat is waar, jij bent daarin de ergste niet,” erkende de juffrouw.

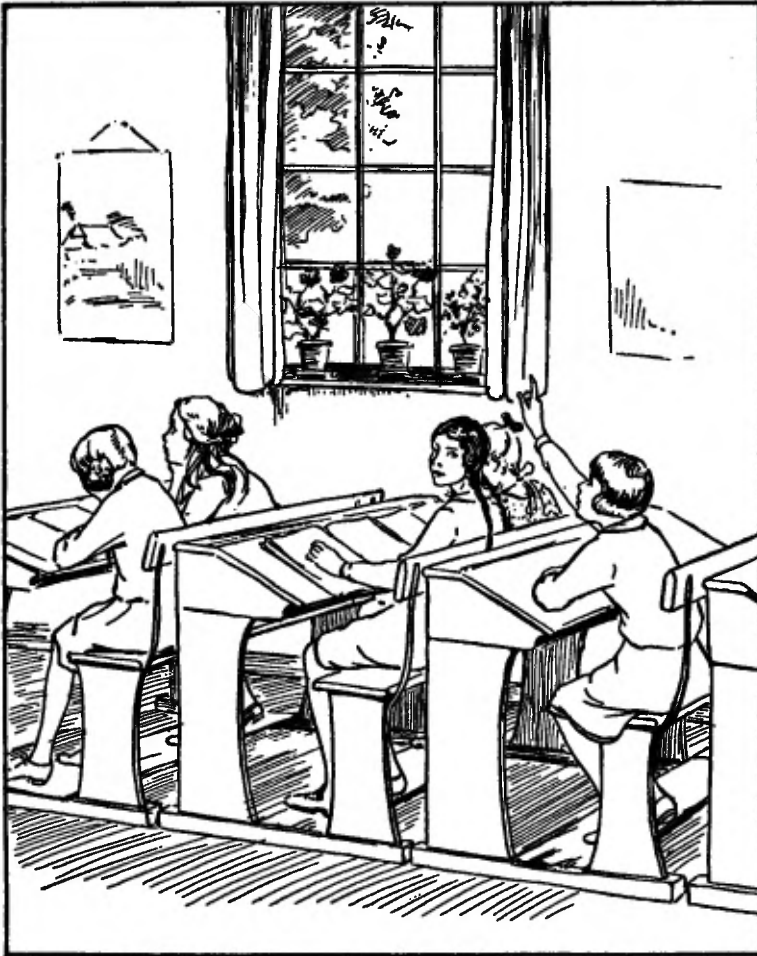
„Mag ik zoolang met mijn boek en atlas bij haar gaan zitten, juffrouw?” vroeg Rie.

De juffrouw vond het goed.

„Fijn, meid,” fluisterde Rie.

„Nu niet praten, maar zoet zijn,” fluisterde Cor terug. „Zwartjan moet paf staan van onze gehoorzaamheid.”

Aan geen van de zes daar in die rij bij het raam had juffrouw Zwart dien middag last. 't Werk kenden

ze aardig goed, en er werd geen woord gesproken.

„Hè juffrouw,” vleide Cor na afloop der les, „'k wou dat Rie bij me mocht blijven zitten. 't Is niets leuk, altijd alleen in een bank.”

„Ik heb onder de les al precies hetzelfde gedacht. Waarom zou ik jou altijd alleen laten zitten? 'k Geloof

niet, dat dit voor jou noodig is. Dus Rie, jij blijft daar, als je het niet al te treurig vindt, gedurende de schooluren je Vredenburgsche vriendin niet naast je te hebben, — Mies de Haas moet Jo Buis maar verlaten en gaat naast Nel zitten, want voor Nel vind ik alleen zitten evenmin noodig als voor Cor. We zullen nu eerst danken en daarna kan de verhuizing van jullie eigendommen plaats hebben."

Rie en Mies brachten hun boeltje over, de anderen treuzelden nog wat na, maar Nel Perk was verdwenen.

"Die is woest," zei Cor, toen ze buiten kwamen.

"Ze zal aan 't station wel op me wachten," zei Rie.

"Ik dacht er juist over, of ze misschien per extratrein naar Vredenburg ging," meende Gè.

"Of per vliegmaschine."

"Zeg, hoe vonden jullie Zwartjan vanmiddag?" vroeg Stien.

"Weer voor een vleierijtje bezwaken."

"Ik geloof, dat ze slimmer is dan ze lijkt," zei Stien weer. "Ik heb aldoor op haar gelet onder de les, maar ik zeg je, er is soms iets in haar oogen, iets, ja, hoe zal ik dat zeggen? Maar ze snapt meer dan we denken."

"Ik vind het erg aardig van haar, dat ze het direct goed vond," zei Wies.

"Ga maar eens weer boomen over haar snoezigheid," lachte Cor.

"Nou maar, die Jo Buis heeft ze dan toch ook maar door. Voor jou is alleenzitten niet noodig, voor Perka ook niet, dus voor Jo Bruins wel. Een ander zou

zeggen: „jij kijkt af, Jo.” Maar zij legt het zóó aan.”

„Écht stiekem,” vond Cor.

„Nou, hoe het is, is het en dat laat me koud ook, maar wij hebben het voor mekaar, hè Cor,” zei Rie vroolijk.

„Ben je niet bang voor Perka?”

„Die zal wel weer goed worden.”

„Nou ja, aanstonds aan 't station zal er wel een stormpje opsteken, maar veel durft ze toch niet te zeggen, want mijn broer is er dan bij,” zei Rie.

„Dus zonder je broer zou je bang zijn?”

„Gunst, bang, nee, dat heelemaal niet, hoor! Maar wat heb je aan de narigheid? Boos is ze, dat staat vast.”

„Ze zal wel weer bijdraaien,” troostte Ellie.

„En als ze het niet doet, ook goed, hoor,” hield Rie zich groot. Toch vond ze het verre van aangenaam, toen ze even later op het perron zag, dat Hans er nog niet was. Pietje liep daar heel alleen.

„Wat was jij gauw geblazen,” zei Rie.

„Dat zal jou wel niet gespeten hebben. Nou kon je nog napret hebben met je vriendinnen. Fijn, dat jullie plan zoo goed gelukte!”

Rie kreeg een kleur. Dat was de tweede al, die de zaak doorzag.

„Plan!”

„Ja, plan. Alles doorgestoken werk.”

„Dacht je, dat Cor niet heusch haar boek vergeten had?”

„Maar ze heeft wel geweten, wie bij zou springen,” zei Pietje.

„Ach me lieve Pietje Perk,” sarde Rie. „Ben je bang, dat Mies je zal opeten?”

Het „Pietje—Perk” trof doel. Maar Rie voelde tegelijkertijd het minderwaardige van haar handelwijze.

„Hoor eens, Nel,” zei ze daarom op heel anderen toon „denk maar niet, dat ik je in den steek zal laten, al zit ik niet meer naast je. We blijven immers samen reizen? En kom jij toch gerust ook bij ons clubje.”

„Om door jullie geplaagd te worden zeker.”

„Kom nou, dat valt wel mee. Ik zal je wel een beetje helpen.”

„'k Heb jouw hulp niet nodig,” was het bitse antwoord.

„Des te beter,” dacht Rie.

VI

JUFFERSHONDJE

„Wat had dat kind van Perk toch?” vroeg Hans, toen hij met Rie het laatste eindje naar hun huis alleen liep.

„O, moet je hooren,” zei Rie, „ik heb een andere plaats gekregen en daar is ze woest om.”

„Heb jij om die plaats gevraagd?”

„Welnee,” zei Rie en vertelde precies hoe 't gegaan was. Hans zou het ook wel leuk vinden, dacht ze, maar de verwachte betuigingen van instemming bleven uit.

„Vind jij het soms ook al erg?” vroeg ze.

„Erg, wel nee, dat niet. Maar ik vind, dat jullie meisjes het altijd zoo raar aanleggen. 'k Vind het eigenlijk niet erg eerlijk.”

„Wat zou jij dan gedaan hebben?”

„Wel, ik had het gewoon gevraagd, als ik het dan zoo dolgraag wou. Je maakt je maar bespottelijk met zulke draaiërij. 't Wordt immers toch gemerkt.”

„Nou ja, je weet, hoe die Pie is. Ik kon toch niet, zonder haar wat te zeggen, dat aan de juffrouw vragen?”

„Nee, je hadt het haar wel moeten zeggen natuurlijk. Als ik een jongen niet kan uitstaan, zeg ik hem dat gladweg. Zoo konden jullie toch ook doen? Jij was vroeger niet voor zoo'n beetje bang.”

Rie zweeg. Hans had gelijk. 't Wàs niet goed geweest. Maar gewoon tegen Pietje te zeggen: „ik kan je niet uitstaan,” nee, dat was toch ook te mal.

„Je vergeet, dat ik bij haar tante eten moet,” zei Rie.

„Ja, dat is waar,” antwoordde Hans. Ze waren nu bij huis en hij sprak er niet meer over, was het al gauw weer vergeten, doch in Rie's hoofd bleef het hangen. Hans had gelijk, 't wàs niet, zooals het hoorde, maar als ze het zóó niet had aangelegd, was ze verplicht geweest, bij Pietje te blijven zitten en daar moest ze toch ook niets van hebben. Bij Cor zou het natuurlijk veel leuker zijn.

Pietje mocht al blij wezen, dat ze haar altijd zoo trouw Nel noemde. Daarin had ze zich ook wel eens kunnen vergissen, maar dat deed ze nooit. Ze was toch eigenlijk niet zoo heel kwaad voor Pietje. Ja, die werd soms geplaagd, maar dat was haar eigen schuld.

Toch — als Rie er aan denkt, wat moeder zei op

dien eersten schoolmorgen van je naasten liefhebben als jezelf

„Maar ik zal haar niet in den steek laten,” besloot Rie. „Morgen zal ik het ook aan de anderen zeggen, dat we Pietje in ons kringetje moeten opnemen.”

Met de beste voornemens ging Rie dan ook de deur uit, dien volgenden morgen. Ze praatte met Pietje of er niets gebeurd was, doch die zei niet veel.

„En hoe was Perka?” vroegen om twaalf uur de anderen.

„Nou, een beetje boos, hé! Ze was al net zoo knap geweest als Zwart en had begrepen, dat het afgesproken werk was.”

„Een werk voor jou, om haar van het tegendeel te overtuigen,” zei Stien.

„Daarmee heb ik me niet druk gemaakt. Om haar van het tegendeel te overtuigen, had ik moeten liegen en dat doe ik liever niet.”

„O, gij waarheidslievende zuster, op welke wijze hebt ge toen onzen goeden naam gered?”

„Wel, 'k heb er over heen gepraat.”

„Wat enkel een weinig draaijerij is en met liegen niets heeft uit te staan,” antwoordde Gé.

„Nou goed, 't is wat het is, maar ik zou het toch wel leuk vinden, als Nel ook bij ons clubje was! Zoo-veel last hebben we niet van haar, wij zijn toch met z'n zessen.”

„Een aanhangwagen meer of minder hindert niet, als de motor maar sterk genoeg is,” zei Cor.

„Wie mag voor motorwagen fungeeren?”

„En wie is de vijfde aanhangwagen?”

„Nee maar, zeg,” begon Rie, wier geweten nog sprak, weer: „vinden jullie goed, dat Nel ook bij ons is?”

„Natuurlijk kind, natuurlijk, we kunnen pret om haar hebben.”

„Zoo bedoel ik het niet.”

„Nou ja, jij schijnt ineens zóóveel van haar te houden nu je niet meer bij haar zit.”

„Och nee, maar 'k vind, dat ze nu haar deel wel heeft.”

„Zeg jongedame, jij verbeeldt je nogal wat, dunkt me. Je bedoelt dus, dat ze nu al zwaar genoeg gestraft is voor al haar euvelheden, nu ze het onuitsprekelijk voorrecht missen moet naast jou te zitten?” gierde Gé.

„Nee, zoo bedoel ik het niet,” protesteerde Rie lachend, terwijl Wies haar hielp door te zeggen:

„Nee, Rie heeft gelijk. We zitten gezellig bij elkaar, Nel moet dat missen, en daarom”

„Moet ze nog van ons genieten, wat er te genieten is,” vulde Cor aan.

Algemeen gelach volgde.

„Ik vind haar wel aardig, nu ze dien zuidwester op heeft,” verzekerde Ellie.

„En het kleed, dat thans haar leden siert, schijnt een bad van bessensap gehad te hebben,” meende Gé.

„Jullie hebt het er ook altijd over, hoe iemand er uit ziet,” zei Wies minachtend. „Dát is toch het voor-naamste niet, zou ik zeggen.”

Rie was het daar roerend mee eens en scheen vergeten, hoe ze zelf vaak met Pietje's kleren den spot gedreven had. Ze wou nu tot elken prijs goedmaken, wat ze toch wel als verkeerd voelde.

„En dan die gekke kousen,” zei Cor,

„Jij laat ook altijd je hoofd hangen, daarom zie je dergelijke laag-bij-de-grondsche dingen,” zei Stien.

„Hoor eens, geliefde vriendinnen,” deed Gé gewichtig, „ik zal een schoon gedicht voordragen en wie, na dat gehoord te hebben, nog niet van geestdrift brandt voor Perka en haar kleeding, heeft een hart van steen. Luister!” En met plechtig gebaar en rollende oogen begon Gé uit te galmen:

Wie menschen oordeelt naar den schijn,
Zal vaak met hen bedrogen zijn,
Want niet een zwarte of blanke huid
Maakt 's menschen innigst wezen uit.

„O, Perka met een zwarte huid! Die bloeiende, blozende Perka!” riep Cor, schuddend van lachen. De anderen lachten mee. Rie begreep, dat ze er nu maar niet meer op terug moest komen en vond, dat ze ook wel gedaan had, wat ze kon.

't Scheen trouwens geholpen te hebben, want 's middags en de volgende dagen waren de meisjes werkelijk niet onaardig tegen Pietje. Deze begon met den nieuwen toestand verzoend te raken, vooral, omdat ze het met Mies de Haas wel vinden kon. Mies was een klein, bleek kind, dat zich weinig met de anderen inliet, altijd zoo laat mogelijk bij school was en zoo gauw mogelijk weer vertrok. Ze scheen erg verlegen en was al heel gelukkig met de vriendschap, die Nel haar vereerde.

Wat Rie betrof, die vond het bij het vroolijk vijftal fijn. Er werden heel wat grappen verkocht, zowel

buiten als in de school. Dat laatste had wel eens minder aangename gevolgen. Er kwamen slechte cijfers voor gedrag, er moest strafwerk gemaakt worden en dat laatste, o, dat moest zoo stiekem gaan. Vader keek gewoonlijk welk werk Rie en Hans hadden en hij mocht van het strafwerk niets merken. 't Was al eens gebeurd, dat hij gezegd had: zoo Rie, 't werk nog niet af? Pietje Perk zag ik een half uur geleden hier al voorbij fietsen, dus die was al klaar."

O, die Pietje Perk. Rie zelf had bij de meisjes voor haar gepleit en tóch kon zij het kind niet uitstaan. Dat werd er niet beter op, toen de juffrouw begon, Pietje te prijzen. Inderdaad werkte ze met een ijver, waar de heele klas een voorbeeld aan kon nemen. Nooit mankeerde er iets aan haar huiswerk, alles maakte ze keurig netjes en wat niemand wist, kon de juffrouw gerust nog wel aan Pietje vragen. Rie zag, dat Pietje haar vooruit kwam en dat kon ze niet hebben. Vroeger in Vredenburg was het ook al geweest: wie wint het? Maar daar kwam het nooit zoo precies uit, wie de knapste was, terwijl hier . . .

Of werkte Rie vroeger harder?

„Die Nel Perk wordt een jufferskindje,” merkte op een keer een van de jongens op.

„Een juffershondje,” zei een ander. Rie hoorde het. Rie onthield het. Rie praatte er over, met de anderen.

„Laat ze,” vond Gé. „Ik werk me niet dood, al doet zij dat.”

„Ze loopt toch geen minuut eerder de haven binnen dan wij,” beweerde Ellie.

„Ze zou er een jaar eerder binnen kunnen loopen,” zei Stien, maar dat werd onzin gevonden.

Pietje begon zich te voelen. Ja, ja, die stadslui met al hun lef konden toch maar nièt tegen haar op. En die Rie Kok ook niet. Pietje begon te tóónen, dat ze zich voelde. Toen kwamen de plagerijen met nieuwe kracht los. Toen deed ook Rie naar hartelust mee.

„Hoe zouden jullie het vinden, als we vanmiddag eens allemaal naar de markt gingen inplaats van naar school?” zei op een Maandag Cor.

„De heele klas bedoel je?”

„Nee, wij met z'n zevenen.”

„O, ik zal niet van de partij zijn,” antwoordde Pietje.

„Jij niet? Wel, dan heeft ons gaan ook geen doel. Jij moet er bij zijn.”

„We willen zaken doen,” zei Gé.

„Kom, we nemen haar tusschen ons in en koersen regelrecht naar de markt,” raadde Ellie.

De anderen sloten zich nauw om de zich verwerende Pietje, die niet begreep, dat ze weer eens voor den mal gehouden werd.

„Ik wil niet!” krijschte ze.

„Kind, ga mee, 't is voor je bestwil,” zei Stien. „Je hebt toch gehoord, dat we zaken gaan doen? We gaan voor jou een nieuwen hoed koopen.”

„Ja, dan ruilen we dezen en krijgen nog geld toe, omdat de koopman hem aan een antiquiteitenmuseum overdoet.”

„Ik ben bang, dat de Joden het heele kind houden,” merkte Cor op. „Ze kan misschien wel heelemaal in een museum.”

„Dan hebben wij een doel voor een schoolreisje,” vond Ellie.

„Ja, traiteren jullie maar, merakels,” tierde Pietje, die heelemaal haar keurige spraak vergat. „’t Komt omdat de juffrouw vanmorgen teugen jullie zee, dat je net zoo hard mos werreke as ik, hè?”

„Merakels,” gierde Gé.

„Traiteren,” herhaalde Cor.

„We mosse net zoo hard werreke as zai,” deed Ellie haar na.

„Dan werden we allemaal juffershondjes. Blaffende hondjes,” lachte Rie.

„Hou jij je snater maar, kaal meesterskind!” gooide Pietje woedend er uit.

„Hou je toch kalm,” raadde Wies. „Jij kunt ook nooit een grapje verdragen. Snap je dan niet, dat het allemaal maar gekheid is?”

„We zouden den heer en mevrouw Perk het verdriet niet willen doen hun eenig oilam naar een museum te brengen,” verklaarde Gé.

„De heer en mevrouw Perk zouden zoiets ook niet overleven,” lachte Rie, die in haar verbeelding bakker Perk al zag verschijnen met de vraag, waar zijn dochtertje Pietje was.

„Jij hoeft zoo niet over main vader en moeder te doen,” riep Pietje met een van woede vertrokken gezicht. „Jouw vader is een kale schoolmeester en je moeder is net zoo min een mevrouw als de maine. Main moeder heb er tenminste de cente nog voor. Jouw moeder wordt ook maar juffrouw genoemd.”

„Zoo zijn onze manieren op een boeredorpke als

Vredenburg," zei Stien. „Kind, je maakt het voor jezelf hoe langer hoe erger.”

„Main vader zal vanavond wel eens bai jouw vader komen,” wierp Pietje Rie toe, zonder op de woorden van de anderen te letten.

„'k Zie het al gebeuren,” lachte Rie schamper. „Jongens, 'k zie Perk al komen. Meester, me dochtertje....”

„Hou je mond,” beet Pietje haar toe, angstig nu. Dat had Rie wel verwacht. Langzaam had ze daarom gesproken. O, ze had het zoo graag gezegd: „me dochtertje Pietje,” maar nee, 't zou gemeen zijn. Vader en moeder vertrouwden, dat ze dit voor zich zou houden en dat wou ze ook wel, maar toch . . .

„'t Is zóó twee uur,” waarschuwde Wies, die van de heele plagerij niet veel hebben moest. Wies hield best van een grapje, kon heel goed meedoen ook, maar dat plagen en dan altijd weer dat kind van Perk, nee, dat vond ze niet leuk.

Nog wat nalachend kwamen ze op school.

Pietje's tòch al blozend gezicht was paars van woede.

Juffrouw Zwart keek er vreemd van op, vroeg hoe het kwam.

Pietje antwoordde niet, maar toen de juffrouw haar vraag herhaalde, begon ze luidkeels te schreien.

„Zoo'n stralende zonneshijn en dan een bui, dat wordt een regenboog,” fluisterde Cor. Stien, die voor haar zat, bracht het nieuws verder aan Gé.

„'t Is geen zonneshijn, 't is morgenrood en dat geeft altijd water in de sloot,” seinde die terug.

Het zestal lachte.

De juffrouw merkte dat.

Toen begreep ze, dat Nel weer geplaagd was.
't Was al wel eerder voorgekomen.

„Vertel me om vier uur maar even, wat er aan
scheelde, Nel,” zei ze. „Ga nu een glas water drinken
en je tranen wegwasschen.”

Pietje ging. Met triomfantelijke blikken keek ze Rie
aan, toen ze bij de deur was.

Dät zag de juffrouw. En ook zij keek naar Rie.
Die kreeg een kleur.

VII

HET „GEDICHT“

„Nou zullen we morgen wat hooren,” was de alge-
meene overtuiging, toen ze om vier uur het geval nog
eens repeteerden. „Perka vertelt natuurlijk alles.”

Maar ze hoorden niets den volgenden dag. De
juffrouw zei er geen woord over.

„Zou Nel het dan toch niet verteld hebben?” vroeg
Wies aan Rie.

„k Weet niet. Ik heb geen woord meer met haar
gewisseld sinds gistermiddag,” antwoordde deze.

„'t Is weer zoo'n stiekeme streek van Zwartjan,
wat ik je zeg,” zei Stien. „Zie er Perka maar niet
voor aan, dat die zwijgen zal, als ze kans van spreken
heeft.”

Stien had goed gezien. Pietje had alles aan de
juffrouw verteld, breedvoeriger zelfs dan noodig was.

Pietje had ook verteld van vroegere plagerijen. De juffrouw had die erge breedvoerigheid niet zoo bijzonder mooi gevonden en dat Pietje ook laten merken. Ze had lang met Pietje gepraat en toen ze ten slotte zei: „wat dunk je, zal ik er nou morgen de meisjes nog voor straffen,” had Pietje geantwoord: „nee juffrouw, liever niet.” Dat had ze gemeend ook. 't Was vreemd, maar toen de juffrouw er over sprak, had het haar ineens heel anders geschenen. Ja, ja, ze had mee moeten lachen, toen dat plan van naar-de-markt-gaan kwam, dan was al het andere niet voorgevallen. Ze snapte nu zelf niet, hoe ze niet direct begrepen had, dat het een grapje was. Ze zouden toch niet zoo maar met z'n zessen wegblijven?

De juffrouw was den volgende dag erg aardig tegen Pietje en wat kort tegen de andere vijf, doch dat was van dien aard, dat geen der andere kinderen het merkte.

Al gauw was er iets anders, waar ze hun aandacht aan konden schenken. Juffrouw Zwart was in wintercostuum verschenen en haar hoed kon de klas maar matig bekoren. 't Was een bruin dopje, dat haar vrij

diep over het hoofd zakte, en welks bol versierd was met gele, stervormige stukjes vilt.

„Die hoed hoorde niet bij zoo'n mantel, dat was alles,” wijsgeerde Stien en die was „van 't vak”, want haar moeder had een hoedenwinkel. „Heusch, het ding is nog zoo kwaad niet, maar 't moet bij een mantelpak of gewonen gladden wintermantel gedragen worden, maar niet bij zoo'n teddybeer.”

„Uit een berejas moet een berekop komen,” zei een van de jongens, die zich ook al voor juffrouw's kleeren interesseerde.

„En Zwartjan heeft een kippesnuitje,” zei Cor, doelend op het bleeke, spitse gezicht van juffrouw Zwart.

„Een kippekop op een bereromp, ra-ra wat is dat?” zei de jongen.

„Er zitten precies zeven sterren op,” had Ellie geteld. „Het zevengesternte dus.”

„Dat wordt dan de groote beer en het zevengesternte,” vond Rie uit.

Er werd braaf gelachen om deze opmerking, wat Rie deed pochen: „ik kan prachtig dichten, wacht maar, eerstdaags maak ik een zegezing op groote beer en zevengesternte, om van te huilen.”

„Als je het maar doet,” zei Stien.

„Zul je zien,” antwoordde Rie.

Natuurlijk lieten ze haar toen niet met rust. Ze moest en zou een gedicht maken; ze had het zelf beloofd.

Thuis sprak ze er met Hans over. Die vond het een kostelijk idee. Ze hadden samen wel eens meer een

versje in elkaar gezet en nu een op groote beer en zevengesternte vereenigd in juffrouw Zwart, wel, dat kon leuk worden.

„Als je maar zorgt, dat ze er zelf niet achter komt,” zei Hans. „Ze zou natuurlijk een brief aan vader meegeven.”

„Of zelf komen,” zei Rie. „Moeder heeft het er telkens al over, haar een keer op bezoek te vragen, om kennis te maken, maar ik heb nog altijd vergeten, die uitnoodiging over te brengen. Ik zal maar wachten, tot het weer zóó is, dat ze aan geen fietstochtje meer denkt.”

„En de wegen door de bietenwagens stuk gereden zijn,” lachte Hans.

„Wel ja, dan kan ze wachten tot het voorjaar. Met den trein zal ze het toch wel niet doen. Maar zeg, je helpt me aan dat gedicht, hè?”

„Natuurlijk,” beloofde Hans.

En toen de andere meisjes den volgenden dag weer vroegen, of het haast kwam, lachte Rie geheimzinnig.

„Welk gedicht?” vroeg Pietje, die er ook weer eens bij was.

„Tja, dat is ons geheim,” zei Cor. „Maar 't wordt er een — zóó mooi, dat jij zelfs zult huiveren van ontroering, jij met je poëtischen naam,” zei Gé.

„O, heeft mijn naam het nou weer gedaan,” zei Pietje, terwijl ze half boos, half angstig Rie aanzag. Rie lachte. Ze begreep wel waarvoor Pietje bang was en zei: „'t is je achternaam, Nelleke, en niet je voornaam, die Gé zoo op haar praatstoel brengt.”

„Wat mankeert daar dan aan?”

„Mankeeren? Kind, er is geen sprake van mankeeren,” antwoordde Stien. „Je weet toch, hoop ik, dat eens een groot dichter jouw naam droeg?”

Pietje, die nog nooit van dien dichter gehoord had, was dom genoeg om te antwoorden: „ja, dat was nog familie van ons.”

„Je grootvader soms?” vroeg Wies, die nù toch „Perka” ook wel heel mal vond.

„Mijn grootvader is al lang dood,” zei Pietje.

„Nou, die dichter ook, dus we stevenen al in goede richting,” zei Ellie.

Een klok in de nabijheid vertelde dat het dicht bij tweeën was, dus moest er nog even gehold worden om op tijd te zijn en zelfs Pietje holde mee. Ze had nu geen gelegenheid tot verder vragen, begreep ook wel dat ze toch weer voor den mal gehouden was, maar ze brandde van nieuwsgierigheid, om te weten, wat dat voor een gedicht zou zijn. Rie kon wel versjes maken, dat wist ze, maar 't waren toch altijd flauwe dingen, hoor! En ze rijmden soms niet eens. Nou, wat niet rijmt, kon je toch geen versje noemen, vond Pietje.

Den volgenden morgen, toen de meisjes weer vroegen naar het gedicht, keek Rie nog geheimzinniger en smoesde iets met Cor. Ze had het zeker bij zich en zou het om twaalf uur laten zien. Echt valsch. Maar zoo was ze. Pietje verlangde hard naar den tijd, dat het bijwerken niet meer noodig zou zijn, dat ze ook om twaalf uur de deur uitkon. Tusschen twaalven en halfeen werd heel wat verhandeld, daar kon je van op aan.

Hierin had Pietje geen ongelijk. Tusschen twaalven

en halfeen, dat was hèt halfuurtje voor ons zestal. En dezen middag vooral, want Rie had onder de les het groote nieuws al verteld: ze had het, hoor! En Cor had het zelfs al mogen zien.

„Schitterend, eenig,” had die gezegd. „Ik maak er een wijs op.”

En 's middags in een stil straatje, dáár werd het door de anderen gelezen. Gé las het voor, zooals alleen Gé dat kon.

's Avonds, in den maneschijn,
Zie je al de sterretjes fijn.
Wie hun namen leeren moet,
Heeft bij ons het wondergoed.
Zwartjan draagt de groote beer
En, gerust, nog wel wat meer,
't Zevengesternte hoog in top
Op haar malle kippenkop.
Wat je nooit nog eerder zag,
Sterren midden op den dag.”

„Meid, Rie, eenig, kostelijk, hoe heb je dat zoo klaargespeeld? O, dat moest de heele klas lezen. 't Is jammer als zoo'n kunststuk onder ons zessen blijft.”

Rie genoot. „Hans, mijn broer, heeft me een klein beetje geholpen, maar 't is meest van mezelf,” vertelde ze.

„Ik vind dat het wel in aanmerking kan komen voor een letterkundige rubriek van een hoogstaand blad,” zei Gé plechtig.

„Ja, van de „Goochemerd” of het „Slaapmutsje” b.v.,” antwoordde Rie.

„Maar zonder gekheid, zulke kunst mag niet ver-

borgen blijven,” vond Cor. „We laten het aan nog een stuk of wat lezen.”

Eigen kracht 5

„Als jullie maar zorgt, dat Zwartjan er niet achter komt,” zei Rie.

„Ik dacht juist te vragen of ik haar poëzie-album eens mocht,” zei Stien. „Ik wou het er dan inschrijven.”

„Opgedragen aan mijn dierbare zielsvriendin, mejuffrouw Hendrika Maria Zwart, dat komt er dan zeker boven, hè?”

„Geen kwaad idee.”

Twee van de zes waren niet zoo erg voor verbreiding van Rie's dichtkunst. Dat waren Rie zelf en Wies.

„Ik weet wat,” riep Stien. „We schrijven er een stuk of wat over en verliezen die hier en daar.”

„Moet ze ons schrift herkennen!”

„Dan doen we het in drukletters.”

„Wel ja en we schrijven er onder: proeve van blokschrift.”

„Bij ons op 't kantoor is een schrijfmachine. Als ik daar een uurtje alleen kon zitten — 'k maak er mijn huiswerk wel eens,” zei Ellie.

„Ja als, als, met als kom je niet verder. Ik stel voor, dat we er morgen alle zes twee in keurige drukletters meebrengen. Zoo'n dozijntje kan heel wat nut stichten.”

't Was Cor, die dit gezegd had en toen Rie nog bedenkelijk keek, voegde ze er aan toe: „geen haan, die er naar kraait, dat het van jou komt. In elk geval hebben we er dan alle zes aan meegedaan en we verraden elkaar niet. Afgesproken?”

„Nel Perk weet er van,” waarschuwde Wies nog.

„Ja, dat is jammer.”

„Die neem ik wel voor mijn rekening,” zei Rie. „Ik laat het haar gewoon zien, als ze er weer naar vraagt en dan heb ik wel een middeltje, om haar tot zwijgen te dwingen.”

„Welk middeltje dan?”

„Dat is mijn geheim,” lachte Rie, „maar nou moet ik het lieve kind gaan halen voor de eterij. Tot vanmiddag dus.”

Zooals Rie wel dacht, was Pietje een en al nieuwsgierigheid, toen ze 's middags merkte, dat de anderen iets wisten, waar zij niet van op de hoogte was. Ze begreep best, dat het over „'t gedicht” liep en kon niet laten, er over te beginnen, toen ze met Rie naar 't station ging.

„Is je gedicht nogal meegevalen?”

„O ja, best,” antwoordde Rie en haalde het tot Pietje's groote verwondering uit haar tasch.

Pietje las.

„Hoe vind je het?”

„Och, zoo, wat zal ik zeggen? Jullie hebt het wel altijd erg op juffrouw Zwart voorzien.”

„Ja, juffershondjes zijn we niet. Maar één ding wil ik je aanraden en dat is: je mond er over te houden. Wees maar dankbaar, dat we jou ook in 't vertrouwen genomen hebben en zwijg.”

„Dat weet ik nog niet.”

„Ik wel,” zei Rie kalm. „Zoo gauw jij je mond open doet, gaat van den mijnen ook het slot af en je weet, wat er dan komt. Dan heet je gauw in de stad Pietje en in Vredenburg Nel.”

Pietje gaf geen antwoord.

„Je vader zou ook niet al te vriendelijk kijken, als hij van jouw „naamverandering” wist, zeg!”

„'t Is gemeen, daar telkens op terug te komen,” zei Pietje.

„Even gemeen als het van jou is, niet te beloven, je mond te houden over dit versje. Maar je hoeft het al niet eens meer te beloven, hoor! Je weet, wat er gebeurt, als je kletst.”

Rie was er nu volkomen gerust op. Pietje zou zwijgen, dat stond vast.

En volijverig oefende Rie zich dien avond in het schrijven van drukletters. Dat viel best mee.

VIII

BIJT DOOR DEN ZUREN APPEL HEEN, RIE!

Ja, de briefjes werden gevonden. Hier lag er een in een vak, daar was er een in een jaszak gestopt, er fladderde er ook wel eens een over de speelplaats, er kwam er zelfs een in den lessenaar van juffrouw Zwart.

Dat wist Rie alleen.

Dat had ze zelfs haar vriendinnen niet verteld.

Daarover schaamde zij zich, toen ze het gedaan had. Vooral ook om de oorzaak van die daad.

Was het al niet erg genoeg, dat het versje van mond tot mond ging? Wist ze niet, dat in de klas van mijnheer Dregger, waar juffrouw Zwart Fransch ging geven, als hij bij hen voor Engelsch kwam, er over gesproken was? Daar had een meisje gezegd: „juffrouw, weet u, dat er zoo'n raar versje op school in omloop is?”

„Jawel,” had juffrouw Zwart geantwoord en 't meisje had voor zich gekeken, meer om de afkeurende blikken van haar klassegenooten dan om juffrouw Zwart zelf. Die klas was er trouwens heelemaal niet mee ingenomen geweest, die klas had het voor de juffrouw opgenomen. Er waren daar meisjes, die het een flauwe streek noemden en jongens, die beweerden, dat ze dengene, die dat „prul” gemaakt had, met plezier een blauw oog zouden slaan. Rie had gemerkt, dat die klas wel van juffrouw Zwart hield.

Rie had nagedacht daarover.

Waarom hield die klas wel van haar en de hunne niet? Of — waren het ook in hun klas maar enkelen, die haar niet mochten? 't Kon wel. Zoo heel onaardig werd eigenlijk nooit over haar gesproken, behalve dan in hun clubje. En tóch, na over dit alles gedacht te hebben, kwam Rie er nog toe, dat versje in den lessenaar van de juffrouw te stoppen.

Ja, zie je, dat kwam weer door die Pietje. Er was over dichters gesproken, ze hadden er enkele moeten noemen en toen had Gé gezegd: „de grootvader van Nel Perk.”

Toen juffrouw en klas verwonderd keken, had Gé er onverstoorbaar kalm bijgevoegd: „ja juffrouw, we hadden het onlangs over Jacques Perk en kwamen toen tot de ontdekking, dat die de grootvader van Nel was geweest.” 't Lachsucces, waarop Gé natuurlijk gerekend had, bleef uit, omdat de meesten er weinig van begrepen, maar Pietje liet haar hoofd op de bank vallen en snikte, of ze het grootst mogelijke verdriet had. De juffrouw was toen naar haar toegegaan, had

haar beschermend den arm om de schouders geslagen en gezegd: „kom Nel, stil maar, trek je dergelijke dingen niet aan. Dat moeten grapjes beteekenen, zie je!”

De belediging was eigenlijk voor Gé geweest, maar die had er zich minder van aangetrokken dan Rie. Rie was er echt boos om geweest. Omdat die arme Gé er zoo afkwam? Och, dat kon haar feitelijk minder schelen, maar dat die juffrouw zoo poeslief tegen die Pie moest doen, kijk, dat kon Rie niet hebben.

En dáárom was het versje in den lessenaar gekomen.

Maar Rie's hart klopte wel heel onrustig daarna.

En het zou nog onrustiger worden. 't Was op een morgen, dat weer mijnheer Dregger les kwam geven. Dat was altijd een prettig uurtje, vond Rie.

De laatste keeren was hij echter wat stil.

En vandaag keek hij al heel somber. Hij lei het stapeltje schriften neer, toen, met de armen over elkaar op den lessenaar, keek hij de klas aan.

Er heerschte diepe stilte.

Ze voelden, dat er iets komen ging.

De stilte werd benauwend. Mijnheer Dregger keek maar en zei niets.

Totdat — eindelijk — ja, daar begon hij.

„Jongens,” zei hij, „ik moet eens met jullie praten, met jullie allemaal. Ik heb een beetje het land gekregen aan jullie, zie je!”

Weer zweeg hij eenige oogenblikken.

„Kijk eens,” ging hij voort, „ik geef in de klas van

juffrouw Zwart al jaren les, ik heb dus al veel klassen hier in dit lokaal onder de oogen gehad, vlugge en minder vlugge, prettige en onprettige. En deze klas — nou, 't is geen domme, maar toch ook geen prettige. 'k Voelde me hier niet zóó thuis als vroeger.

Daar sprak ik wel eens over met juffrouw Zwart. Ze probeerde het me uit m'n hoofd te praten, ze zei, dat de klas niet kwaad was. In elke klas zaten wel

eens enkelen, die je anders zoudt wenschen. Dat was ik met haar eens en dacht: de flinke jongens en meisjes zullen zich door die enkelen niet laten beïnvloeden. Wie flink is laat nooit zich door een ander voeren tot wat niet goed is. Maar ik merkte al gauw, dat de invloed van die enkelen, wier namen ik niet zal noemen, omdat juffrouw Zwart dat ook niet deed, groot was. Dat is dus een klas sukkels, begon ik toen te denken, want enkel sukkels doen precies, wat een ander graag van ze wil.

Maar nu zeg ik: „het is een klas lafaards.”

't Was zoo mogelijk nog stiller dan straks.

Ieder wachtte.

Ieder begreep.

Ieder yreesde.

„Ja, lafaards zijn jullie,” zei toen mijnheer Dregger met verheffing van stem, „want alleen lafaards schrijven anonyme, dat wil zeggen naamlooze brieven. En wat zijn die rijmelarijtjes, die overal rondzwerven, anders? Degene, die dat zoogenaamde vers bij elkaar flanste, schaamde zich zeker, onder zoo'n prul zijn of haar naam te zetten. Nou, dat kan ieder begrijpen. Niemand wordt graag voor den opsteller van dergelijken onzin aangezien. Doch, als die epistels in zakken en vakken worden gestopt, dan worden ze als echte brieven thuis gebracht en moesten als echte brieven onder-teekend zijn, nietwaar? Zoo dachten mijn jongens er tenminste ook over. Maar de afzenders van die brieven zijn laf. Ze durven er niet voor uitkomen, dat ze die rijmelarij helpen verspreiden, zouden ook niet graag willen, dat een ander zou meenen, dat zij zulke prullen

mooi vonden. Dat alles bij elkaar maakt, dat ik met tegenzin hier kom en kan gruwen van de gedachte, dat zóó'n stel kinderen eens heelemaal mijn klas zal zijn. 'k Heb daarover nog niet met juffrouw Zwart gesproken, want och, die zou toch weer zeggen: ze zijn nog niet zoo kwaad, maar ik beschik nou eenmaal niet over zooveel geduld als zij. Nou weet ik wel, dat jullie niet allemaal schuldig bent en 't is wel erg, een heele klas te moeten aanzien op wat een of een paar uithaalden, maar ja, wat doe je daaraan, als de schuldige of schuldigen niet flink genoeg zijn om zich te melden? We zullen nu maar beginnen, er zit niet anders op."

Dat werd geen prettige les.

En het zestal had elkaar niet veel te vertellen, toen het bevrijdend uur van twaalven geslagen had. Niemand verweet Rie iets. De anderen voelden zich ook schuldig en begrepen best, hoe moeilijk Rie het op 't oogenblik had.

Ja, Rie had het zeker moeilijk. Elk woord van mijnheer Dregger had haar in de ooren geklonken als voor háár alleen. Laf was ze, onzin had ze bij elkaar geflanst, een onzinnig rijmelarijtje was het en ze had er haar naam niet onder durven zetten. Mijnheer Dregger, dien zij van het begin af aan zoo aardig had gevonden, had aan haar een hekel. Hij had de klas niet prettig gevonden, zei hij. Hij had begrepen, dat enkelen daar de hoofdoorzaak van waren. Rie meende stellig en zeker, dat hij bij die woorden háár aangekeken had. Zij had van 't begin af aan verlangd naar 't volgend leerjaar, als ze bij mijnheer Dregger zitten

zou en hij zag daar tegen op, dat zei hij ronduit. O, wat was alles toch vervelend. Kon ze er maar eens met iemand over praten. Maar met wie? Met Gé, Cor, Stien en Ellie, vast niet. Met Wies misschien? Maar wanneer zag ze die alleen? Nooit. Wies was de beste van 't clubje, dat stond vast. En zijzelf de slechtste. Zij had dat ding gemaakt. Zij had dat van groote beer en zevengesternte uitgevonden.

Met meer tegenzin dan anders wachtte ze om half-een op Pietje. De andere vijf hadden gezwegen, Pietje zou dat vast niet doen. Nee, natuurlijk niet. Pietje was nog nauwelijks alleen met Rie of ze begon: „nou zeg, dat is een heele preek geweest, die jullie van mijnheer Dregger moesten slikken.”

„De heele klas bedoel je,” bromde Rie.

„Dat is erg genoeg. Maar nu hij òns alleen les gaf, was hij veel aardiger. Hij snapt best, dat wij het niet gedaan hebben. Nog één les moeten we apart van hem hebben, dan zijn we met jullie gelijk en hij zei zelf, dat we erg ons best hadden gedaan en dat hij met veel genoegen ons les had gegeven.”

„Prettig voor jullie.”

„Ja, prettiger dan dat andere voor jou.”

„Weet je wat? Ga vanmiddag aan mijnheer Dregger en juffrouw Zwart allebei vertellen, dat ik het gedaan heb,” zei Rie.

„Wel nee,” antwoordde Pietje, „jij bent altijd zoo graag flink. Als ik het vertelde, zou jij het niet meer kunnen doen en dat zou ik jammer voor je vinden.”

Rie balde de vuisten, diep in haar mantelzakken. O, dāt te moeten hooren van een Pietje Perk.

„Als je soms nog meer weet,” zei ze op dreigenden toon.

„Ik weet nog een heele boel, net als mijnheer Dregger,” lachte Pietje, „maar 'k zal het heusch wel voor me houden.”

„Dat is je geraden ook,” zei Rie.

Neen, Pietje sprak er niet meer over en de anderen zag Rie niet meer alleen, want tegen tweeën regende het en zaten ze allemaal al in de klas, toen zij en Pietje terugkwamen, zelfs Cor zei er geen woord over, waar ze onder schooltijd toch nog wel gelegenheid voor had, doch Rie's geweten, dat sprak wel.

't Was een heel stille Rie, dien avond. Anders was ze gewoonlijk vol verhalen, over school en over wat ze in den trein beleefd hadden, maar nu gaf ze nauwelijks antwoord op wat haar gevraagd werd. Moeder vroeg al gauw, wat er aan scheelde, vader vroeg plagend, of ze bang was voor de repetitie's, die binnenkort beginnen zouden, Bob, die kleine rakker, durfde zelfs te vragen, of ze soms ruzie met „Perka” gehad had, wat hem een afkeurenden blik van moeder bezorgde, maar niet het verwachte lachen van Rie veroorzaakte.

Alleen toen Jopie met haar blokkendoos kwam en vroeg, of Rie een toren bouwen wou, draaide ze wat bij. Jopie, het eenige zusje, had een gansch bijzonder plaatsje in Rie's hart.

Maar Jopie moest naar bed en Rie had al gauw haar huiswerk af. Toen kwamen de donkere gedachten weer terug.

Hans zat rustig te werken.

Zou ze het hem vertellen?

Neen, maar liever niet. 't Zou tóch niets geven.
Ze had het altijd uitstekend met hem kunnen vinden

en kon dat nog wel, maar toch — 't was den laatsten tijd anders dan vroeger. Hij kon zoo stellig zijn. Toen dien keer met dat verplaatsen ook.

Moeder! Als ze die eens alles zei. Maar dat zou moeilijk zijn, hoor! Ze zou van 't begin af aan moeten vertellen, van al die ruzietjes en al die kleine plagerijen. Want daar was het toch eigenlijk door gekomen. De juffrouw trok die Pie Perk voor. Dat zei Cor ook. Kijk, als dat allemaal zoo niet geloopt was, zou ze nooit zóó'n hekel aan juffrouw Zwart gekregen hebben. Gek, nu op het oogenblik begreep Rie eigenlijk zichzelf niet. Zoo erg naar was de juffrouw toch niet. Ze werd nooit erg boos, gaf wel strafwerk, maar vader of mijnheer Dregger zou voor hetzelfde vast veel meer geven. En toen, met dat vragen om een andere plaats, was ze toch ook wel aardig geweest. En ze scheen niet verteld te hebben aan mijnheer Dregger, wie de eigenlijke belhamels waren!

„Nou Rie, we gaan weg,” stoorde haar in haar overdenkingen eensklaps moeders stem. O ja, dat was waar ook. De dominee was jarig en daar moesten vader en moeder op bezoek.

„De jongens en Jopie slapen, daar zullen jullie wel geen last van hebben,” zei moeder. „Blijf zelf ook niet te lang op. Vooral niet langer dan tot negen uur, hoor!”

„Nee, moeder,” zei Rie.

„'k Zou maar direct gaan,” zei moeder, terwijl ze dichterbij kwam en Rie's hoofd tusschen haar handen nam. „Je hoofd gloeit, meiske! Krup maar gauw onder de wol.”

„'k Heb toch heusch geen hoofdpijn, moeder! En ik moet ook nog wat nakijken.”

„Nou, maar om negen uur is hier het licht uit, hè jongens?”

„Ja, moeder,” zeiden ze allebei.

Rie wist niet, of ze blij moest zijn om dat weggaan van vader en moeder of niet. Ze vond het anders wel eens leuk, zoo met Hans samen te zijn. Vooral als er b.v. nog eens gebeld werd. Hans ging zoo echt parmantig naar de deur, terwijl zij volgde. Hij deed dan het raampje open en vroeg door het rasterwerk heen: „wie is daar?” Ja, 't was donker voor hun deur, want veel verlichting kende Vredenburg nog niet en ze hadden hooge boomen in hun voortuin.

Dezen avond had Rie liever vader en moeder thuis gehad of nog liever moeder alleen. Misschien zou ze het dan toch nog wel verteld hebben. Aan vader, neen, dät zou ze niet gedurfd hebben. Stel je voor, aan vader, die altijd zoo op orde in school gesteld was, te vertellen, dat zij de orde aan 't verstoren was. Maar moeder zou het toch aan vader oververtellen. Moeder hield er voor vader geen geheimen op na. En moeder zou ook zeggen, dat ze schuld moest bekennen. O maar, dät deed ze nooit. Dät durfde ze niet.

Zou ze — aan Hans? Ja? Zou ze het toch maar doen?

„'k Heb dik den damp in,” zei ze na een poosje.

„Dat dunkt me,” antwoordde Hans.

„Erg nieuwsgierig ben je er anders niet naar, zou ik zoo zeggen!”

„Dat ben ik wel.”

„Nou, 'k zal het je vertellen.”

Hans luisterde vol aandacht.

Rie vertelde alles, ook zoo precies mogelijk, wat mijnheer Dregger gezegd had.

„Wat een streek ook, om dat ding de heele school door te spelen,” zei Hans.

„Net of je zelf niet hebt geholpen, om het te maken,” snibde Rie.

„Nou ja, maar ik heb toch niet gezegd, dat je er dat mee moest doen?”

„Dacht je soms, dat ik het als een gedroogd vergeetmijnetje in mijn psalmboekje zou leggen?”

Rie was inwendig woedend op Hans. Als hij niets anders wist, kon hij zijn mond wel houden.

„Ik dacht, dat je er met je vriendinnen wat pret om zou maken, anders niks. Je hebt je zeker door die meiden laten opstoken.

Die hebben er van genoten, toen jij dat ding in den lessenaar stopte.”

„Mis, jongeheer! Die meiden wisten er niets van. Die meiden zullen daar ook nooit wat van weten.”

„Eerlijk, dat je dit zoo zegt. Daar bedoel je dus mee, dat je nog een haartje slimmer bent, dan die meiden.”

Rie kon wel huilen. O, die Hans! Ze zou hem wel willen stompen, hem van alles willen zeggen, maar ze deed het een noch het ander. Stil bleef ze zitten, een héelen tijd. Eindelijk, toen ze haar stem weer meester meende te zijn, zei ze :

„Je hoeft niet zoo minachtend over mijn vriendinnen te spreken. Je kent ze niet eens.”

Haar laatste woorden kwamen er uit op een toon . . . een toon . . . Dat deed Hans vreemd opzien. Als ze het zich zóó aantrok . . .

Ja, 't wás ook erg en Rie deed anders nooit zulke laffe dingen.

„Meid, Rie,” zei hij op zijn oude, prettige manier, „k wil geen kwaad van jouw vriendinnen spreken en van jou ook niet, maar als ik jou was, zag ik het weer goed te maken. Dat zal je zelf ook een veel prettiger gevoel geven.”

„Was het maar zomer,” zei Rie, terwijl ze dacht aan wat Gé haar indertijd had geraden, „want als we dan bloemen in den tuin hadden, zou ik voor juffrouw Zwart een fijne bouquet meenemen.”

„Net of je het daarmee goedmaakt. Trouwens, als ik zoo'n hekel aan iemand had, nam ik geen bloemen er voor mee,” antwoordde Hans.

„k Heb eigenlijk geen hekel meer aan haar,” kwam het er benepen uit.

„Nou snap ik je heelemaal niet,” antwoordde Hans héél verwonderd.

„Ja, zie je, in 't begin, toen ze zoo ineens maar zei van bijwerken, en 'k had er toch al niet veel mee op, bij een juffrouw te zitten, enne, nou ja, 'k weet niet, maar een hekel heb ik toch niet meer aan haar en 't spijt me heusch, dat ik het gedaan heb met dat briefje.”

„Meid, bijt door den zuren appel heen en zeg, dat jij het gedaan hebt. 't Is wel lam, maar de lui zijn meestal niet zoo bar kwaad als je zelf zegt, wat je deedt.”

„Dat durf ik nooit. Zeker aan mijnheer Dregger!”

„En aan juffrouw Zwart.”

„Zeg, zou jij dat zelf durven, Hans?”

„'k Weet niet.”

„Ja, 't is makkelijker een ander de les te lezen!”

„Nou ja, dat is wel zoo, maar ik kan van mezelf niet precies zeggen, wat ik wel of niet zou durven, als ik er voorstond, zooals jij. Ik sta er nou eenmaal niet zoo voor. Ik zeg ook niet, dat je het moét doen. 't Is alleen maar, omdat je er zoo door van streek bent.”

„En als ze dan een brief aan vader schrijven?”

„Doen ze niet. Als een ander het ze zei, ja, dan had je kans, maar als je het zelf vertelt, nee hoor, dan laten ze dat wel.”

„Een ander zal het nooit vertellen.”

„Nou, Pietje Perk bijvoorbeeld.”

„Die is veel te bang dat ik haar geen Nel meer zou noemen.”

„Ja, dat zal wel. Nou, je ziet maar, wat je doet.”

„'k Zal nou eerst maar eens naar bed gaan. Wel te rusten.”

„Wel te rusten,” antwoordde Hans en boog zich weer over zijn werk.

IX

VERGETEN MAAR

Had ik het hem maar niet verteld, dacht Rie, terwijl ze naar boven ging. Hij scheen er zich maar weinig van aan te trekken. Nou zit hij weer rustig te werken,

terwijl ik er geen spat wijzer van geworden ben. Had ik het maar aan moeder kunnen vertellen. Moeder zou er zich niet op zoo'n goedkoope manier van afmaken.

Nee, maar moeder zou toch in denzelfden geest spreken als Hans. Moeder zou verder gaan. Moeder zou niet enkel aanraden, schuld te bekennen, moeder zou het gebied. Ja, dat begreep Rie ook wel. Nou, 't beste zou maar zijn, het zoo gauw mogelijk te vergeten. Als ze nu maar spoedig sliep, was ze er tenminste voorloopig van af.

't Slapen viel evenwel niet mee. Lang lag Rie wakker en toen ze eindelijk sliep, kwamen benauwde dromen haar kwellen.

Den volgenden morgen was ze nog niet best te spreken, maar deed zoo gewoon mogelijk. Moeder moest vooral niets merken.

Moeder merkte niets. Moeder had het 's morgens wat te druk om zoo heel erg oplettend te zijn.

Hans zei onderweg ook niets, maar praatte gewoon over allerlei dingen. Wel ja, alles was weer net als altijd en ze zou die narigheid best vergeten. Het nieuwtje zou van die versjes wel afgaan, je hoorde er nu trouwens al veel minder over dan in 't begin, en dan vergaten meester en juffrouw het best weer. Juist als ze er nu weer over begon zouden ze er opnieuw aan denken en dat zou voor beiden onprettig zijn. Vergeten was heusch het beste. Dit vertelde Rie zichzelf zóó vaak in de komende dagen, dat ze er langzamerhand vrede mee begon te krijgen.

Tot er iets gebeurde

't Was handwerkles. Echt gezellig. Ze maakten

leuke dingen. Rie was aan een boekomslog bezig, dat heel aardig werd. Ze zou het aan vader geven met Sinterklaas. Voor moeder had ze een kleedje gemaakt, ook gedeeltelijk op de handwerkles. Juffrouw Zwart hielp de meisjes aan dergelijke dingen en, als ze voort konden, mochten ze er thuis aan werken. Rie had dat 's middags gedaan bij mevrouw Beukels. Er werd tamelijk vroeg koffie gedronken, nu Pietje niet meer bijgewerkt werd na schooltijd en zoo bleef er nog tijd genoeg tot handwerken over. Pietje had ook een kleedje gemaakt en was nu bezig aan een kussen voor vaders stoel.

't Was stil in 't lokaal. Onder handwerken was de juffrouw daar niet zoo bar streng op, dan mocht er wel een beetje gepraat worden, maar ze waren allemaal veel te druk bezig, om te praten.

„Juffrouw,” klonk eensklaps de stem van Pietje, „juffrouw, komt u eens bij ons op een Woensdagmiddag?”

„Ja, dat wil ik wel eens doen.”

Rie schrok geweldig. Daar kwam nu die Pie met de vraag, die zij, Rie, al zoo lang verzuimd had te doen.

„Komt u dan volgende week Woensdag, juffrouw?”

„Nou, dan kan ik niet zoo best en ook vind ik het wel zoo leuk om tot na St. Nicolaas te wachten; ik kan dan zien, hoe het kussen staat in je vaders stoel en hoe het kleedje prijkt in julie kamer.”

„Maar vóór Sinterklaas is het bij ons veel leuker, juffrouw! We hebben zoo'n fijne tafel!” ¹⁾

„Ja Nel, die zou ik graag zien, maar aanstaanden

¹⁾ Etalage.

Woensdag kan ik toch werkelijk niet. Wel de week er op."

„Dan is de tafel weg, juffrouw," merkte Stien op.

„U zult daar heel wat aan missen," zei G .

„Ja, dat geloof ik best en 't spijt me dan ook erg, maar wat niet k n, dat k n niet," antwoordde de juffrouw bedaard.

„Misschien bewaart Nel toch wel wat voor u, juffrouw. Wie weet, wat een mooi suikerhart er al voor u weggelegd is, met „uit liefde" of zoo iets er op," zei Ellie.

„Of zwarte Piet in eigen persoon," fluisterde Cor tot Rie.

Rie lachte flauwtjes, doch Stien, die het ook gehoord had, draaide zich om en trok de onmogelijkste gezichten.

Cor gichelde hoorbaar. Rie probeerde haar gezicht ook in den lachstand te brengen, doch 't gelukte niet te best.

De juffrouw verbood.

't Werd weer stil.

„Zullen we dus afspreken Woensdag over een week, Nel?" vroeg toen de juffrouw.

„Ja juffrouw, fijn," antwoordde Pietje.

Woensdag over een week. En 't was nu Vrijdag. Dat duurde nog twaalf dagen dus, rekende Rie uit. Over twaalf dagen zou de juffrouw in Vredenburg komen, maar niet bij hen, nee, bij Perk. En dat was haar eigen schuld. Als zij niet op haar manier telkens moeders boodschap vergeten was, zou de juffrouw al lang bij hen geweest zijn, ja, bij hen en niet bij Perk.

Wat zou die Pie haar neus in den wind steken! En als moeder er achter kwam . . . Er maar niets van zeggen thuis, dat zou het beste wezen.

Voorloopig werden Rie's gedachten wel door wat anders ingenomen. Nog enkele dagen en 't was weer de vijfde December. Zoo echt leuk, vooral nu ze elken dag van de mooie winkels hier in de stad genieten kon. En Zaterdag zou ze met moeder en Hans cadeautjes koopen voor de kleintjes. Dat was nog het leukst van alles. Behalve natuurlijk den Sinterklaas-avond zelf. Eenig was die altijd. Er kwam wel geen heusche Sint, maar o, als ze dan naar de voorkamer mochten, waar de cadeautjes stonden! Verleden jaar was Bob nog zoo echt bang geweest, hoewel die al beweerde, dat Sinterklaas dood was. Herman en Jopie waren nog vol vertrouwen in den grijzen bisschop. Dat was juist zoo grappig!

Toen de handwerkles afgelopen was, vroegen enkele meisjes van mijnheer Dregger's klas, die gelijk handwerken hadden gehad: „wat geven jullie juffrouw Zwart?”

„Daar hebben we het nog niet over gehad,” antwoordde Toos Bos, „maar 't wordt wel tijd, dat is zoo.”

„Wat denken jullie er van?”

Deze vraag werd gericht tot het groepje, waar Rie bij liep. Rie was heel verwonderd, had in Vredenburg nooit iets gehoord van cadeautjes aan juffrouw of meesters.

„Ik wou haar een biljet enkele reis geven voor de binnenlanden van Afrika,” zei Ellie.

En ik zou een vliegmachine voor haar maken, als ik daar kans toe zag," voegde Cor er bij.

„Met een klein gebrek aan den motor zeker.”

„Jullie hebt altijd de een of andere hatelijkheid over juffrouw Zwart," zei een van de andere meisjes. „'t Is het beste, dat jullie dan maar niet meedoen. Wij geven haar graag wat en de jongens ook.”

„Kind, doe ons deze smart niet aan," zei Gé op klagenden toon. „Verdraag onze kuren, maar laat ze ons niet bezuren.”

Er werd gelachen. Het meisje herhaalde echter: „wie niet graag wat geeft, houdt de portemonnaie maar dicht.”

„Zeg, je snapt toch, dat het gekheid was," zei nu Rie, die het idee, de juffrouw wat geven, kostelijk vond. Op die manier was weer wat goed te maken, meende ze.

„We geven allemaal graag wat, niet?"

Van alle kanten kwamen de blijken van instemming en er werd besloten, dat den volgenden morgen inzameling gehouden zou worden. Ieder kon dan thuis vragen, wat ze geven mocht. Aan de jongens werd het nieuws 's middags verteld.

Rie vergat er bijna dat andere door, dat akelige, die komst van juffrouw Zwart naar Vredenburg.

't Zou nu leuk zijn, haar een cadeau te geven en de rest kwam later wel.

„Hoeveel mag ik geven, moeder?" vroeg ze, toen ze van het plan verteld had.

„Nou, zie maar eens, wat de anderen doen. Of heb je daar al iets van gehoord?"

„Verleden jaar, toen ze nog op de lagere waren, hebben ze allemaal een kwartje gegeven en later nog een paar centen er bij, omdat ze niet toekwamen,” zei Rie.

Moeder glimlachte. „Nou, daar is overkomen aan. Je moogt er ook wel twee geven, hoor Rie. Ik zeg nogmaals: zie maar eens, wat de anderen doen.”

„’t Mag toch uit mijn spaarpot, moeder? Anders is het niet echt van mij.”

„Ja hoor Rie, dat mag.” Moeder streek liefkoozend over haar blonde krullen. Rie kleurde. Ze begreep een beetje, waarom moeder dat deed en ze wist, dat ze moeders goede meening niet verdiende. Moeder dacht natuurlijk: gelukkig, die Rie heeft nu toch wat voor haar juffrouw over en moeder wist niet, hoe het was om goed te maken, wat ze misdreef.

Was het wel goed te maken?

Gaven de anderen, die zich niets te verwijten hadden, niet evengoed? O maar, als die één kwartje gaven, zou zij, Rie, er twee geven. ’t Kon haar niet schelen, wat er van gezegd werd. ’t Mocht van moeder en dus deed ze het. Twee kwartjes zouden er vast niet veel geven. Ze waren met z’n vierentwintigen. Stel je voor, allemaal twee kwartjes, dat zou maar liefst twaalf gulden worden. Nee, dat gebeurde stellig niet.

„Wat geef jij?” vroeg ze den volgenden morgen al gauw aan Pietje.

„Ik geef geen geld,” antwoordde die.

„Ik twee kwartjes.” ’t Kwam er als een juichkreet uit. Dat was er al een, die niets mocht geven. Zoo

zouden er wel meer zijn. En als zij dan twee kwartjes gaf . . . Eigenlijk raar, dat Pietje niets gaf. Ze stonden bij Perk wel een beetje als gierig bekend, maar, wanneer je de juffrouw te visite vroeg, mocht je ook wel wat voor haar over hebben. Rie zei dat niet, omdat ze liever over dat bezoek zweeg, doch de anderen dachten er anders over. In de eerste plaats vonden ze het niet prettig, als er een niet meedeed, want hoe meer geld ze bijeen hadden, hoe mooier het cadeau kon worden en ten andere, die niet mee wou doen was Nel Perk. Perka, die toch al niet te veel de gunst genoot.

„Kan er bij jullie geen cent voor de juffrouw overschieten?”

„Gaat jullie dat wat aan?” beet Pietje van zich af.

„Natuurlijk. Denk je, dat we zeggen, dat het van de heele klas is, als jij niet meedoet?”

„Dat hoeft ook niet.”

„Maar, je bent stellig de eenige, hoor.”

't Was Pietje aan te zien, dat het huilen haar nader stond dan het lachen. Een van de jongens kreeg medelijden en zei: „Staan jullie toch niet zoo te zeuren. Wat maakt het uit of er een niet betaalt. Hoe zouden jullie het vinden, als er bij je thuis geen cent los te krijgen was?”

Deze woorden bewerkten heel wat anders dan waartoe ze bestemd waren. Pietje werd boos.

„Geen cent los te krijgen? Denk je soms, dat we arm zijn?”

„Weet ik het? Kan me niet schelen ook,” zei de jongen.

„Wij hebben geld genoeg, maar we hebben er onze redenen voor, dat ik niet meedoe aan jullie cadeau.”

„En die redenen zijn ondoorgrondelijk,” antwoordde Gé. „Nou, we zullen er ons hoofd niet over breken, maar verzoeken je alleen, verder onze besprekingen niet te storen.”

Pietje ging weg. De anderen staken de hoofden bij elkaar, telden en overlegden. 't Viel Rie tegen, dat ze niet de grootste gave offerde. Er waren er bij die een gulden gaven, verscheidene, die twee kwartjes hadden, sommigen met één kwartje en enkelen met minder. Er kwamen ook een paar dubbeltjes, er kwam zelfs een stuiver. Die was van Jan Boon, zoon van een weduwe. Maar veel of weinig, allemaal hadden ze wat, behalve Pietje. Bij elkaar was er f 13.65.

„We moeten haar een schemerlampje geven,” stelde een meisje voor, bij wie juffrouw Zwart vaak aan huis kwam. „Ik kan jullie precies zeggen, hoe een ze er graag heeft. Bij Vermeulen staan ze. Ze kosten f 11.25.”

„O, en dan geven we haar er een doos borstplaat bij,” zei Wies.

„Ik heb juist nog 'n fijne zien staan voor f 2.40.”

„Of een banketletter.”

„Die kost geen f 2.40.”

„We konden een extra groote laten bakken!”

„Och, wel nee. Banket zal ze toch al genoeg krijgen.”

„Van wie? Van Perka soms?”

Er werd gelachen om die vraag.

„Och, van wie, met Sinterklaas is banket aan de orde van den dag en een doos borstplaat kan ze een poosje bewaren, als ze wil.”

Zoo werd dus besloten tot een schemerlampje en een doos borstplaat. Rie vond het een schitterend cadeau. Haar spijt, niet de grootste geefster te zijn, was gauw over. De juffrouw zou immers toch niet te weten komen, wat ieder gaf? Ze kreeg wat moois, dat was het voornaamste. Ze zou zien, dat haar klas nog zoo kwaad niet was en, als ze er dan over sprak met mijnheer Dregger, dan zou die misschien ook weer beter over hen gaan denken. Hij was altijd nog een beetje stil, vond Rie.

De vijfde December was er al gauw.

„Wat heb jij daar voor een geweldig pak?” zei Rie dien morgen tot Pietje.

„Daar zit een letter voor mijn tante in.”

„Ik heb een kleedje voor haar, je weet wel, dat met dien kruissteek,” zei Rie.

„Ja, mijn moeder vindt beter, dat ik een mooi rapport krijg, dan dat ik kleedjes maak,” antwoordde Pietje.

Daarna zwegen ze allebei. Pietje vond het niet prettig, dat haar tante een handwerkje van een vreemde zou krijgen, maar troostte zich met de gedachte, dat Rie raar op zou kijken, als ze zag, wat er nog meer uit dat pak kwam dan een letter voor tante.

Rie piekerde over haar rapport. Neen, slecht zou het niet wezen, maar toch ook niet zoo goed als dat van Pietje. Doch dat kwam niet door het maken van dat onnoozele kleedje, neen, het huiswerk van Rie

was altijd uitstekend in orde, doch in school schonk ze maar al te vaak meer aandacht aan wat Cor haar vertelde dan aan wat de juffrouw zei. Bovendien, het cijfer voor gedrag zou ook genoeg te wenschen laten.

In den trein, toen Pietje het pak zoo voorzichtig naast zich neerzette, dacht Rie wel even: „wat een groot pak is dat,” maar ze zei er niets van, zei heelemaal niets, want Pietje keurde ze geen woord meer waard en Hans was enkele dagen al wegens zware verkoudheid thuis.

Rie mokte maar wat in zichzelf.

Rie had overal een hekel aan.

Aanstaanden Woensdag juffrouw Zwart bij Perk, nou, wie weet, wat daar afgekwebeld werd. En dan over enkele weken Pietje met een mooier rapport naar huis dan zij — o, vader zou het vast ook willen zien, en dan maar wat slecht te spreken zijn.

Doch — nu was het 5 December, nu was het een dag, om pret te maken. Hoe zou de juffrouw zijn, als vanmiddag het cadeau kwam? Tegen halfdrie hadden ze het besteld. Hoe zou Pietje dan kijken? Ze hadden het er met elkaar over gehad, of ze er een namenlijstje van de gevers bij zouden doen, een lijstje met de namen van de heele klas, behalve Pietje dus, doch waren daarvan teruggekomen. 't Zou te raar zijn. Bovendien, een uit de tweede klas had verteld, dat juffrouw Zwart gewoon was, de klas rond te gaan en ze allemaal een voor een met een handdruk te bedanken. Ze werd er in stilte wel eens om uitgelachen, maar ze deed het toch altijd weer. Als ze nu bij Pietje kwam, zou die toch zeker den dank niet durven aan-

nemen en wel uit zichzelf verplicht zijn te zeggen, dat ze er niet aan meegedaan had.

Evenwel, hoe geheel anders liep het. Pietje kreeg eerder een hand dan een van de anderen, want — in het groote pak, dat ze zoo zorgvuldig gedragen had, zat niet alleen een letter voor haar tante, maar ook een voor juffrouw Zwart, een M nog wel.

„Lieve tijd, Nel, wat is dat een verrassing,” zei de juffrouw. „De Sint begint bij mij al vroeg. Wat een prachtige letter! En dan nog wel een M. De grootste van mijn naam.”

„Ja juffrouw, vader vond een H en een Z te klein en toen zei ik: de juffrouw heet H. M. Zwart, dus maak u dan een M.”

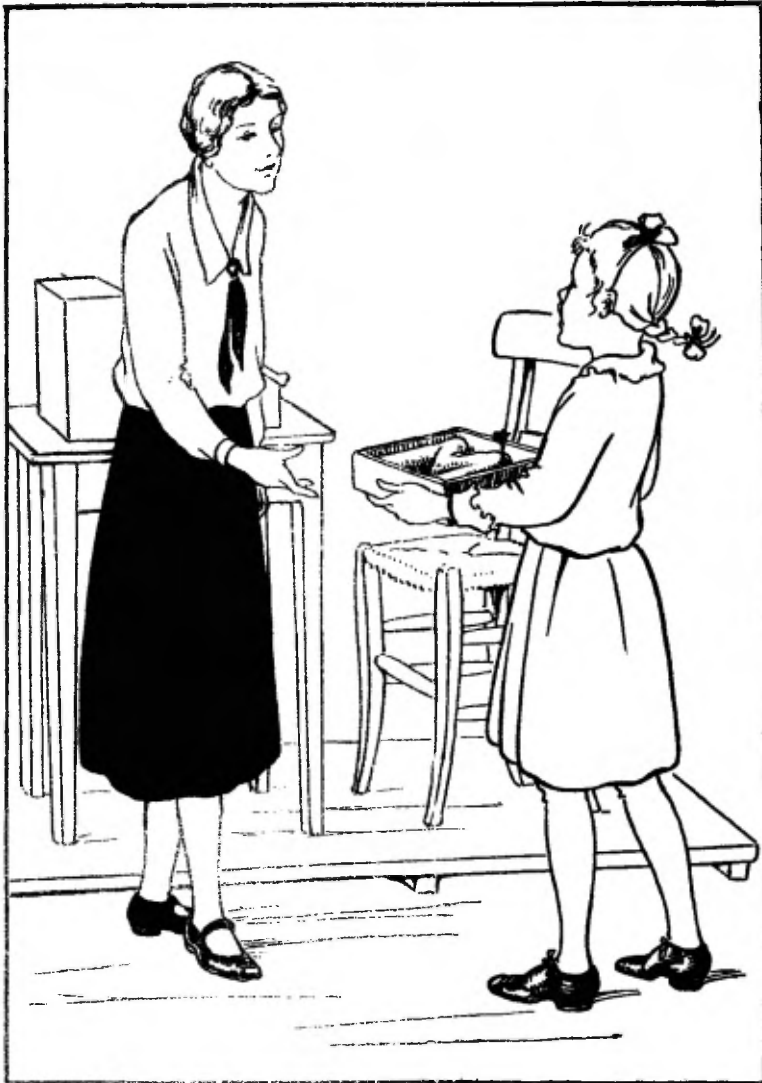
„Zoo zoo, dat heb ik dus aan jou te danken. Nou, ik vind het fijn, hoor! Ik houd dol veel van banket. En dan nog wel een letter door jouw vader zelf gebakken, dat verhoogt voor mij natuurlijk de waarde.”

„Moest ze bakker Perk kennen,” zei Rie tegen Cor.

„Nou, dát genot wacht haar de volgende week.”

Toen ineens dacht Rie: hoe zou Pietje dat klaarspelen? Hoe moest het gaan, als de juffrouw Nel zei en haar vader en moeder haar met Pietje betitelden? Daar moest ze toch eens achter zien te komen. Dien dag gelukte dat echter niet te best, want Pietje werd om twaalf uur zóó geducht onder handen genomen over haar geschenk aan de juffrouw, dat ze verder weinig toeschietelijk meer was.

„Zeg, stiekemer, hoeveel pond extra margarine heeft jou vader nodig gehad voor die letter?” vroeg Cor.

„Mijn vader gebruikt geen margarine,” zei Pietje.
„Delftsche slaolie is veel beter,” beweerde Stien.
„Kletsen jullie maar,” antwoordde Pietje, „jullie zijn

er natuurlijk woest over, dat ik meer gegeven heb dan een van jullie. Mijn letter weegt bijna $1\frac{1}{2}$ pond en het kost f 1.50 het pond."

„Alsof ons dat wat kan schelen. Als je een geschenk moet beoordeelen, naar wat het gekost heeft, nou, dat is je ware, hoor!”

't Was Wies, die dit zei. Ja, Wies was met de heele klas eigenlijk boos om het stiekeme van Pietje.

Als ze het maar ronduit gezegd had!

„Zie je, als jij recht door zee ging,” vertolkte Ellie de algemeene gedachte, „dan had je direct gezegd: ik geef een letter. Maar nee, jij deedt, of je niets gaf.”

„'k Heb gezegd. dat ik geen centen gaf, dat is alles,” antwoordde Pietje. Hier was weinig tegen in te brengen, doch nu begonnen weer andere plagerijen, van het meer gewone soort.

Rie deed mee. Rie vond Pietje onuitstaanbaar dien dag.

En niemand dacht er aan, dat het misschien wel tegen Pietje's zin geweest was, dat ze die letter gegeven had.

Niemand wist, hoe graag ze meegedaan had aan het algemeene cadeau.

Niemand wist, hoe ze opzag tegen het oogenblik, dat het binnengebracht zou worden.

't Werd een leuke middag. De juffrouw was erg ingenomen met haar geschenken. Ze dankte er zoo recht hartelijk voor. Rie begreep op dat oogenblik niet, hoe ze ooit een hekel aan haar had kunnen hebben, Rie had meer spijt nog dan tevoren. De juffrouw was zoo leuk, zei echt grappige dingen, be-

loofde het laatste uur voor te lezen. Een heel mooi boek had ze daarvoor meegebracht. 't Zat in haar tasch.

„Een erg dik boek, juffrouw!”

„En wat een raar model.”

De juffrouw lachte een beetje. „Laten we nu maar ijverig werken tot drie uur,” zei ze. „Voor drieën laat ik toch niemand in de tasch kijken.”

Ze begrepen wel, dat de juffrouw tracteeren zou. Zoo waren de anderen het op de lagere school ook gewend geweest. Degenen, die voor het eerst zoiets meemaakten, genoten er nog meer van.

Ja, 't werd 'n eenige middag, hoor!

X

EEN JUFFROUW, DIE ALLES AL WIST

't Was al gauw Woensdag.

Pietje stapte met stralend gezicht de deur uit, dien morgen.

„Fijn, vanmiddag komt de juffrouw,” zei ze tegen Rie.

„Gelukkig voor je,” was het antwoord.

„Nou, zeker gelukkig!”

„Maar zeg, hoe moet dat gaan? De juffrouw zegt natuurlijk Nel tegen je.”

„Nou, dat mag ze.”

„En je vader en moeder dan?”

„Die heb ik verteld, dat ik op school Nel genoemd word. Ze vonden het niets erg ook.”

Rie keek heel verwonderd.

„Ja, dat had je niet gedacht, hè, toen je dreigde, het aan mijn vader en moeder te zullen vertellen. Ik ben niet zoo laf als anderen, ik heb het ronduit gezegd.”

Pietje vertelde er niet bij, hoe haar vader het opgenomen had. Er was heel wat over te doen geweest. Pietje had het wel moeten zeggen, toen haar ouders telkens weer er over begonnen, dat ze de juffrouw eens op bezoek moest vragen. Evenals Rie had ze dat vragen maar steeds uitgesteld en ten slotte, na Rie's bedreiging, eenvoudig verteld, dat ze op school Nel werd genoemd. Dat dit geheel en al van haar zelf was uitgegaan, had ze er evenwel niet bij gezegd. Perk had met de vuist op tafel geslagen en er vreeselijk over opgespeeld, eerst zelfs gewild, dat er verandering in gebracht zou worden, geëischt, dat Pietje de juffrouw en heel de klas zou mededeelen, dat ze Pietje en niet anders dan Pietje genoemd mocht worden, doch langzamerhand bedaarde hij en was geëindigd met te berusten, had alleen nog gezegd, dat hij en z'n vrouw altijd Pietje zouden blijven zeggen en ze in zijn huis ook nooit anders genoemd zou worden. 't Was Pietje een heele rust geweest, toen het zoo goed was afgelopen en ze had zich voorgenomen, als ze de juffrouw van den trein haalde, haar even in te lichten over de namengeschiedenis, natuurlijk op háár manier.

„Komt u op de fiets, juffrouw?” vroeg ze bij het naar huis gaan, zoo, dat allen het hooren konden.

„Nee, Nel, daarvoor zijn de dagen me te kort,” antwoordde juffrouw Zwart. „Ik kom met het treintje, dat om drie uur in Vredenburg is.”

Nel straalde. Zoo had ze het juist verwacht. Maar toen

„En Rie, mag ik ook even met jouw ouders komen kennismaken?”

Rie schrok. Ze kreeg een kleur en antwoordde niet direct.

„Mag het, Rie?”

„Ja natuurlijk, juffrouw! Vader en moeder zullen het erg prettig vinden.”

„Zeg er bij, dat je zelf knalt van geluk,” voegde Cor haar zachtjes toe.

Rie gaf geen antwoord. Rie zei ook niets, toen de anderen buiten haar luidruchtig gelukwenschten met deze eer, die zoo ongedacht haar te beurt was gevallen.

„Je moet maar geluk hebben,” zei Stien.

„De vlag gaat zeker uit?” informeerde Wies.

„Half stok,” vulde Ellie aan.

„Kinderen, spot niet,” zei Gé. „Aanschouw hoe ons aller vriendin, Maria Kok, onder den indruk is. Mogelijk mijmert ze over een poëtisch welkomstwoord, dat ze straks zal dienen te spreken.”

„Ze kan een welkomstlied zingen,” vond Stien.

„Zij dicht er nog wel gauw eentje,” plaagde Pietje, die er heelemaal niet mee ingenomen was, dat de juffrouw ook bij Rie zou komen. Er was maar één ding, dat Pietje een beetje troostte. De juffrouw zou bij Kok over Rie nooit zooveel goeds vertellen, als bij hen thuis over haar.

Toen de anderen weg waren, vond Pietje het zelfs haar plicht, Rie daarop te wijzen.

„Als de juffrouw maar niet te weten gekomen is, dat *jij* dat versje gemaakt hebt,” zei ze.

„Dan zou ik rekenen, dat *jij* het haar verteld hadt,” antwoordde Rie.

„Nou, dat zou je dan toch mis hebben. 'k Snap niet, hoe je op die gedachte komt.”

„Nee, ik ook niet. Zooveel courage bezit je niet, dat is waar.”

„Niet zooveel courage als *jij*, die de heele klas laat genieten van mijnheer Dreggers boosheid.”

Rie beet zich op de lip. O, dat telkens weer te moeten hooren. Ieder oogenblik kwam die meid met datzelfde verwijt. En dat ze recht had, het te doen!

De komst van Hans maakte een eind aan het onverkweekelijk gesprek. Zoo gauw ze evenwel Pietje kwijt waren, begon Rie er tegen hem over.

„Juffrouw Zwart komt vanmiddag bij ons.”

„Meid, was is er nou weer gebeurd?”

„Niks. Maar Perka had haar te visite gevraagd en toen zei ze uit zichzelf, dat ze ook bij ons kwam.”

„Feitelijk wel aardig van haar!”

„Wat je aardig noemt!”

„Nou, zoo erg lief ben *jij* nooit voor haar geweest.”

„Misschien komt ze juist daarom.”

„Dat zou erger zijn. Hoe is het toen afgelopen, je weet wel?”

„Gewoon. 'k Heb niks gezegd.”

Hans zweeg eenige oogenblikken. Hij begreep wel, hoe Rie in angst zat. Zoo'n juffrouw kon er toch best achter gekomen zijn. Jongen, jongen, vader zou ontzettend boos zijn, als hij het te hooren kreeg, hoor!

„Zeg Rie, hoe laat komt ze?”

„'k Weet niet. Met den trein van drieën arriveert ze, maar ze gaat natuurlijk eerst naar Perk.”

„Langer dan een uur zal ze daar wel niet blijven,” zei Hans.

„'k Denk, dat ze met den trein van halfzes weer weggaat,” antwoordde Rie.

„Nou, dan komt ze zoo tegen halfvijf bij ons, daar kun je van opan. Weet je wat, we maken, dat we allebei in de kamer zijn, dan hooren we tenminste, wat ze zegt.”

„Of jij alleen.”

„Nee, dat is te gek. Jij zit bij haar in de klas, dus je moet er bij zijn. Och, 't valt misschien nog wel mee.”

Vader en moeder waren best te spreken over de komst van de juffrouw. „Erg aardig van haar,” zei moeder. „Ze zoekt zeker alle kinderen van haar klas zoo eens op, hè Rie?”

„'k Weet niet, moeder!”

„Maar je hadt haar toch niet gevraagd, hè?”

„Nee, moeder.”

Als moeder nu maar niet vroeg, of Pietje haar wel gevraagd had.

Neen, op die gedachte scheen moeder niet te komen.

„Ik heb het altijd jammer gevonden, dat onze Rie zoo vergeetachtig was op dit punt,” zei vader.

„Nou ja,” verdedigde ze zich, „'t was eind September, toen u er over begon en ja, toen heb ik haar niet gevraagd, dat is zoo, maar in October was het

al gauw zulk akelig weer en ik dacht, dat ze niet met den trein zou willen komen en 't was geen weer meer om te fietsen."

„We zullen er verder maar overzwijgen," vond vader.

„Moeder vindt zelf altijd, dat je iemand niets moet vragen, waar hij onkosten aan kan hebben," verdedigde Rie zich zwakjes. „Ik wou wachten tot het voorjaar, dat ze weer op de fiets kon komen."

„Nou ja," zei moeder, „we zullen ons wel verontschuldigen. In elk geval vind ik het heel hartelijk, dat ze uit zichzelf komt."

We zullen ons verontschuldigen! Dat kreeg je dus ook nog. Rie was een en al angst dien middag. Als altijd maakte ze, samen met Hans, haar werk, maar erg goed gelukte het niet.

„Nu komt ze aan," zei Rie om drie uur.

„Perka haalt haar natuurlijk af, 'k zie het al gebeuren," lachte Hans en met een overdreven lieve stem ging hij voort: „o juffrouw, wat heerlijk, dat u er bent. O, mag ik uw paraplu dragen? Komt u maar gauw mee, dan krijgt u een lekker kopje thee met een suikerbeestje of twee."

Rie lachte. Maar heel best ging haar dat niet af.

Om vier uur stelde ze voor, naar beneden te gaan. De juffrouw kon nu wel gauw komen.

't Werd halfvijf, kwart voor vijven, vijf uur, nóg geen juffrouw.

„Ik denk, dat ze niet meer komt, moeder," zei Rie.

„Dat zou jammer zijn," antwoordde moeder.

„Daar komt ze," riep eensklaps Bob, die voor het raam zat. „Pietje Perk met een juffrouw."

Ja, daar waren ze al bij het hekje.

De juffrouw gaf Pietje een hand, zei nog wat tegen haar.

„Die had zeker mee gewild naar binnen,“ mompelde Hans.

Rie was al bij de deur om open te doen.

„Zoo Rie, wat heb ik op me laten wachten, hè?“

„We hebben al een heelen tijd naar u uitgekeken, juffrouw. Wilt u uw mantel niet uitdoen?“

„Nee Rie, 'k moet met een kwartier weer weg.“

Mevrouw Kok was nu ook in de gang gekomen.

Rie stelde voor.

„'t Doet me zeer veel genoegen, juffrouw, dat ik nu eens kennis met u maak. In 't najaar hadden we u al eens willen vragen, maar eerst vergat ons Rietje de boodschap over te brengen en toen het weer zoo ongunstig werd, meenden we tot het voorjaar te moeten wachten. We dachten niet, dat u in den winter lust zoudt hebben, de reis naar Vredenburg te maken, doch stellen het nu te meer op prijs, dat u zonder uitnoodiging tòch gekomen bent.“

„Och ja, nu ik bij Perk wezen moest, vond ik het aardig ook even bij u aan te wippen,“ zei juffrouw Zwart.

Rie had een kleur gekregen. Rie sloeg de oogen neer. Daardoor lette moeder meer op dat „wezenmoest“, dan ze anders zou gedaan hebben. Ze keek Rie aan. Eén oogenblik maar. Doch 't was of de juffrouw het begrepen had, want die begon direct druk te praten met Hans en nam Jopie, die nieuwsgierig op haar af kwam, op haar schoot.

Het kleine ding was in 't minst niet verlegen en begon onmiddellijk een gesprek.

„Wie ben u?”

„De juffrouw van Rie.”

„Woont u in de stad?”

„Ja. Ben jij ook wel eens in de stad geweest?”

„In de stad waar grootmoeder woont,” verklaarde Jopie.

„Dat is in Den Haag,” zei Herman, die het maar zoo-zoo vond, dat alle attentie voor Jopie was. Hij drong zich stijf tegen de juffrouw aan.

„Herman, niet zoo hangen,” verbood moeder.

„'k Wil ook bij de juffrouw zitten,” zei het kereltje.

De juffrouw lachte. „Ik kan er toch heusch geen twee tegelijk hebben. Weet je wat? Nu Jopie nog vijf minuutjes en dan jij vijf minuten.”

„Waarom niet langer?”

„Omdat ik dan weer naar den trein moet.”

„Wat is het jammer, dat u maar zoo kort kunt blijven,” zei moeder.

„Mijn man moest noodzakelijk even het dorp in, maar hij komt zóó terug. Hij stelt de kennismaking ook erg op prijs.”

„Vader heeft een heelen tijd op u gewacht,” verklaarde Bob.

„Stil, jongen,” zei moeder lachend.

„We begrepen wel, dat u bij Perk zoo gauw niet zoudt weggkomen en toen het later werd dan we gedacht hadden, hoopten we, dat u tot den trein van negenen blijven zoudt.”

„Daar heb ik niet op gerekend,” antwoordde de juffrouw.

„U gebruikt misschien 's avonds het middagmaal?”

„Dat niet, 'k heb om één uur gegeten, maar toch”....

„O maar, dan is het, dunkt me, geen bezwaar, dat u hier een boterham eet en met den trein van negenen vertrekt. Ons zult u er een héél groot genoeg mee doen, wat jij, Rie?”

„Ja juffrouw, blijf u maar,” noodde Rie en er was zooveel warmte in haar stem, zooveel verlangen in haar oogen, dat de juffrouw zei: „nou, vooruit, dan blijf ik.”

„Fijn!” juichten Bob en Herman.

„Blijft u ook slapen?” vroeg Jopie. „Onze Rie gaat morgen ook weer naar de stad, dan mag u wel met haar mee.”

„Kom jij nu maar eens even bij me,” zei moeder. „De juffrouw doet nu eerst haar hoed en mantel af.”

„Nou is het net, of u hier hoort,” zei Herman, toen ze even later gezellig bij elkaar onder de lamp zaten.

Vader kwam ook spoedig thuis en weldra was de juffrouw met hem in een druk gesprek, met Jopie nog steeds op haar schoot en Herman op een stoel vlak naast haar, zijn arm door den haren!

Rie en Hans werden door moeder om een paar boodschappen gestuurd.

„Als ze nu maar niets vertelt,” zei Rie onderweg.

„Die? Vast niet.”

„Je zegt het nogal stellig.”

„Nou, je zult zien, ze vertelt niets geen kwaad van je. Dit is er een van het goede soort. Ze ziet er heele-

maal niet valsch uit en ze was immers van plan, maar even te blijven? Als ze idee had gehad over jou te klagen, zou ze het wel anders hebben aangelegd."

Rie zei er maar niets op. Zeker, Hans had gelijk, als je de juffrouw daar zoo knus met Her en Jopie zag zitten, zou je ook zeggen, dat ze heelemaal geen booze plannen had, maar je kon toch nooit weten. Als vader eens begon te vragen? Als het eens uitkwam, dat ze bij Perk uitgenoodigd was en dus niet uit zichzelf was gekomen? Van 't een zouden ze dan allicht op het ander komen.

't Leek er anders heelemaal niet op, of ze vervelende dingen verhandeld hadden, dat moest Rie erkennen, toen ze weer binnen was. Vader en moeder keken vroolijk. Dat zouden ze niet gedaan hebben, als ze iets leelijks van hun Rie gehoord hadden.

Zoo gezellig was het in lang niet geweest, als dezen avond onder het eten. De juffrouw zat tusschen Jopie en Herman in. Die twee lieten zich door haar bedienen, of ze haar al hun levensdagen gekend hadden. Rie moest er telkens weer aan denken, hoe het toch mogelijk was, dat ze zoo'n hekel aan juffrouw Zwart had kunnen hebben. Ze geloofde, dat ze op het oogeblik echt van haar hield.

Een groot, héél groot berouw kwam Rie's hart binnen. Hoe had ze zóó kunnen doen.

Neen, 't was nu niet meer om wat mijnheer Dregger gezegd had; 't was nu niet meer, dat Rie het gevoel had, laf te zijn geweest; 't was enkel maar verdriet, dat ze de juffrouw zóóveel had kunnen aandoen, haar zoo bespottelijk had gemaakt.

Als je zag, hoe lief ze met Jopie was . . . Ja, wie tegen Jopie lief was, had gauw een plaatsje in Rie's hart veroverd.

Nadat vader gelezen had en er gedankt was, werd het voor de kleintjes tijd van slapen gaan. Bob en Herman werden door Rie naar boven gebracht. Zij konden zichzelf al wel helpen. Moeder zorgde voor Jopie.

De jongens sliepen al gauw, maar Jopie's hoofdje was nog te vol van de juffrouw. Die lag eerst een poosje te zingen, wat ze gewoonlijk deed, maar begon toen te roepen: „moe, moeder, moedè-è-èr.”

„Ga jij maar even kijken, Rie,” zei moeder.

Rie ging, doch kwam al gauw met de boodschap terug, dat Jopie de juffrouw graag nog even zien wou.

„Nou maar, de juffrouw is hier niet gekomen, om op de kleine kinderen te passen,” zei vader. „Jopie moet zoet slapen gaan, zeg haar dat maar.”

Rie ging voor de tweede maal naar boven.

„Zoo'n klein ding toch,” zei moeder. „Hoor nu eens aan.”

Allen luisterden. Rie sprak sussend allerlei lieve woordjes, maar Jopie's huilstemmetje klonk daarboven uit: „en ik wil de juffrouw een kusje geven, want ze is net zoo lief en ik heb haar enkel maar een handje gegeven.”

De juffrouw keek vader en moeder aan.

„Mag ik?” vroeg ze.

„O natuurlijk,” zei moeder en vader voegde er bij: „van niet mogen is geen sprake, ik wou u alleen de reis naar boven besparen.”

„Nou, dan ga ik maar even,” en weg was juffrouw Zwart.

„Rie, waar ben je?”

„O, juffrouw, hier, juffrouw, kijk nou eens, Jopie, daar komt de juffrouw heusch naar je toe.”

't Kleine ding juichte van pret. Rechtop in haar ledikantje stond ze, trappelend van plezier. Ze trok de juffrouw aan de haren, aan de ooren, aan den neus. 't Was een gestoei van belang.

Ten slotte zei de juffrouw: „nou moet Jopie slapen gaan, dan vind ik haar heel lief.”

„Eerst een kusje,” zei de kleine puk.

Na het kusje was de lust tot slapen nog niet groot en pas na de belofte te hebben ontvangen, dat de juffrouw nog eens terugkwam, lei ze haar kopje neer en liet zich er lekker onderstoppen.

„Wilt u mijn kamertje ook even zien?” vroeg Rie.

„Graag,” zei de juffrouw.

Arm in arm gingen ze naar het kleine, aardige vertrekje, dat voor Rie ingericht was. De juffrouw vond het er heel gezellig, bekeek de platen aan den muur, bewonderde de mooie, witte meubeltjes.

Rie zei niet veel.

Rie dacht.

Ja, nu moest het er uit.

„Juffrouw, 't spijt me zoo, alles, wat ik tegen u deed.”

„Nou Rie, dan is het vergeven en vergeten. Laten we elkaar de hand geven en vriendschap sluiten.”

„Maar — maar — u weet nog niet alles, en, ziet u, en”

„En jij durft het niet goed te zeggen, hè,” hielp haar

de juffrouw. „Nou, dan zal ik je vertellen, wat ik weet. Ik weet, dat jij het versje maakte en het in mijn lessenaar stopte ook.”

„O, juffrouw!”

Met groote, verschrikte oogen keek Rie de juffrouw aan.

„Ja Rie, ik weet het, maar ook dat vergeef ik je, hoor! 'k Geloof wel, dat je er spijt van hebt.”

„Zoo heel veel, juffrouw!”

De juffrouw zag, dat Rie moeite had met haar tranen, daarom zei ze: „kom meid, nu denken we er niet meer aan. Voor mij is het al heel wat waard, dat je hetzelfde bekend hebt, want, zie je, Rie, iedereen doet wel eens iets verkeerd, doch als we ons kwaad belijden, is er vergeving en niet bij de menschen alleen, Rie! Dat weet je wel, hè?”

„Ja, juffrouw! Ik — ik snap niet, hoe u gewoon kon blijven doen, nadat u het wist.”

„Wel, Rie, dat was me ook niet makkelijk. Ik wil zoo graag van jullie houden, ik voel me ongelukkig, als ik dat niet kan en ik wil eerlijk verklaren, dat het me enkele dagen moeilijk gevallen is, maar gelukkig, ik kon je vergeven en toen zakte mijn boosheid. Natuurlijk is nu het laatste spoor daarvan weg.”

„En u hebt het niet eens tegen vader en moeder gezegd, en ook niet tegen mijnheer Dregger,” zei Rie bewonderend.

„Wel nee. Ik maakte de zaak immers niet beter door er over te praten?”

„Meneer Dregger was zoo boos. Hij heeft een keer erg opgespeeld en gezegd, dat hij aan onze heele

klas een hekel had. Hij zei, als degene, die het gedaan had, dapper was, dan moest hij er voor uitkomen en dat vond ik zoo erg, want ik wou wel, maar ik durfde niet en nu, nu wou ik, dat hij het ook wist, want dan hoefde hij niet aan al de anderen ook een hekel te hebben, maar ik geloof, dat ik het nóg niet aan hem zeggen durf."

„Je zoudt toch zeker ook niet graag hebben, dat ik het deed, wel Rie?"

„O juffrouw, als, als u dat wou, ja, dat zou ik fijn vinden."

De juffrouw dacht even na.

„Luister eens, Rie, zoo heel hard vind ik het niet noodig, dat mijnheer Dregger precies je naam weet. Dat hij iets tegen de klas had kwam voornamelijk, doordat hij de daad laf vond en aan lafheid heeft hij vreeslijk het land. Nu zal ik hem vertellen, dat de schuldige zich geheel uit zich zelf bij mij heeft aangemeld en dat ik er de beste vrienden mee geworden ben. Kijk, hij hoeft dan niemand meer van lafheid te verdenken en zal heusch geen hekel aan de klas houden."

„Juffrouw, u, u bent een reuzeschat!" zei Rie. „'t Is haast al te mooi."

De juffrouw lachte.

„Nu zullen we eens naar beneden gaan, vind je niet?" zei ze.

„Ja, juffrouw. En, hoor eens, juffrouw, 'k zal mijn best doen, beter op te passen. Als ik niet naast Cor zat, ging het misschien gemakkelijker," voegde ze er bij.

„Wou Rietje wéér verplaatst worden?" lachte de juffrouw.

„Nee, juffrouw,” zei Rie flink. „Ik bedoel ook heelemaal niet, dat Cor erger is dan ik, ik verzon zelf van alles en nog wat”

„En nu zal het moeilijk vallen, daar ineens mee op te houden, hé Rie? Daar zal kracht voor noodig zijn, geen lichamelijke kracht, maar kracht tot strijden, je begrijpt me wel. Doch je weet, wie helpen wil, als je den goeden strijd strijdt, nietwaar?”

„Ja, juffrouw,” zei Rie zacht.

Er volgde nu nog een rustig, gezellig uurtje beneden in de huiskamer. Toen het tijd voor den trein werd, vroegen Hans en Rie, of ze samen de juffrouw mochten wegbrengen.

't Werd hun toegestaan.

„En nu, vlug naar bed,” zei moeder, toen ze thuis kwamen. „'t Is al over jullie tijd.”

Ze gingen.

„Ik kan toch voorloopig nog niet slapen,” zei Rie tegen Hans.

„Van blijdschap natuurlijk,” antwoordde hij.

Onderweg had ze hem alles verteld.

XI

DAT MOET NEL VERTELD HEBBEN!

Rie had heel wat om over te denken, dien avond. 't Was nu alles zoo mooi en zoo goed. Hier in dit kamertje had ze de juffrouw vergeving gevraagd, of,

hād ze dat wel eens gedaan? Ze had gezegd, dat het haar speet en toen had de juffrouw uit zichzelf gezegd, dat het vergeven en vergeten was. Alleraardigst was dat. Maar nu werd het ook zaak, beter op te passen. De juffrouw mocht geen verdriet meer van haar hebben, neen, nooit meer. 't Zou wel niet altijd meevallen en de vriendinnen zouden wel eens plagen, maar dat had ze er voor over. Ze zou de juffrouw eens toonen, wat ze kon.

Aan wat de juffrouw gezegd had over kracht tot strijden, dacht Rie niet. O ja, ze was wel neergeknield en had haar avondgebed gedaan, ze had dit zelfs met meer vuur gedaan dan anders, ze had gedankt omdat al dat akelige nu weg was, ze had gebeden voor de juffrouw. Maar kracht tot strijden — och, dat zou vanzelf wel goed gaan.

Wel lag Rie er ook over te denken, hoe fijn het zou zijn, als moeder alles wist. Maar dan zou ze moeten vertellen van het versje en dāt, nee, dāt durfde ze toch niet.

Zoo kreeg mevrouw Kok niets te hooren, al zag ze in de eerstvolgende dagen best, dat Rie ergens over dacht. Alleen, toen ze een keer vroeg, wat juffrouw Zwart bedoeld had met te zeggen, dat ze bij Perk had moeten zijn, verklaarde Rie ronduit, dat Pietje haar gevraagd had. „Ik schaamde me natuurlijk geducht,” voegde ze er bij, „en ik durfde er toen onder het eten niet voor uitkomen, maar 't is nu alles koek en ei tusschen de juffrouw en mij.”

„Dan hoop ik, dat het zoo blijft,” zei moeder.

„Wees daar maar niet bang voor, moedertje,” zei Rie luchtig.

Den Donderdagmorgen na het bewuste bezoek was Rie trouwens met de beste voornemens van huis gestapt. Ze had een bui, om tegen ieder, dien ze tegenkwam, iets grappigs te zeggen. Aangezien ze in Vredenburg 's morgens gewoonlijk niemand tegenkwamen, werd daarom alles voor Pietje bewaard. Neen, ze had nu geen plan, Pietje te plagen, of haar onvriendelijk te behandelen, ze was zoo blij, van alle akelige gedachten af te zijn, dat ze zelfs met Pietje vrede had.

Pietje zelf was echter in een vrij wat minder vroolijke stemming.

Pietje had den vorigen dag lang niet het genoegen van juffrouw's bezoek gehad, dat ze er van hoopte.

't Was al begonnen, toen ze van 't station kwamen. Pietje had dat van haar naam willen zeggen, maar niet goed geweten, hoe te beginnen. En juist toen ze haar woorden klaar had, was vader aan komen fietsen en verder meegelopen. Onderweg was het nog goed gegaan, maar nauwelijks waren ze binnen geweest, of vader had gezegd:

„En, juffrouw, hoe maakt me dochtertje Pietje het op school?”

De juffrouw had vreemd opgezien. „Wat, wie bedoelt u? Nel?” had ze gevraagd.

„Ik ken geen Nel, juffrouw,” had vader geantwoord. „Me moeder is al haar levensdagen Pietje genoemd, ik zal me dochtertje nooit anders noemen. Als ik direct geweten had, dat er op school Nel van gemaakt was, zou ik er nog verandering in gebracht hebben, maar 't maissie heb het me pas verteld, toen 't al een paar

maanden aan den gang was en daarom heb ik het maar laten loopen. Naar me zin is het niet, dat mag u wel weten."

Pietje had hevige angsten uitgestaan dat de juffrouw zou vertellen, hoe ze zichzelf als Nel had voorgesteld, maar gelukkig, dat gebeurde niet en moeder bracht gauw het gesprek op iets anders. Vader was trouwens ook direct weer gewoon geworden, vooral toen de juffrouw nog eens bedankte voor de letter en zei, dat die zoo lekker geweest was. Dat was koren op vaders molen geweest en hij had langer dan een kwartier gesproken over bakwerk in 't algemeen en 't zijne in het bijzonder. De meeste bakkers gebruikten margarine, maar dat kwam bij hem niet in huis. En alle bloem was ook nog lang niet hetzelfde. Pietje wist niet, hoe het kwam, maar nu vader al deze dingen, die ze zelf al wel honderdmaal gehoord had en anders ook wel van belang vond, aan de juffrouw vertelde, leek het haar zoo raar. Met de juffrouw moest je op een heel andere manier praten, vond ze.

Gelukkig, dat moeder over wat anders begon, iets, dat Pietje heel wat liever hoorde. Moeder vroeg :

„En, juffrouw, bent u nogal tevreden over onze dochter?"

„Ja juffrouw, vertel eens op, hoe maakt ze het op school? Is ze wel knap genoeg om schooljuffer te worden?"

„Nou, dat zal, denk ik, wel gaan," had de juffrouw geantwoord en was direct van dat onderwerp afgestapt. Kijk, dat had Pietje van de juffrouw heel niet aardig gevonden. Ze had er gerust wel wat meer van

kunnen zeggen. En met een uurtje was ze er al over begonnen, dat ze naar Kok moest. „Ik wil met mijnheer en mevrouw Kok ook graag kennis maken,” had ze gezegd.

't Had Pietje een beetje gestoken, dat mevrouw. Ze hadden bij Kok vast niet zooveel centen, als haar vader, en haar moeder werd ook geen mevrouw genoemd. Die zotte schapen op school hadden onlangs wel beweerd, dat eigenlijk elke getrouwde vrouw mevrouw moest heeten, maar daar was de juffrouw het toch niet mee eens, want die zei tegen háár moeder: juffrouw Perk. Waarom moest ze dan spreken over mevrouw Kok? Pietje vond het maar wát fijn, dat vader zei: „o juffrouw, heb daar maar geen zorgen over. Meester en juffrouw Kok loopen niet weg en u bent hier pas. Er gaan vandaag nog trainen genoeg.”

„Ja, maar ik wou graag dien van halfzes pakken,” had de juffrouw gezegd en met groote moeite hadden ze haar tot bij vijven gehouden. Toen moest en zou ze naar Kok. Pietje had haar weggebracht en aangeboden te wachten, om de juffrouw weer naar 't station te brengen, maar dat had deze niet gewild. Ze kon den weg best alleen vinden, had ze gezegd en Pietje moest in den kouden, donkeren avond vooral niet buiten blijven.

Pietje had dat toch gedaan. Pietje was tot halfzes blijven rondzwerven in de buurt van 't station en toen ze den trein had zien vertrekken zonder juffrouw Zwart, was ze buiten zichzelf van boosheid geweest. Ze was naar huis gestormd, om het aan vader en

moeder te vertellen. Die hadden het heel anders opgenomen dan zij.

„Dacht ik het niet,” had vader gezegd. „Dat schoolmeestersgedoe zoekt toch altijd mekaar op en daarom zee ik al, dat er nog genoeg trainen gingen. Trouwens, main is ze lang genoeg geweest. Ze viel me niet zoo heel hard mee.”

„Ja, en ik had haar niet op de boterham willen hebben,” had moeder er aan toegevoegd. „Die kale juffers houden er allerlei zotte manieren op na. Bij mevrouw Kok is ze beter op haar plaats. Laat ze daar maar met vork en mes een boterham met margarine en kwartjeskaas eten.”

Vader en moeder hadden beiden hartelijk gelachen om deze aardigheid, maar Pietje had wel kunnen huilen. Dat haar mooie middag nu zoo mislukt was!

En hoe kon de juffrouw het doen, daar bij Kok te blijven tot negen uur. 't Was dus gelogen, dat ze met den trein van halfzes weg moest. Dat was nou de juffrouw, die altijd wou, dat je de waarheid zeil!

Had Pietje maar beter aan juffrouw's woorden gedacht. De juffrouw had immers niet gezegd, dat ze beslist met den trein van halfzes weg moest?

Neen, daaraan dacht Pietje niet, die dacht er alleen aan, hoe de juffrouw nu langer was bij die andere, die al zooveel had uitgehaald, dan bij haar, Pietje, die zoo goed oppaste!

Daarom, toen Rie haar op dien Donderdagmorgen verwelkomde met een vroolijk „hallo”, keek Pietje allesbehalve opgeruimd.

„Is er storm op komst?” vroeg Hans.

Pietje bromde wat.

„Laat haar maar,” beduidde Rie, die de zaak doorzag.

In den trein zocht Pietje een plaats, waar Rie en Hans niet meer bij konden. Die trokken zich daar weinig van aan en gingen samen ergens anders zitten.

„Wat een brompot,” zei Hans.

„Och, laat ze,” antwoordde Rie. „Ik ga mijn geschiedenis en Engelsch nog even overkijken. Zoo erg best heb ik het gisteren niet geleerd.”

In de stad, toen ze samen waren, bleef Pietje steeds nog zwijgen en toen Gé, Cor, Wies, Ellie en Stien er bij kwamen, werd het er al niet beter op. Die vroegen natuurlijk naar het bezoek van de juffrouw.

„'t Was erg leuk,” zei Rie. „Ze dacht om halfzes weg te gaan en is toen tot negen uur gebleven.”

„Wat een aangename avond zal dat geweest zijn,” zuchtte Gé.

„Nou, werkelijk, juffrouw Zwart is niet zoo kwaad, ze heeft tegen mijn vader en moeder niets verteld van al mijn streken en ze heeft er toch alle gelegenheid voor gehad.”

„En alle reden,” lachte Wies.

„Ja, zéker alle reden,” erkende Rie.

„Wat is onze jeugdige vriendin boetvaardig,” zei Gé.

„Alle booze streken zijn overboord gegaan, geloof ik,” voegde Ellie er bij.

„En in den ocean verzwolgen.”

„Nee, zonder gekheid,” zei Rie, „ze is niet zoo kwaad. We hebben het er vroeger al eens over gehad,

dat ze meer wist en merkte dan je zoo op het eerste gezicht zoudt zeggen, maar dat is een feit, hoor, daar weet ik nu van mee te praten."

„Wat dan? Vertel op," klonk het uit vijf monden. Pietje had Mies ontdekt en was, stijf gearmd, met haar vooruitgelopen.

„Nou, luister, ze wist, dat ik dat versje gemaakt had."

De anderen zwegen, zetten groote oogen op.

„Hoe wist ze dat?"

„Heb ik haar niet gevraagd."

„Maar hoe weet jij het?"

„O," en nu kwam Rie wel wat in het nauw, „ze was den heelen avond zoo aardig en toen vond ik het een laffe streek van mezelf, en toen ze mijn kamertje even kwam zien, heb ik het haar verteld."

„O plechtig oogenblik," grapte Gé, maar de anderen zwegen. Wies was de eerste, die de stilte verbrak. „Rie, je bent een reuzemeid," zei ze.

„Och ja," deed Rie luchtig, „toen met mijnheer Dregger, je weet wel, toen vond ik mezelf al zoo'n laf schepsel en nou ben ik blij, dat het er uit is."

„Wat zul je je gelukkig gevoeld hebben, na haar edele's vergiffenis ontvangen te hebben," zei Stien.

„En wat zul je nu een wonder van braafheid worden."

„Een concurrente van Perka. Geen wonder, dat ze zoo zuinig kijkt."

„Hoor eens," zei eensklaps Cor, „die Perka moet het verkletst hebben van 't versje. Wij hebben het niet gedaan natuurlijk, de anderen wisten er niets van, dus blijft Perka over."

„Och kom,” zei Rie.

„Jij hadt zoo'n best middel, om haar den mond dicht te houden, zoo'n geheim middel, maar dat schijnt dan toch niet voldoende geweest te zijn.”

„Vertel nu meteen maar, wat dat voor een middel was.”

„Och,” antwoordde Rie, „dat was niet zooveel bijzonders, maar ik geloof toch niet, dat Nel het verklapt heeft.”

„Nou, wie wou het dan anders gedaan hebben?”

De bel ging. De gesprekken eindigden. Ze moesten naar binnen.

„Wie zou het dan anders gedaan hebben?”

Die vraag ging met Rie mee in school.

XII

RAPPORTEN

Het wantrouwen tegen Pietje was Rie's hart binnengeslopen en had daar post gevat. Nooit had ze haar erg mogen lijden, maar dat had ze toch niet van haar verwacht. Zoo iets van elkaar aan een juffrouw of meester vertellen, neen, dat deed je niet, al gold het je ergsten vijand. Bovendien moest Pietje toch wel altijd bang geweest zijn voor het verklappen van 't namengeheim. Zou het dan wel waar zijn? Je mocht iemand niet veroordeelen, zelfs niet in gedachten, als je niet heel zeker van de feiten was, had onlangs de juffrouw in een geschiedenisles gezegd en met zeker-

heid wist ze van Pietje niets. Och kom, ze zou er maar niet meer aan denken, vertelde ze zich den eenen dag, om dan den volgenden weer vol vermoedens te zijn. Hoe kón de juffrouw het weten, als het haar niet verteld was? Ja, maar dat in den lessenaar stoppen dan? Daar was niemand bij geweest, dat had ze ook aan niemand gezegd, dat kón Pietje dus niet verteld hebben en tóch wist de juffrouw het. Dat was wel zoo raadselachtig mogelijk.

Voorloopig echter werden Rie's gedachten afgeleid door de repetities. Leuk was dat, hoor! Rie snapte niet, hoe de anderen daar zoo bang voor waren. Als je toch alles goed geleerd had? Wat kon je dan gebeuren? Immers niets.

Rie had een héél goed geheugen. Wat ze eenmaal wist, vergat ze niet licht meer. Dáárom was de repetitietijd, die voor anderen gewoonlijk een schrikbeeld is, voor haar iets heerlijks en maakte ze dat werk ook zonder veel moeite heel goed.

In Vredenburg hadden ze zoo iets nog niet meegeemaakt, althans niet in die mate. Elke week werd daar voor ieder vak een cijfer overgenomen in meesters boekje en het gemiddelde van die cijfers kwam op 't rapport. Hier waren ook wel gedurig cijfers overgenomen, hier zou daar ook wel rekening mee gehouden worden, maar 't repetitiewerk lei toch 't grootste gewicht in de schaal.

Pietje was veel minder gelukkig. Pietje kon goed leeren, wist de dingen soms vlugger dan Rie, begreep alles direct, maar had niet zóó'n sterk geheugen. Waar Rie vasthield, wat ze er eenmaal in had, wou

het bij Pietje wel weer vervliegen en daar had ze nu den last van. Bovendien, als b.v. de juffrouw zei: morgen geef ik repetitiewerk uit de eerste helft van dit of dat boek, dan ging Pietje die heele helft van a tot z 's avonds overlezen, wat natuurlijk maar weinig gaf en veel tijd kostte. Enkele cijfers wisten ze al en van sommige werk had de juffrouw ook de aantallen fouten genoemd. Dan kwam Rie er steeds veel en veel beter af dan Pietje, won ze het soms van de heele klas. Pietje begon er echt verdrietig om te worden. 't Was nu minder de ijverzucht dan de angst voor een slecht rapport, die haar beheerschte en Rie had soms medelijden met haar. 't Was toch hard, als je zoo je best deedt en je werk viel zoo tegen.

En toen mijnheer Schaar, het hoofd, ook nog een keer werk op kwam geven, tóén ging het met Pietje heelemaal mis. Terwijl ze allemaal ijverig zaten te werken en het zoo echt doodstil was in het lokaal, was Pietje eensklaps in een zenuwachtig gesnik uitgebarsten. Mijnheer had haar een glas water gegeven en kalm met haar gepraat, doch 't had niets gegeven. Ze had maar gehuild en gejammerd: „Ik kan er niks van en anders kan ik het wel, kijk u zelf maar in mijn schriften, ik maakte nooit veel fouten.” Mijnheer had haar toen gelast, al haar schriften eens mee te brengen en dat had haar wel wat getroost, maar 't gaf voor je cijfer toch niets zeiden de anderen.

„Stel je voor, dat je op het mulo-examen ook in zoo'n gegrien los zou barsten en ze dan genoeg zouden nemen met een stelletje oude schriften,” werd door een der jongens minachtend gezegd.

Gelukkig hoorde Pietje dat niet en 't werd haar ook niet overgebracht. Hoe weinig bemind ze anders ook was, in deze dagen genoot ze het algemeene medelijden en was ieder vriendelijk voor haar.

„Je zit heusch te hard en te lang 's avonds te blokken, daardoor ben je overdag suf,” zei Rie tegen haar. „Ik moet op den gewonen tijd naar bed, hoor!”

„En ik werk dikwijls tot elf uur,” verklaarde Pietje. „Laat dat dan.”

„Ik durf niet. Vader en moeder mopperen er ook al over, maar als ik niet alles overgekeken heb, kan ik tòch niet slapen.”

Neen, als Pietje zoo sprak, bleven bij Rie de booze gedachten wel weg. Wät ze ook op haar geweten mocht hebben, ze had het nu toch wel erg te verduren.

Vaak bleef Rie na twaalven of na vieren nog even in school wat terecht leggen in haar vak, echt treuzelen eigenlijk, omdat ze zoo graag nog eens een knuspraatje met de juffrouw wou houden, doch zelden kwam daarvan. Gewoonlijk bleven anderen op haar wachten en dan maakte ze maar gauw, dat ze wegkwam. 't Zou tē gek zijn, als ze er iets van merkten. Maar 't zou wel fijn geweest zijn, zoo'n gesprekje met de juffrouw, en — en — Rie zou eigenlijk ook wel graag eens een klein pluimpje gehad hebben. Haar werk was immers zoo goed? En haar gedrag liet ook niets te wenschen over.

Als Cor onder schooltijd praten wou, gaf Rie weinig of geen antwoord, wat de juffrouw natuurlijk wel merken zou en waarom ze ook wel eens een plagerijtje

te verduren had, dat ze er evenwel best voor over had. Trouwens, echt brutale stukjes werden in deze dagen niet op touw gezet. Ieder had het te druk met de repetitie. Rie was het er met zichzelf roerend over eens, dat het heusch niet moeilijk viel, je leven te beteren en dat je je dan toch prettiger voelde ook. Zoo gelukkig als nu, was ze, naar ze meende, nog nooit het Kerstfeest tegen gegaan. Alles was even fijn. Straks met een mooi rapport naar huis, een vacantie, langer dan ze ooit met Kerstmis gehad en dan met moeder en Jopie naar grootmoeder in Den Haag. „We laten al de heeren thuis,” had moeder lachend gezegd. „Die moeten maar zien, hoe ze klaar komen.”

Tante Leni, vaders zuster, zou zoo lang komen. Grootmoeder had het zoo erg graag gewild, dat moeder nu met de Kerstdagen eens komen zou, dat er dit op gevonden was. Vader hield niet van uitgaan in den winter, Hans zou bij een oom in Rotterdam gaan logeeren, zoodat tante alleen voor Bob en Herman te zorgen zou hebben, wat dit tweetal maar wát prettig vond. O, 't zou een wondermooi Kerstfeest worden.

„Maar dat is niet het heerlijke van ons Kerstfeest, dat we een Kerstboom hebben, dat we mooie cadeautjes krijgen, dat we niet naar school hoeven, dat we uitgaan misschien,” zoo klonk juffrouw Zwart's rustige stem op den laatsten schoolmorgen bij de Bijbelles, „och, jullie weet wel, dat dit tòch geen algeheele bevrediging schenkt. Jullie hebt al zoo vaak Kerstfeest gevierd, hebt al zoo vaak verlangd naar al wat ik daareven noemde, ja er naar verlangd elk jaar weer

en er ook wel van genoten, maar dan zul je toch ondervonden hebben, dat er altijd weer iets is, wat tegenviel, dat het genoeg toch nooit volmaakt was, vooral daarom niet, dat het zoo gauw weer voorbij was. Zoo gaat het met al, wat de aarde geeft. In het beste is tóch gewoonlijk nog iets, wat teleurstelt en, als het voorbij is, dan is het weg, dan laat het hoogstens nog eenigen tijd de aangename herinnering na, doch wanneer ook die vervaagd is, staan we daar met leege handen en met een leege ziel. O, jullie weet wel, wat de hoogste feestvreugde uit moet maken, jullie weet wel, dat naar het Kindje uit Bethlehems stal ons hoogste verlangen moet uitgaan. Wie Hem liefheeft, wie Hem in 't harte draagt, kent een eeuwige vreugde. Neen, dat is niet iets, wat pas begint na ons sterven, dat is een vreugde, die begint, zoodra we weten Hem toe te behooren, een vreugde zonder teleurstelling, een vreugde die blijft. Als dan alle andere genoegens weg zijn, als we teruggekeerd zijn tot ons dagelijksch werk, dan blijft het Kerstfeest binnen in ons. O ja, dan krijgen we ook wel ons deel van de verdrietelijkheden, die nu eenmaal aller menschen lot zijn, maar dat groote geluk verzacht elk lijden en maakt elke donkerte licht."

Even wachtte de juffrouw. Toen ging ze voort: „och, 't is jullie vorige jaren ook wel verteld, ik breng jullie geen nieuwe boodschap, ik weet ook wel, dat het zoo vaak enkel maar dingen zijn, die je weet en niet, die je voelt. En je moet voelen de liefde tot het Kindje, dat ook voor jullie zich leggen liet in 't schamel kribje, maar al voel je die nog niet, och, als je er dan maar naar verlangt. Dat verlangen zal je voeren

tot bidden en zulk bidden wordt altijd verhoord.”

Nog eenigen tijd sprak de juffrouw op deze wijze voort. Er werd aandachtig geluisterd. Die woorden maakten indruk. Ook op Rie. Ja, 't was waar, ze had al zoo vaak hetzelfde gehoord, maar juffrouw Zwart, die altijd mooi vertelde, sprak over deze dingen zoo — zoo — ja, Rie wist niet, hoe ze 't uit moest drukken. 't Was, of de woorden regelrecht uit juffrouw's hart kwamen. Rie dacht over het gesprek op haar kamertje. De juffrouw had toen niet gepreekt, zooals sommige menschen zoo vervelend doen konden en tòch had ze met weinig woorden veel gezegd. De juffrouw was wel een dergenen, die den Heere Jezus lief hadden, geloofde Rie, want anders had ze nooit zoo gauw vergeven, anders zou ze eerder zwaar gestraft hebben. O, 't moest toch wel heerlijk zijn Hem zóó lief te hebben, dat je alles verdragen kon. De laatste dagen hadden de vriendinnen Rie een klein beetje geplaagd met haar goed repetitiewerk, hadden gezegd, dat de juffrouw haar zeker van te voren verteld had, wat er komen zou, hadden gevraagd, of ze naar een II voor gedrag solliciteerde. 't Was allemaal maar gekheid geweest, doch Rie was er over opgestoven, was er ook echt een beetje kwaad om geweest. Als je den Heere Jezus liefhad, dan werd je natuurlijk nooit erg boos, dan kon je zulke dingen wel hebben. Ja, dat was heerlijk. Rie wou daar ook wel graag toe komen. Ze zou er om bidden, straks, als het Kerstmis was. Ze kon er nu ook al wel mee beginnen, maar met Kerstmis in de kerk, dat was beter, meende ze. Op het oogenblik dacht ze 't meest aan het rapport. Hoe

zou dat wezen? Er was maar één cijfer, waar ze voor vreesde en dat was 't gedragcijfer. Ja, de laatste weken moest ze wel goede cijfers gehad hebben voor gedrag, maar hoe zouden die van de voorbije weken zijn? Kon het niet wezen, dat er in de week van dat akelige vers een nul in 't boekje was gekomen? En wogen een paar achten daar tegen op? De eerste drie maanden zou er ook wel eens een vier en vast niet meer dan een zes in gekomen zijn.

Even voor de school uitging werden ze rondgedeeld.

Gelukkig, tóch een zes voor gedrag. 't Was de eenige. Alle andere cijfers waren hoger.

Cor, Ellie, Stien en Gé hadden ook een zes, Wies een zeven en Pietje een acht.

Verder waren Pietje's cijfers tamelijk laag. Voor rekenen maar een vijf. Verder zessen, voor vlijt een negen, net als Rie, voor schrijven een acht en voor taal een zeven. Rie had veel meer punten, maar graag had ze van een paar vakken enkele punten laten schieten, als ze maar een acht voor gedrag had kunnen krijgen.

Toen ze bij het naar huis gaan allemaal de juffrouw een prettige vacantie gingen wenschen, hield ze Rie even achter. „Aan jou heb ik nog een boodschap,” zei ze.

„Is Rietje een beetje bedroefd over haar gedragcijfer?” vroeg de juffrouw, toen ze met Rie samen was.

„Ja, juffrouw.”

„Ik had het ook liever hoger gezien, Rie en laat ik je eerlijk bekennen, dat het me moeite gekost heeft,

je niet een zeven te geven. Zoals je de laatste veertien dagen was, had je een negen kunnen hebben, maar meisje, vóór alle dingen wil ik eerlijk zijn. Er stonden heel leelijke cijfers in het boekje. Toen ik optellen en deelen ging kwam ik tot $5^+ \text{ à } 6^-$. 'k Heb er een 6 van gemaakt, maar hooger mocht ook niet, dat snap je wel."

„Ja, juffrouw!"

„Maar de volgende maal, Rie, wel, ik wed, dat je dan een acht hebt. Wat denk jij er van?"

„Ik hoop het, juffrouw."

„Als vader en moeder ontevreden zijn, moet je hun maar ronduit zeggen, dat je het de eerste weken een beetje verbruid had en dat op het eind niet meer heelemaal kon inhalen, maar dat het volgend rapport nóg mooier zal zijn."

„Ja, juffrouw," zei Rie.

„En vertel me eens, hoe gaat het met Jopie?"

Voor een oogenblik vergat Rie haar zes. Als naar haar zusje gevraagd werd, was ze nog niet zoo ineens uitverteld. Er was ook zooveel leuks van dat kleine ding te zeggen!

Ze bleef langer met de juffrouw praten, dan ze zelf wist en toen ze buiten kwam, vond ze de anderen met ongeduld op haar wachten.

„Wat moest er met jou gebeuren? Ben jij nu tot juffershondje benoemd?" vroegen ze.

„Ja, met algemeene stemmen," grapte Rie. „Als de juffrouw aan het touwtje trekt, bijt ik jullie in de beenen."

„Wie zou 's winters niet graag dicht bij Zwartjan kruipen," zei Stien.

„Natuurlijk, 't is daar maar het beste, zoo in 't hoekje van den haard,“ kaatste Rie terug. „Maar jongens, ik moet naar den trein. Kijk eens, Perka is al niet meer te zien.“

Rie was blij, op deze wijze er zich af te kunnen maken en hen van verre een „nogmaals-veel-plezier“ toeroepend, holde ze de straat uit en had weldra Pietje ingehaald.

„Zeg, valt het je niet mee, dat je toch nog zonder onvoldoendes er afgekomen bent?“ vroeg ze.

„Meevallen? Ik heb wel wat meer verdiend dan vijven en zessen,“ was het antwoord. „Dat ik met de repetities ongelukkig ben geweest, kan ik niet helpen. Dat zijn allemaal zenuwen, zegt mijn vader. Ze hadden daar rekening mee moeten houden. En als 't weer repetitie is, zal vader me een briefje van den dokter meegeven, dat ik er niet tegen kan.“

Rie vond het zoo'n kostelijk idee, dat die gezonde Pietje met een dergelijk briefje zou verschijnen, dat ze het uitproestte.

„Daar hoef jij niet om te lachen,“ snauwde Pietje.

„Nee, want dat is ook niet goed voor je zenuwen,“ zei Rie.

„Dat zeg ik je, ik stuur haar geen kaart met nieuwjaar. 't Is een leugenachtig, valsch mensch.“

„Niks van aan. Jouw slecht rapport maakt je zelf leugenachtig en valsch.“

„O, stil maar, jij hebt wel eens erger dingen van haar gezegd.“

„Heb ik ook. Toen was ik nog net zoo onwijs als jij nou bent.“

„Ja, ja, probeer maar er in te komen. Groot gelijk. Wacht maar. Ik ben er ook nog.”

„Jammer genoeg. We hebben jou uit medelijden verwend de laatste weken, maar dat is afgelopen, als je daar maar op rekenen wilt. Jij krijgt te veel praats.”

„O, jullie willen na de vakantie zeker weer goed gaan plagen, hè? Doe dat maar, dan zeg ik het thuis en dan zal mijn vader wel eens op school komen.”

„Dat wordt leuk. 'k Zie het al gebeuren. Juffrouw, me dochtertje Pietje wordt zoo geplaagd.”

„Hij zal wel naar mijnheer Schaar gaan. Die juffrouw is tòch niet te vertrouwen.”

„Meid, vervelend spook,” barstte Rie los, „als je nou je snater maar eens houden wilt. Dat is al de tweede maal, dat je haar van oneerlijkheid beschuldigt.”

„Ze is ook oneerlijk. Toen ze bij ons was, zei ze, dat ze met den trein van halfzes weg moest en bij jullie bleef ze tot negen uur.”

„Omdat moeder haar dat dringend vroeg. Eerst wou ze niet en deed ze haar mantel zelfs niet uit.”

„Dat kan je licht zeggen.”

„Hoor eens, jij bent zeker zelf niet eerlijk, want zoo de waard is, vertrouwt hij zijn gasten. Ik weet ook meer van jou dan je lief is.”

„Zoo, wat dan?”

„Dat zul je later wel gewaar worden, maar nou spreek ik voorloopig geen woord meer tegen je.”

„Best,” antwoordde Pietje.

In Rie was weer het oude vermoeden boven ge-

komen, het vermoeden, dat enkele weken gesluimerd had.

Ja, ja, Pietje zou dat indertijd van 't versje wel verteld hebben. Maar ze zou haar streken betaald krijgen. Wacht maar.

XIII

GROOT VERDRIET

't Was dien avond natuurlijk voornamelijk over de rapporten, dat gesproken werd. Dat van Hans was best, dat van Rie vond vader uitstekend, alleen die zes voor gedrag had hooger kunnen zijn. Rie volgde den raad op, dien de juffrouw haar gegeven had en vertelde, hoe ze den eersten tijd nogal eens wat uitgehaald, maar den laatsten tijd haar leven gebeterd had.

„We willen dan hopen, dat dit zoo blijft, Rie,” zei vader.

„O ja, vader, vast,” betuigde Rie met vuur. Ze was maar wat blij, dat ze het verteld had, want een uurtje later kwam Perk met Pietje's rapport.

De man was woedend.

„Meester, 't is, dat u die school aangerajen heb, anders stuurde ik me dochtertje Pietje oogenblikkelijk naar een andere,” zei hij, met de deur in huis vallend.

„O ja, Perk? Vanavond nog?”

„Meester, u hoeft er niet den gek mee te steken, maar 't benne geen manieren, zooals 't maissie daar

behandeld wordt. 't Kind heb dag en nacht gewerkt en nou komt ze me daar met een rapport thuis, zoals u ze d'r nog nooit een gegeven heb. Kijk maar, asjeblijft."

Meneer Kok keek het rapport in.

„Ja Perk, best is het niet, maar Pietje heeft de repetities slecht gemaakt, naar ik hoorde en daar houden ze op die school geweldig rekening mee."

„Ze heb de repetities slecht gemaakt," herhaalde Perk smalend. „Heb u dat gezien, meester? Of gaat

u op kinderpraat af? Als ik dat ook deed zou ik u wel eens heel wat anders kennen vertellen. Me dochtertje Pietje zegt zoonou en dan ook wle eens wat."

Rie schrok er van. Als hij in der lieven vrede maar niets van haar vertelde! Daar kwam het echter niet toe, want mijnheer Kok, die uit moest, en bij onderzinking wist, hoe lang soms de bezoeken van Perk duurden, wou er zoo gauw mogelijk een eind aan maken en zei: „'t zal het beste zijn, dat u maar eens naar de stad trekt, Perk. Juffrouw Zwart zal u beter kunnen inlichten dan ik. Alleen, als u spreekt van dag en nacht werken, moet ik u toch even den raad geven, dat in geen geval toe te staan. Rie zou dat van mij niet mogen. Rie gaat nooit later dan negen uur naar bed en ik zou niet willen, dat ze langer dan tot half-negen werkte. Pietje heeft zich daar natuurlijk mee overstuur gemaakt. Haar 8 voor gedrag en 9 voor vlijt wijzen, dunkt me, wel uit, dat ze op school over haar tevreden zijn."

„O, natuurlijk, 't maissie doet haar best, al zeg ik het zelf en wat betreft zoo'n caifer voor gedrag, ja, kaik meester, als het maissie met een lager caifer thuis kwam, een zes b.v." en hierbij keek hij naar Rie, „dat zou nou iets zain, dat ik niet zou toestaan. Dat zou van main heelemaal niet maggen. Maar ik zie wel dat ik hier ook al niet waizer wor en daarom zal ik de meester maar groeten."

„Zoo gaat het nu, Rie, als kinderen hun ouders de schande aandoen met een zes voor gedrag thuis te komen. De ouders moeten er dan de bittere pillen voor slikken."

Rie hoorde wel aan vaders stem, dat hij het als een grapje bedoelde en moeder lachte er om, maar ze was den schrik nog niet heelemaal te boven. Verbeeld je, dat die Perk eens aan 't vertellen was gegaan. Hij zou het natuurlijk ook wel weten van 't versje. Als Pietje dat aan juffrouw Zwart had verteld, dan zeker ook wel aan haar ouders. Doch wacht maar; na de vakantie

„Dan doe je nog niets,” schoot het haar ineens te binnen. Neen 't was waar, van „me dochtertje Pietje” zou ze niet kunnen, niet mogen spreken, omdat vader dat indertijd verboden had.

't Vervulde Rie van spijt. Het maakte dat ze er nog aan dacht, toen ze al in bed lag. Nu zou ze die meid dus niet eens kunnen straffen.

Toen dacht Rie aan de Bijbelles van dien morgen.

En Rie dacht er ook aan, hoe hier in dit kamertje juffrouw Zwart haar zelf vergeven had een grooter kwaad.

Wie den Heere Jezus wou liefhebben, mocht de menschen niet haten. Die moest den menschen vergeven. Zoo zou zij het ook ten opzichte van Pietje verplicht zijn.

Ja, daar zat niets anders op. Ze zou geen wraak nemen. 't Was niet goed. Het mocht niet.

Dit was wéér een goed plan, dat Rie in eigen kracht maakte.

Zoolang het vacantie was, gaf het in 't minst geen moeilijkheden, alle goede plannen te houden. Je hoefde er zelfs niet aan te denken, want je zag immers de lui niet waar het om ging? In Den Haag kon Rie de

school en wat daarmee samenhang best vergeten. Alleen aan juffrouw Zwart dacht ze, maar aan die te denken, was prettig. Ze zocht een mooie kaart uit, om haar die met nieuwjaar te sturen, een stadsgezicht, het beste, wat ze vinden kon.

„Jij hebt een goede keus, Rie,” zei tante. „Maar had het er geen moeten zijn met gelukkig-nieuwjaar of iets dergelijks er op?”

„Nee, tante! Ik schrijf er wat op. Dat is veel leuker,” antwoordde Rie en moeder voegde er lachend aan toe: „Rie doet het voor juffrouw Zwart niet met zoo'n gekochten wensch af.”

„Nee, natuurlijk niet,” zei Rie.

Toen ze eenmaal weer thuis waren, verlangde Rie gerust een beetje naar het eind van de vakantie. Ze had van juffrouw Zwart een aardige kaart terug gehad en er waren er zelfs voor Herman en Jopie gekomen. Of die twee daar blij mee waren!

De eerste schooldagen in het nieuwe jaar gingen rustig voorbij. De vacantiegeest werkte hier en daar nog wel een beetje na, maar juffrouw Zwart verstond de kunst, haar groepje spoedig weer aan 't werk te wennen.

't Werd Vrijdagmiddag.

De klas maakte sommen.

Daar klonk de bel door de stille gang. Dat gebeurde natuurlijk vaak genoeg, tot groot vermaak van degenen die achteraan zaten. Die konden door 't raampje in den muur precies zien, wie er binnen kwam. Er mocht wel niet omgekeken worden, maar

Rie overtrad dat gebod.

Lieve tijd, Perk.

Ze stootte Cor aan.

„Zeg, de vader van Nel.”

Cor keek met de meeste belangstelling en Rie ving een afkeurenden blik van de juffrouw op.

„Lieve tijd, wat een boer,” zei Cor, maar merkte ook, hoe de juffrouw keek.

Er werd weer doorgewerkt.

Tenminste, dat leek zoo, maar Rie schreef op een kladbriefje: „Perka's pipa is bij mijnheer Schaar.”

Dit briefje verhuisde gauw naar de banken vóór haar. De juffrouw had het niet gezien, meende ze. Maar dat er een beetje gegicheld en naar Pietje gekeken werd, ja, dat zag ze wel, natuurlijk. Daar kon ze het hare van denken.

Na een poosje kwam mijnheer Schaar, sprak even met de juffrouw, waarna ze samen het lokaal verlieten.

„Ik kan jullie wel even alleen laten, hè jongens en meisjes?” zei de juffrouw.

„Ja, juffrouw,” zeiden degenen, die het dichtst bij de deur zaten.

„Best, ik vertrouw jullie, hoor,” zei de juffrouw en keek bij deze woorden Rie aan.

Toen de deur weer dicht was, toonde het grootste deel der klas, dat het werkelijk te vertrouwen was en boog zich weer over de schriften. Maar die zes in de rij bij het raam, neen, die waren te vol van wat ze wisten. Op het oogenblik, dat de juffrouw Rie zoo aankeek, speet het haar, het nieuws verteld te hebben en nam ze zich voor, werkelijk te doen, wat van haar verwacht werd, maar dat bleek al gauw onmogelijk.

Ellie, Gē, Stien en Wies keerden zich om en vroegen nieuwsgierig: „wat komt hij doen?”

„Weet ik niet. Misschien over haar rapport praten.”

„Net of dat met praten goed te maken is.”

Enkelen uit de andere rij begonnen mee te luisteren, een meisje hoorde, waar het over ging, vertelde dat even aan „Nel”, die echter vlijtig doorwerkte.

„Perka is wèl onder den indruk,” zei Ellie halffluid.

„Perka,” grinnikte een jongen.

„Perkatrientje,” maakte een ander er van.

De klas was al gauw vol lawaai.

Rie wist geen raad. Was ze er maar niet over begonnen. Als aanstonds de juffrouw binnenkwam . . .

„Nou, ik ga weer aan 't werk,” probeerde ze het gegons te overstemmen.

„Net als Perkatrientje.”

„Wat zijn die Vredenburgers toch vredig uitgevallen.”

„We hebben het de juffrouw beloofd,” bracht Rie hier tegenin.

„Laat me los!” jammerde eensklaps Pietje boven alles uit, toen haar gebogen hoofd aan beide vlechtjes wat erg ruw werd opgetrokken.

„Laat me los!” deden een paar haar na.

Pietje huilde. Rie wist geen raad. En ineens, toen het rumoer op z'n ergst was, kwam de juffrouw binnen.

Doodsche stilte volgde, alleen nu en dan onderbroken door een snik van Pietje.

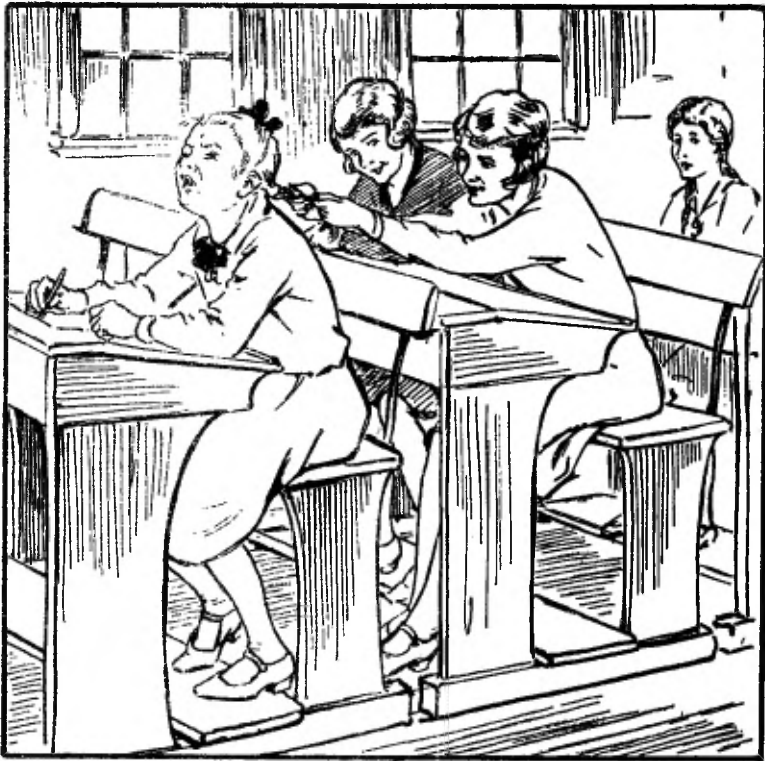
Niemand durfde opzien.

Maar ze moesten wel.

„Legt je pennen neer en kijkt me aan,” zei de juf-
vrouw streng.

Ze deden het.

„Begrijpen jullie, wat je gedaan hebt? Jullie hebt

je schuldig gemaakt aan misbruik van vertrouwen.
Dat is ongeveer het allergegste in mijn oog. Ik zal jullie
niet makkelijk voor de tweede maal vragen, of ik
jullie alleen kan laten, of ik jullie vertrouwen kan,
want ik zou het gevoel hebben dat ik leugenaars van

jullie maakte." Snijdend scherp klonk die stem. Koel keek juffrouw Zwart haar klas aan.

„Gaat nu maar weer aan je werk,” zei ze ten slotte, „en jij, Nel Perk, als je tranen niet hard nodig zijn, droog ze dan.”

„Rie Kok is begonnen. Die heeft gekke dingen van mijn vader gezegd.”

„Niet waar, juffrouw, 'k heb alleen gezegd, dat haar vader er was.”

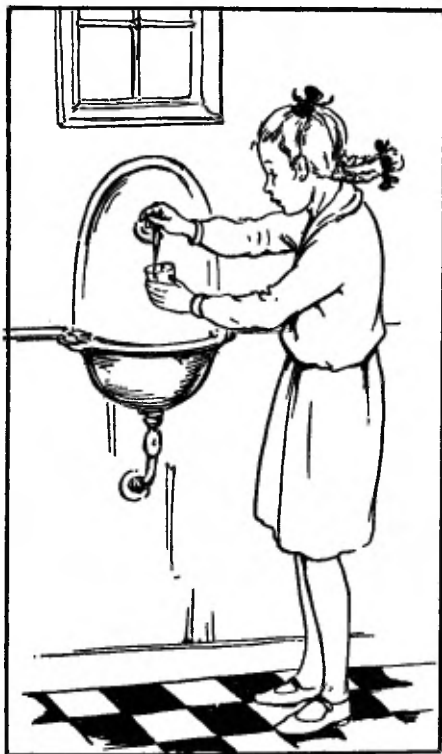
„Zwijgen jullie allebei. Ik vroeg jullie niets,” klonk het.

Rie boog zich diep voorover. O, ze schaamde zich zoo.

Pietje snikte nog harder.

„Ga je gezicht wasschen, Nel, drink een glas water en kom terug, als je je kalm kunt houden.”

Pietje ging, bleef langer weg dan nodig was. Ze hoopte, haar vader nog in de gang te zien, maar die was al weg. Dat speet haar. Ze voelde zich diep beledigd. Zij was de eenige geweest, die doorgewerkt

had en nu nog zoo door die juffrouw afgesnauwd te worden — ja, ja, die had zeker van vader heel wat te hooren gekregen over het rapport en daar was ze nou boos om. Kwam ze maar eens even in de gang. Dan zou ze het heele verhaal krijgen over die Rie Kok. Die wou een wit voetje krijgen, jawel, dan zou ze toch anders moeten doen.

Een heelen tijd bleef Pietje nog in de gang, doch de komst van de juffrouw, waar ze op gehoopt had, bleef uit. Toen snapte ze ten slotte, dat ze naar binnen moest.

Daar werd juist het rekenwerk opgeborgen.

„Jij kunt het om vier uur wel afmaken, Nel,” zei de juffrouw. Dat vond Nel niet erg. Dan schoot er wel tijd over, om de juffrouw even in te lichten.

Rie wachtte niet op haar, Rie ging regelrecht naar den trein, toen de school uit was. Ze had in 't minst geen zin, nu veel met de anderen te babbelen. Ze voelde zich zoo heel, héél verdrietig. Och, was het toch maar niet gebeurd. Had ze maar niet omgekeken, dan had ze het niet geweten. Had ze maar niets tegen Cor gezegd. Had ze dat briefje maar niet aan Gé gegeven. Was ze nog maar stil aan 't werk gegaan, toen de juffrouw haar zoo had aangekeken. Wat zou de juffrouw boos zijn. Ze had het natuurlijk al weer van 't begin af gemerkt. Hoe dom toch, om dat niet direct te snappen. Zij kon van de plaats af, waar ze stond, ook wel zien, wie binnengelaten werd, zij had toen natuurlijk dat omkijken bemerkte, had het heele verloop gadegeslagen, had daarom nog eens extra-waarschuwend gekeken.

Neen, nu werd ze natuurlijk nooit meer goed.

„Waar is Pietje?”

Dat was Perk. Ze was zoo in gedachten geweest, dat ze hem niet had zien aankomen.

„Die moet schoolblijven,” antwoordde ze.

„Wel alle menschen nog toe. Waar is dat goed voor?”

„Ze had haar sommen niet af. Ze zal zoo wel komen.”

Ziezoo, die was ze kwijt. Pietje mocht vanavond met haar vader reizen.

Ja, Pietje kwam al gauw Rie achterop. De sommen waren zoo goed als klaar, dus dat was met vijf minuten gebeurd geweest. En met de juffrouw was niet veel te praten geweest. Ze had het heele verhaal aangehoord en toen enkel gezegd: „zoo; je kunt gaan.” Dat was toch meer dan bar, vond Pietje en haar vader, die natuurlijk ook de geschiedenis te hooren kreeg, was het daarover met haar eens.

„Als je weer last van dat meesterskind hebt, zeg je het main maar,” troostte hij. „Ik zal dan wel eens naar haar vader toegaan. Ik zal hem dan wel eens een heele boel vertellen van z'n lieve dochter.

Plaagt ze je nog erg vaak?”

„O nee, vader,” haastte Pietje zich te zeggen. 't Zou wel aardig zijn, als vader eens naar meester Kok ging, maar Rie kon dan wel aan de klas vertellen van dien naam en daartegen moest gewaakt worden.

„Kijk, vader, Rie zit al in den trein.”

„Mij best. Wij gaan ergens anders zitten.”

Zoo bleef Rie alleen met al haar verdriet en al haar berouw.

Hans was er ook niet.

Die had nog vacantie.

XIV

IN DE „ZIGEUNERTENT“

Rie sprak thuis nergens over. Dat plan had ze in den trein al gemaakt. Ze bedankte er voor, ze vertelde het aan niemand. Vader en moeder zouden haar maar herinneren aan haar goede voornemens, Hans zou weer van die eigenwijze praatjes hebben en wat schoot je er mee op? De juffrouw was tóch boos, daaraan was niets meer te veranderen. Zoo iets als vanmiddag, dat je je belofte brak, vond ze het ergste van alles, had ze gezegd en dat gold voor haar, Rie, sterker nog dan voor de anderen, want van haar had de juffrouw niet enkel die algemeene belofte van vanmiddag, neen, zij had toen in December zoo stellig beterschap beloofd. Zij had dus twee beloften geschonden.

Nou, daaraan kon niemand meer iets veranderen, dus basta.

't Was een heel vroolijke Rie, die dien avond van den trein kwam. Ze liep voor vader en dochter Perk uit en hinderde de laatste geducht door lustig een steen voort te schoppen en na te loopen.

„Ze trekt er zich niets van aan,” dacht Pietje.

„Ze heeft zeker een heel prettigen dag gehad, dat ze zoo uitgelaten is,” dachten ze thuis.

„Rie wordt weer de oude,” zeiden den volgenden dag de vriendinnen, toen ze luidruchtig vroolijk vertelde van de ontmoeting met den „perkapipa.”

Maar niemand wist, hoe Rie gehuild had, dien Vrijdagavond, toen ze eindelijk alleen was.

En ook wist niemand, hoe de juffrouw over de zaak dacht.

't Schoolleven ging zijn gewonen gang, voor het oog net als vroeger.

Ja, net als vroeger, vóór die mooie Decembermaand. Alleen hield Rie zich in school kalm, zou ze nooit meer met plannen als vroeger voor den dag komen. Ook hield ze vrede met Pietje. 't Was een van de vervelende dingen, waar je nu eenmaal niet aan ontkwam, vond ze. 't Moest wel, èn om mevrouw Beukels, die soms zoo stil kon zijn, dat Rie zich afvroeg of Pietje hier ook al aan het babbelen was geweest, èn om Pietje's vader. Wat die op school had verteld wist niemand van de klas, maar hoe bang ze geweest was op dien avond van de Kerstvacantie herinnerde Rie zich nog best. Ze had liever niet, dat hij weer hun deur binnenkwam. Pietje zou van háár den meesten last niet hebben, al kon ze het kind ook niet meer uitstaan en geloofde ze elken dag sterker, dat zij het geweest was, die de juffrouw van het „gedicht“ vertelde.

't Begon nu zoo langzamerhand naar Rie's verjaardag te loopen. 't Viel op een Woensdag, den tweeden Woensdag in Februari.

Zij was de eerste van het vriendinnenclubje, die verjaarde.

„'t Zou leuk zijn, als de anderen 's middags op mijn verjaardag kwamen,“ zei Rie op een keer tegen haar moeder.

„Welke anderen? De heele klas soms?“

„Kom nou, dat begrijpt u wel beter. 'k Bedoel Cor en Gé en Ellie en Wies en Stien.“

„En Pietje,” vulde moeder aan.

„Moet dat, moeder?”

„Ja, natuurlijk.”

„De anderen zullen het niets leuk vinden.”

„Nou, dat zal wel meevallen, denk ik. Bedenk maar eens, dat Pietje het hardst een verzetje noodig heeft. 't Arme kind geniet heusch niet veel.”

„'t Wordt dan een heele club, moeder! Met mij er bij, zijn we dan met z'n zevenen.”

„Dan denk ik voor dien eenen keer maar eens, dat ik elf kinders heb.”

„'t Is te hopen, dat de meisjes allemaal willen, moeder!”

„En mogen!”

„Ja, dat ook. 't Kost reisgeld, hè?”

„Je vraagt het ze maar bijtijds. 't Is toch zeker gewoonte bij jullie, dat er visitemiddag gehouden wordt, als er een jarig is?”

„Ja, onder de anderen heb ik het ook gemerkt.”

„Nou, je praat er morgen maar eens over.”

Dat deed Rie 's morgens en 's middags had ze van allemaal het toestemmend antwoord al. Ja, ze kwamen, hoor! Wat fijn! Zouden ze met den trein van drieën komen? En mochten ze dan heusch tot negen uur blijven?

„Ja, natuurlijk, daar rekende moeder op,” verzekerde Rie.

„En Perka? Is die ook van de partij?”

„'t Zal wel moeten.”

„Och kom, waar is dat goed voor?”

„Moeder wil het.”

„Nou, als er dan op een oogenblik niets meer is, waarmee we ons kunnen vermaken, dan is er toch Perka nog,” zei Stien.

„Een bom, die lachgas uitlaat,” zei Ellie, wat op dat oogenblik natuurlijk al vast als lachgas werkte. Doch wat Rie, noch een der anderen verwacht had, gebeurde. Pietje bedankte. Ze had er geen zin in, zei ze.

Toen braken kreten van verontwaardiging los.

„Wat een schaaap!”

„Wat een spook!”

„Zeker bang, dat ze terug moet vragen.”

„Ze zal niet mogen,” zei mevrouw Kok. „’t Spijt me voor het kind.”

„Ze zal bang zijn, dat hier iemand Pietje tegen haar zegt,” merkte Hans op.

„Dat is niet onmogelijk,” zei moeder.

„Dan is het ook maar goed, dat ze wegblijft,” zei Rie opgewekt, „we hebben haar nu gevraagd, dus is haar de noodige eer bewezen en we zouden toch Jopie en Herman niet ineens aan ’t verstand kunnen brengen, dat de dochter Perks tot de orde der wederdoopers is overgegaan.”

„Maar Rie toch.”

„Nou, ze is toch Pietje gedoopt en heet nu Nel?”

„Ze is Petronella gedoopt. Vroeger deed ze het met het eerste en nu met het laatste deel,” merkte Hans op.

„Met het laatste? Leuk! Dan heet ze dus La.”

„La Perka.”

„Lijkt wel Fransch.”

„Neen, Italiaansch.”

„La Perka Brommeranda.”

„Dat vertel ik morgen aan Cor.”

„Nee, Rie, dat vertel je niet,” zei moeder stellig. „Je zoudt mij een groot genoeg doen, als je dat kind meer met rust liet.”

„Ik laat haar tegenwoordig met rust, moeder! Heelemaal!”

„Dat hoop ik,” antwoordde mevrouw Kok.

Rie begon de dagen te tellen, die haar nog van den grooten dag scheidden. Leuk zou het worden, hoor! In Februari kon je nog niet veel buiten zijn en met z'n allen in de kamer verveelde ook gauw, maar ze zouden op den schoolzolder mogen, als ze beloofden, den boel daar niet al te erg in 't honderd te schoppen.

„Een beetje mag dus wel, hè vader?”

„We maken er een tent,” stelde Hans voor.

„Doe jij ook mee met dat damesgezelschap, mannetje?” vroeg vader. „Kerel, ik beklaag je. De nederige dienaar van zes, zegge zes dames te zijn, valt niet mee, hoor!”

„Nou maar, dat idee van een tent is leuk,” zei Rie. „Net of we gaan kampeeren.”

„Zie je wel, Hans, daar heb je het al. Net of we kampeeren. En wij jongedames hebben van kampeeren nog niet zoo erg veel verstand, dus wenden wij ons tot den eenige, die kampeeren al eens aan den lijve ondervond.”

„Maar op zolder regen je in elk geval niet nat, zooals wij verleden jaar in de duinen,” zei Hans.

Rie en Hans gebruikten den Zaterdag, voorafgaand aan het feest, om den zolder zoo leuk mogelijk te

maken. 't Kon er echt worden. Rie had er niets van gezegd tegen de anderen. 't Moest een verrassing blijven.

„Zeg, je moest er juffrouw Zwart ook bij kunnen vragen,“ zei Hans ineens, terwijl ze druk aan 't werk waren.

„Kom nou. Zoo'n juffrouw van veertig of vijftig op een kinderpartijtje.“

„Wat nederig. Je kon ook zeggen: jongedamesfuij. Maar ik vind jou niet wijs, hoor! Ze kan best meedoen, dat heb je van den winter gezien.“

„Och jò, jij vraagt er toch ook geen leeraar bij, als je jarig bent.“

„Nee, da's waar,“ erkende Hans.

Rie was blij, dat hij er verder over zweeg. O, als hij eens wist, hoe dol-dólgraag ze juffrouw Zwart weer eens hier had. Gelijk met de meisjes, och nee, dat zou niet zoo erg leuk wezen, dat zouden die ook vast niet prettig vinden, maar b.v. den volgenden avond. Hè, als de juffrouw dan meeinging uit school en weer tot negen uur bleef. Ze kon dan ook zien hoe ze het hier hadden ingericht met dat oude karpert en die tafelkleeden aan en tusschen de balken. 't Leek niets op een kampeertent, maar kon wel voor een zigeunertent doorgaan, zooals Hans opmerkte.

Maar de juffrouw zou er niets van zien, de juffrouw zou hier wel nooit meer willen komen. De juffrouw was niet meer zooals toen in December. Ze was niet onvriendelijk, o neen, maar ze zei ook nooit iets aardigs en —, Rie vindt zichzelf flauw, dat ze dáár wat om geeft, maar 't is toch heusch zoo — de

juffrouw raakt haar nooit meer aan. Vroeger kon ze, als ze zoo door de klas liep, wel eens een tikje tegen je oor geven en zeggen: „goed je best doen, juffertje” of iets van dien aard, vroeger trok ze je wel eens aan 't haar, doch niets meer van dat alles. Ze was en bleef boos, dat stond vast.

De „tent” kwam dien Zaterdag nog niet eens klaar. Er moest nog van alles in, een ijzeren pot, waaronder een denkbeeldig vuur moest branden, een tafel, tenminste iets, dat op een tafel leek, een kist met lorren, waarin de baby slapen moest en meer van dat nieuws. 's Maandags waren ze er nog een uurtje aan bezig en Dinsdag werd er ook nog wat aan gedaan. Maar toen was het dan „eenig”. In de kist sluimerde Jopie's babypop, tot groot verdriet van de kleine meid in lompen gewikkeld en met een groezelig gemaakt gezicht. Alleen de belofte, dat zij ook op het feest mocht komen, als de meisjes „uit de stad” er waren, was in in staat, Jopie tevreden te stellen.

Als tafel hadden ze over een paar lage bankjes planken gelegd, stoelen ontbraken en de ijzeren pot hing aan een lang touw van een balk af.

„En wie zal de tractatie voor jullie naar boven sleepen?” vroeg vader.

„Mag moeder dat soms doen, of moet Coba er voor blijven?”

Coba, het dienstmeisje, vertrok gewoonlijk tegen halfdrie.

„Dat doen we natuurlijk zelf, vader!” Ja, dat waren ze vast van plan, maar ze wisten niet, welke plannen moeder gemaakt had. Dat zagen ze pas toen ze

's Woensdagmiddags boven kwamen, om „de laatste hand” aan 't werk te leggen.

„Nee maar!” riep Rie.

„Een formeel buffet!” riep Hans.

„'k Geloof, dat van alle verrassingen deze de grootste is,” zei Rie, die anders over gebrek aan verrassingen op dezen dag niet te klagen had. Van vader en moeder had ze een horloge gekregen, grootmoeder had een boek gestuurd, van de vriendinnen had ze ook een boek gekregen met nog een doos postpapier er bij, van Hans een teekendoos, van Bob en Herman een doos bonbons en van Jopie een doos zeep. Maar, hóé fijn ook, dat waren toch allemaal dingen, waar je zoo'n beetje op rekende, terwijl dit

„Net een tent van 't ijs,” zei Bob, die het werkelijk niet zoo ver mis had, want van planken op twee schragen had moeder een tafel gemaakt, een paar oude schoolbanken stonden er om heen, een stoel achter de tafel, maar daarop — moeders vierpit ¹⁾ en de pan, die ze zoo goed kenden. Als die voor den dag kwam, wisten ze wel, wat er gebeuren ging. Dan werden er appelbeignets gebakken. Ze vergaten, wat ze nog te doen hadden in hun tent, die precies aan den anderen kant van den zolder was en stormden naar beneden, vlogen de gang door, renden door den tuin de keuken binnen, waar moeder al aan 't beslag bezig was.

„Moeder, wàt fijn!”

„Dat had ik nooit gedacht.”

„Ik wist het, maar ik zei lekker niks,” vertelde triomfantelijk Herman.

¹⁾ Petroleumstel met vier lichten.

„Ik heb niks an ze verteld, moeder,” hijgde Bob, die nu ook de keuken binnenviel.

„Ik had wel een heel klein beetje gehoopt, dat u wat bakken zoudt, maar dat u bij ons op den zolder zoudt komen, nee moeder, dat nooit.”

„'t Zal een dolle boel worden,” zei Hans, die eigenlijk bang was geweest, dat het toch wel wat vervelend zou worden, zoo'n meisjesvisite.

Ja, het werd een „dolle boel”, wat dan zeggen wil, een heel, hēël leuke middag en avond. De vijf vriendinnen hadden al heel wat verjaarsvisites meegemaakt, hadden voordrachten geleerd, dachten aardige spelletjes te doen, maar ze hadden nooit op zóó iets gerekend. Ze wisten niet, hoe ze het hadden, toen ze, na eerst in de gezellige huiskamer een kopje thee gedronken te hebben, verzocht werden, maar eens mee te gaan. Rie zette er wat gang achter, want Herman en Jopie, als een paar zigeunertjes uitgedost, zaten al trouw bij de „wieg” van baby te wachten. Jopie kon er wel eens genoeg van krijgen. Maar dat viel mee.

Toen 't stel luid lawaaiend de trap opkwam en op zolder al begon met uitroepen van verbazing, posteerde Hans zich aan de opening van de tent en noodde, alleszins beleefd met een stem als een marktkoopman: „hierheen dames, naar de gastvrije woning van 't zigeunerpaar Siwapoetalalapita.”

En daar zagen ze in de fantastisch verlichte ruimte een klein bruin kereltje met snor en baard in have-looze plunje en een vrouwtje met een bontgekleurden doek om 't kopje. 't Mannetje gaf 't vrouwtje een por, want er was immers afgesproken, dat ze zou

zeggen : „stilte asjeblijft, stilte voor de kleine zigeuner-baby,” maar Jopie was te veel onder den indruk van al die vreemde gezichten en de por had geen andere uitwerking, dan dat ze riep: „stoute jongen, ik stomp jou toch ook niet?”

't Heele gezelschap lachte echter en dat was voldoende vond Herman, die zich al duchtig verveeld had.

„Een kajuitje om op te eten,” verklaarde Ellie in een oogenblik van iets minderend gelach.

„Begin maar.”

„Aan 't zigeunervrouwetje zeker.”

„Ik vind het hier precies een roovershol,” zei Wies.

„Kan er ook van gemaakt worden.”

„Wat een magnifieke stoffeering,” vond Gé.

„Ik geloof, dat ik hier altijd blijf,” zei Stien.

Cor was ondertusschen al aan 't onderzoeken, hoe de zaak in elkaar zat, welk voorbeeld de anderen volgden. De anders zoo stille zolder weergalmde van de vele uitroepen, die de algemeene bewondering moesten uitdrukken. 't Was dan ook eenig, vooral nu de oude petroleumlamp, die Hans aan een balk had opgehangen, zoo'n wonderlijke verlichting gaf op dat tafereeltje daar in de laagte tusschen de overblijfselen van karpotten, gordijnen en een tafelkleed.

„Menschen, hier een les van Zwartjan over ons wakker voorgeslacht,” zei Ellie, terwijl ze zich genoeglijk naast Jopie op den grond liet zakken.

„Wie is dat?” vroeg het kleine ding.

„Onze dierbare juf.”

„Onze Rie heeft een lieve juffrouw, hè Rie?” zei het kleintje. „Die komt wel eens hier en brengt me dan naar bed.”

„Onze Jopie overdrijft een beetje,” zei mevrouw Kok, die het gesprek ook gehoord had, „maar dat onze Rie een lieve juffrouw heeft, daarin heeft Jopie gelijk.”

Rie kleurde, de anderen keken elkaar aan. Ze snaptten, op dat terrein moesten ze hier voorzichtig zijn.

Mevrouw hielp ze echter direct weer op streek, door te zeggen: „als jullie je eigen afdeeling voldoende

bewonderd hebt, kom je zeker de mijne wel eens kijken.” Dat hoefde ze natuurlijk geen tweemaal te vragen. 't Duurde niet lang of de bakkerij nam een aanvang en de eterij volgde haar op den voet.

„Onze ijstent,” zei Hans.

„Nee, een poffertjeskraam is het.”

Hoe donkerder het buiten werd, hoe gezelliger op den zolder. Veel licht lieten de dakramen tóch niet door, waarom de lampen al waren opgestoken toen de pret begon. Er waren nog oude petroleumlampen van vroeger, toen in Vredenburg nog geen electrisch licht was. Als er dan 's winters avondschool werd gehouden, kwamen de petroleumlampen voor den dag. Nu hadden ze al enkele jaren in een groote kist vreedzaam gerust, maar toen mijnheer Kok gezien had, hoe leuk z'n Hans en Rie het boven hadden ingericht, was hij zelf de lampen gaan uitpakken. Er was wel een electrisch lampje op zolder, juist boven de plaats, waar mevrouw nu te bakken stond, maar die breedgekapte petroleumlampen maakten de zaak wat romantischer.

„Jongen, jongen, die Perka mist toch heel wat,” zei Ellie op een oogenblik, dat ze eens even moesten „uitblazen”.

„O ja, zoo noemen jullie Pietje Perk, hè?” zei Bob.

„Aan kleine jongens wordt niets gevraagd,” zei Rie verschrikt.

„Hier spreken alleen groote verstandige menschen,” hielp Hans. Tevergeefs! Het „Pietje Perk” was gehoord.

„Wie is dat? Nel Perk?”

„Er is geen Nel Perk; enkel maar een Pietje Perk, bijgenaamd „me dochtertje Pietje”,“ flapte Bob er uit. Hij, jongen van acht, vond het maar wat fijn, dat ze ook eens van hem notitie namen. 't Ging altijd zoo: met Hans en Rie werd gepraat, omdat die al zoo groot waren, met Jopie en Herman maakten ze pret, omdat die nog zoo klein waren, maar van hem nam niemand nota. 't Was met juffrouw Zwart net zoo gegaan en nou zeker met deze meisjes weer, hè?

Maar Bob had nu niet te klagen over gebrek aan belangstelling. Alle vijf keken ze hem aan, vroegen hem meer, dan hij beantwoorden kon. Rie wist niet wat ze moest. Nu was Pietje's geheim tòch verklapt.

Hoe weinig ze ook van Pietje hield, vond ze dit heel vervelend. Gelukkig, dat moeder zoo druk aan 't bakken was. Als die het ook nog hoorde . . .

Hans vond het eerst woorden.

„Nou ja,” zei hij, „'t is waar, dat die zotte lui van Perk dat kind Pietje noemen, maar dat kan zij toch niet helpen? Ik geef haar groot gelijk, dat ze er Nel van gemaakt heeft. Die vader van haar, altijd met z'n „me dochtertje Pietje,” nou, een pretje voor 't schaap!”

„Nou, maar Pietje is voor zoo'n wurm een heel wat betere naam dan Nel. Hè Rie, dat jij ons daar nooit van verteld hebt.”

„'k Had beloofd te zwijgen en 'k wou graag, dat, jullie dat verder ook deden, Perka is altijd nog beter en dat is eigen vinding.”

„Ja, zwijg jij maar, dat doet zij zeker ook, denk maar eens aan wat ze van jou aan Zwartjan verteld heeft.”

„Toe, laten we nou over wat anders beginnen,” smeekte Rie.

„Nou, dat vind ik ook,” zei Wies. „Perka is de moeite van zooveel woorden niet waard.”

„Ja, kom jongens, we gaan eens zien, of er in de poffertjeskraam nog wat te halen is.”

Er werd over Pietje of Nel niet meer gesproken, de avond verliep zoo mooi als 't maar kon, van het eene pretje tot het andere, maar in Rie bleef het toch wat bang. Als ze eens niet tot zwijgen te bewegen waren, wat dan?

Toen ze samen met Hans terugkwam van den trein repeteerden ze nog eens al de genoegens.

„Ze zijn het er wel over eens, dat ze het nog nooit ergens zoo leuk gehad hebben,” zei Hans.

„'t Wàs ook leuk,” antwoordde Rie. „Nog veel leuker dan ik verwacht had. Als die Bob nou maar niet dat van „me dochtertje Pietje” had gezegd.”

„Ja, dà's jammer, maar dat vergeten ze wel weer.”

„Daar geloof ik niks van. 'k Zal ze morgen nog eens vragen, of ze d'r mond willen houden.”

„Rie, doe dat niet. Je moet zoo iets niet meer ophalen. Hoe eer vergeten, hoe beter.”

„Zou het waar zijn?” vroeg Rie zich af, toen ze, voor ze insliep, nog eens alles overdacht. Zij geloofde niet, dat het zou vergeten worden, maar aan den anderen kant, wat kon het haar ook schelen? Vader en moeder konden er nooit boos om zijn, als ze soms later hoorden, dat Pietje daarmee geplaagd werd, want zij, Rie, had het immers niet verteld? 't Was heelemaal door Bob gekomen, dat kon Hans ook ge-

tuigen. En die Pie, nou ja, wat kon die haar schelen?
Had die niet tegen juffrouw Zwart gebabbeld?

Juffrouw Zwart!

Verdrietig keert Rie zich om met het gezicht naar den muur. Aan juffrouw Zwart wil ze niet meer denken.

Rie had zoo gehoopt, op haar verjaardag bij de juffrouw den ouden, hartelijken toon weer te vinden.
't Was niet gebeurd.

„Zoo Rie, ben je jarig?“ Dat had ze gezegd, toen Rie, met een zak bonbons gewapend, gevraagd had, of ze trakteren mocht.

„Ja juffrouw,“ had Rie geantwoord.

„Dan feliciteer ik je, hoor!“

Heel even maar had ze Rie's hand aangeraakt.

XV

ME DOCHTER PIETJE

„Me dochter Pietje,
Zeg, schaap, hoe hiet je?
Wel ik heet Nel, bedenk dat wel,
En nooit meer Pietje.“

't Was Gé, die dit zong. Gé zong het hard, heel hard. 't Was voor schooltijd, op de speelplaats. Jongens en meisjes van verschillende klassen liepen er om heen en begonnen mee te zingen.

Rie liep er ook bij. Rie smeekte: „och Gé, houd toch asjeblijft op.“

't Was al ruim een maand na Rie's verjaardag. Over Pietje's naam werd niet meer gesproken. En nu dit!

Pietje was den laatsten tijd nog gauwer boos dan vroeger. Om elke kleinigheid stooft ze op. Rie, die het anders nogal tamelijk met haar vinden kon den laatsten tijd, had haar al eens gewaarschuwd en gezegd: „als je één week doet, of je je nergens wat van aantrekt, plaagt niemand je meer.”

Pietje had toen geantwoord: „'t zijn allemaal zenuwen, dat zegt mijn vader ook. 't Komt omdat ik weer zoo tegen de repetitie opzie.”

„Jij met je zenuwen,” had Rie gebromd. Dat vond ze iets voor een paar buurvrouwtjes om bij een kopje koffie over te kwebbelen, maar niet voor een kind van dertien. En nu was deze ellende van dat versje ook weer door haar opvliedendheid gekomen. Ze had een hardblauwen strik onder aan de saamgebonden vlechtjes, een strik van een kleur blauw, zooals men alleen in Vredenburg, bijzonderlijk in den huize Perk droeg. Gé had gezegd: „och Perka, kind, hoe kom je aan zulk mooi lint?”

„Gaaf jou het wat aan?” Pietje had gesnauwd en gekeken, of ze Gé wou verslinden.

„Wel nee,” had die kalm geantwoord, „maar ik dacht soms, dat deze strik de slaapmuts van een van je dichterlijke voorvaderen had gesierd.”

„Kijk maar naar je eigen verregenden hoed, dan heb je voorloopig genoeg te doen. Ze hebben bij jullie zeker geen centen, om een nieuwen te koopen.”

Gé moest dien hoed voor straf dragen, dat wisten de vriendinnen.

Op een regenachtigen dag had ze tegen moeders verbod in dezen hoed in plaats van haar regenhoed opgezet en toen er om vier uur een harde bui op gekregen. Moeder had gezegd, dat ze hem het heele verdere deel van den winter moest blijven dragen. En daar nu op die manier door Pietje aan herinnerd te worden, was Gé wat te erg, maar zonder te toonen, hoe ze het zich aantrok, was ze dit versje begonnen.

Eerst keek Pietje verschrikt, wou wat terugroepen, maar barstte al gauw in tranen uit. Dit en de komst van mijnheer Schaar maakte een einde aan de plagerij. Gé hield er trouwens niet van, zoolang bij één punt stil te staan, doch er waren anderen, die onder schooltijd nu en dan eens fluisterden, die verlangden naar het eind, om opnieuw te kunnen beginnen.

Tot Rie's verwondering had Pietje, eer ze in de klas kwam, haar tranen gedroogd en liet ze juffrouw Zwart niets merken. 't Zou anders wel iets voor haar geweest zijn. Maar straks, om vier uur, hoe zou het dan gaan?

Daar scheen Pietje ook over gedacht te hebben, want nauwelijks was ze het lokaal uit of ze rende op haar kapstok af, nam hoed en mantel en zette het op een loopen, alle „stadsche" manieren veronachtzamend. Zóó vlug kon ze zich echter niet uit de voeten maken, of enkele jongens waren haar al gauw op zij, begonnen weer :

„Me dochter Pietje."

„'k Wou dat ze het toch maar lieten," zuchtte Rie tot Cor. „'k Vind het echt flauw van Gé. Ik had

jullie toen nog zóó gevraagd, je mond te houden."

„We hebben er haar toch nooit mee geplaagd? Maar Gé, ja, je weet net, hoe Gé is. Alle kans, dat ze heelemaal zoo iets niet van plan is geweest en haar die regels zoo ineens maar in gedachte kwamen."

„Je zal zien, dat ik er narigheid van krijg," zei Rie. „Hard kans, of vanavond komt Perk bij ons."

„Dan kun je hem zeggen, dat je zoo onschuldig bent als een lam," zei Gé, die deze woorden hoorde. „Jij hebt ons nooit wat verteld, dat deed je broertje en dat ik van dichtlust bevangen werd, kon ik ook niet helpen. Ik denk, dat Perka's naam me infecteerde."

Niemand lachte om Gé. De anderen vonden het ook wel erg, nu ze zagen, hoe Rie het zich aantrok.

„k Ga maar gauw naar 't station," zei ze.

„Ja, praat een beetje met haar en zeg maar, dat we ons best er voor zullen doen, dat het morgen niet meer gezongen wordt."

„Jij gaat er zeker een boete op stellen," zei Stien schamper. „Geloof maar, dat dit lied niet zóó maar verdwijnt."

Neen, het zou niet zóó maar verdwijnen.

Rie ging naar het station, waar ze weldra Pietje vond.

„Zeg, 't spijt me, hoor, van dat versje, maar 't is niet mijn schuld."

„Nee, want jij kan niet dichten."

„Dit ding heb ik in elk geval niet gemaakt."

„Wie dan?"

„Gé zeker!"

„'t Zal wel!"

„Nou, heusch, ik hoorde het vanmiddag ook voor het eerst.”

„En hoe weten ze dan mijn naam? En hoe komen ze dan aan „me dochter Pietje?” Zeg, vertel eens op, weet jij dat?”

Rie schrok van Pietje's heftigheid. Nee, zoo was

ze toch vroeger niet. Ze stond nu vlak voor Rie met gebalde vuisten en wild rollende oogen. De menschen keken er naar, bleven stilstaan.

„Van mij weten ze het niet,” zei Rie bedaard.

„Jeliegt. Jeliegt altijd, leelijke leugenaarster,” krijgschte Pietje.

Rie draaide zich om en ging weg.

Pietje, nu eerst merkend de velerlei verwondering,

liep ook zoo kalm mogelijk door, precies in andere richting als Rie. O, niets, niets wou ze met die meer te maken hebben. Met niet een van die meiden. Liefst ging ze heelemaal van school, maar hoe moest ze dan

onderwijzeres worden? En dat wou ze toch zoo graag. Maar o, die school, die plaaggeesten daar, en nu die repetitie weer, volgende week begon die!

Rie's gedachten waren ook niet van de aangenaamste soort. En ze was zoo alleen! Hans bleef logeeren bij een klasseggenoot, die jarig was. Nee, Rie kon nu niet doen, of ze vroolijk was, toen ze thuiskwam. Ze zat vreeslijk in angst. Je zoudt zien, straks kwam Perk!

„Scheelt er wat aan, Rie?” vroeg moeder, toen ze zag, dat Rie met lange tanden at en bijna niets naar binnen kreeg.

„Ach nee, moeder, niets!”

Mevrouw Kok vroeg op dat oogenblik niet verder. Later op den avond evenwel, toen de kleintjes sliepen en vader naar een vergadering was, zei ze: „hoor eens, Rie, jij doet moeder groot verdriet. Moeder ziet best, dat je wat hebt. Kind, al is het nóg zoo erg, je moeder kun je het wel zeggen. Alles is beter, dan dat je een onwaarheid spreekt en dat doe je, als je zegt, dat er niets is.”

Rie dacht even na. Zou ze het zeggen? 't Was nou al over achten. Perk kwam vast niet meer.

„Mag moeder het niet weten, Rie?”

„O ja, moeder, maar u kan er toch niets aan doen. U weet wel, Pietje Perk wil op school Nel heeten en ik heb haar nooit anders genoemd, maar toen op mijn verjaardag, toen liet Bob uit zijn mond vallen, dat ze Pietje heette en ik heb toen aan de anderen gevraagd, hun mond te houden en dat deden ze, maar vanmiddag hadden Gé en Pietje ruzie en toen begon Gé te zingen:

„Me dochter Pietje,
Zeg schaap, hoe hiet je?
Wel ik heet Nel, bedenk dat wel,
En nooit meer Pietje.”

De halve school deed mee en om vier uur weer en toen heeft Pietje aan 't station zóó tegen me opgespeeld, dat de menschen bleven staan kijken. Ze zegt, dat ik het aan de meisjes verteld heb en daar is niets van aan.”

„Heeft Bob ook gezegd me dochter Pietje, of enkel Pietje, Rie?”

„Nee, me dochtertje Pietje, maar moeder, Bob wist niet, dat het niet mocht, Bob deed het zoo maar, gunst, anders had ik het niet eens verteld.”

„Nee, dat vind ik ook,” zei mevrouw Kok op strengen toon. „Maar liever het kwaad bedekken.”

„Als ik kwaad van mezelf bedekte”

„Ja Rie, 'k begrijp je wel, je bedoelt dat je niet wou babbelen over Bob en dat is op zichzelf goed. Hem treft ook geen verwijt. Hij weet niet anders of ze heet Pietje, maar dat me-dochtertje er bij, dat weet hij toch van jou, kind, en dus ben je er niet zoo heel onschuldig aan, als je denkt. 't Spijt me ontzettend, dat dit gebeurd is, al geef ik toe, dat je vanmiddag er niets aan kon doen, maar je begrijpt, in Pietje's oog kan enkel en alleen jou schuld treffen. Ik zou het haar morgen maar heelemaal vertellen en zeggen, dat het je spijt.”

„Maar ik heb het toch niet gedaan?”

„Heeft mijn Rie in geen enkel opzicht schuld? Ik dacht, dat we daareven tot een andere conclusie ge-

komen waren, doch, al was dat niet zoo, dan nog kon je wel zeggen, dat het je spijt. Dat is iets, wat ik zelfs zeggen kan."

Rie keek voor zich.

„Te trotsch er voor, Rie?"

„Och, moeder, nee!"

„Rie," en mevrouw sloeg haar arm om Rie heen, trok haar heel dicht tegen zich aan, „Rietje, 'k ben soms zoo bang, dat het verkeerd met je gaat, mijn kind! Ik kan niets bepaalds zeggen, maar ik voel soms zoo, dat mijn Rie alleen haar weg wil gaan. Kindje, dat kan nooit. We moeten dicht bij den Heer leven, heel dicht. In al onze moeilijkheden moeten we op Hem het oog houden, Hem vragen om kracht. Als we dat met een oprecht hart doen, zal Hij ons helpen, het kwade te laten. Nu ook, je hebt weinig zin, tegen Pietje een tegemoetkomende houding aan te nemen en eenigszins begrijpen kan ik me dat, omdat ze je ten onrechte van leugens betichtte, maar kind, bedenk, dat de schijn wel heel erg tegen je is. Je bent verplicht, de minste te wezen en dat kun je uit jezelf evenmin als zooveel andere goede dingen, die je je voorneemt. Bid dan, Rie. God zal je helpen. O kind, we zijn uit onszelf tot alle goed onbekwaam en alleen biddend, met heel je hart biddend, kun je gelukkig en rustig leven.

Rie, heeft moeder het mis, dat je weinig echt bidt? Heeft moeder dat mis, Rie?"

„Nee, moeder," antwoordde Rie in tranen. O, ze wist wel, moeder had gelijk, 't ging niet in eigen kracht. Ach, dat had de juffrouw ook gezegd, ja, die had óók

gelijk gehad, want ook die goede voornemens hadden gefaald.

„Kindje, de Heiland wacht op je, nog is het niet te laat.

Vanavond geloof ik wel, dat je bidden zult, is 't niet, Rie?”

„Ja, moeder,” klonk het zacht.

„Dan komt alles in orde, kind!”

Moeder sprak hierover niet verder voort, o, moeder was zoo'n eenige moeder. Op dit oogenblik zou Rie wel alles voor moeder willen doen, haar graag alles vertellen. Rie zou willen vertellen van dien akeligen middag, toen Perk op school was geweest, Rie zou willen zeggen, hoe ze miste die warme vriendelijkheid van de juffrouw. Ja, over de juffrouw vooral zou Rie willen spreken, willen vertellen van die fijne Decembermaand. Maar dan zou ze ook niet kunnen zwijgen over het vers! Nee, nee, dat toch maar niet, dat durfde ze niet.

Arme Rie, had ze het maar gedaan!

Ja, dien avond bad ze. Maar zelf twijfelde ze er aan, of het wel een goed gebed was. Ze bad, of alles morgen weer gewoon mocht zijn, of dat versje niet meer gezongen mocht worden, of Pietje haar gelooven mocht. Ze bad ook, of de juffrouw weer heelemaal goed wou worden. Maar van dit laatste had ze wel de minste verwachting. De juffrouw was nu al meer dan twee maanden zoo koel en afgemeten. Rie vergat één ding. Dat ze nooit de juffrouw om vergeving had gevraagd.

Rie vroeg ook God niet om vergeving. Ze dacht

nog over heel veel, eer ze eindelijk den slaap kon vatten. Ze dacht ook aan dien morgen, toen de juffrouw de Kerstgeschiedenis vertelde.

Wat een goede voornemens had ze toen gehad!

Toen wou ze den Heere Jezus liefhebben. Toen nam ze zich voor dat te vragen, met Kerstmis in de kerk.

't Was niet gebeurd.

Ze had er zelfs niet aan gedacht.

Ook al weer een van die goede voornemens, waarvan niets terechtgekomen was.

Ook een van die voornemens in eigen kracht.

XVI

TOEN ALLES UITGEKOMEN WAS.

Rie zat aan het ontbijt.

O, daar kwam Perk.

Wat schrok ze!

Of hij den meester spreken mocht, vroeg hij.

Mijnheer Kok was nog niet eens heelemaal klaar.

Perk werd in de achterkamer gelaten en wachtte daar.

Hoor, daar kwam vader van boven af.

„Morgen, meester!”

„Morgen, Perk.”

„Ik kom zeggen, meester,” schreeuwde Perk hard genoeg om buiten gehoord te worden, „ik kom zeggen, dat main kind ziek lait, zenuwziek. Me dochtertje Pietje ken veel hebben, al zeg ik het zelf, maar er

komt eens een end an, meester, en wat ze gisteren van uw dochtertje ondervond loopt de spuigaten uit. Ze is heelemaal overstuur. Gisteravond niet gegeten en maar gehuild. Me vrouw docht, dat het van die rippetisie kwam, want dat is beulenwerk, maar later hoorden we wel anders. Den heelen nacht heb ze wakker gelegen en soms gegild, as ze dan effetjes sliep, dat we het er benauwd van kregen en dat komt allemaal, omdat uw dochter zoo mooi dichten kan."

Nu was vader een poosje aan het woord, maar wat die zei, kon Rie niet verstaan. Vader sprak gewoon.

„Een mooi verhaal," schreeuwde toen Perk weer. „Fain verzonnen, meester. Laat u je die leugens maar waismaken, maar bij main mot de maid er niet mee ankommen en d'r gaat ook een briefje na die bovenmeester, al zeg ik dalijk, dat dat ook een vent van niks is. Ik ben d'r toen geweest, na dat rapport, u weet wel, u hadt het me zelvvers angerajen, maar de kerel behandelde me, of ik om een cent kwam, al zeg ik hetzelf. Nou, as een van ons baijen om een cent mos kommen, dan toch zeker hai eer dan ik. Maar hai zal weten, wat een lieve dochter of u heb."

„Perk," en nu klonk vaders stem ook hard, „u zegt, dat Rie liegt. Denkt u dat van mij ook?"

„Nee, maar u laat u ook maar wat waismaken en daarom"

„Als u mij gelooft, Perk, luister dan. Het verhaal, zooals het gegaan is, heeft Rie gisteravond aan mijn vrouw gedaan. Bob sliep toen al lang en is nu ook nog niet beneden. Maar daar komt hij aan en we zullen hem hooren. Bob, kom eens hier!"

Bob kwam, keek heel verwonderd.

„Bob, weet jij nog, wat je op Rie's verjaardag aan de meisjes uit de stad vertelde, over Pietje Perk?”

„O vader, niks geen kwaad. Ze zeiden van Perka, en toen zei ik, o, dat is Pietje Perk en toen hebben zij gezegd, dat ze Nel heette en toen heb ik gezegd, dat het niet waar was en”

„Bob, heb je verder niets gezegd? Niets, dat wel een beetje leelijk was? Kijk me aan, Bob! Heb jij geen scheldnaam voor Pietje gebruikt?”

„Nee vader,” snikte Bob, „ik heb alleen gezegd: „me dochtertje Pietje,” maar dat zeggen ze op school allemaal.”

„Ga maar, Bob.”

Rie blij. Fijn, dat Bob zoo gauw en goed antwoord gaf. „Je bent een eenigerd, hoor,” zei ze tegen hem, toen hij, huilend nog, binnenkwam, maar wat Rie daarna hoorde

„Nou, daaraan mag ze dan geen schuld hebben, dat kan main ook wainig schelen, want die namen-geschiedenis zit me tòch al dwars, maar verder ken ik u zeggen, dat die maid van u main maissie plaagt zoo veel ze ken en ze is op school ook heusch geen lieverdje. Alle leelijke streken worden door haar verzonnen. 't Is heusch geen wonder, dat me dochtertje Pietje van dat versie docht, dat zái het gemaakt had, want het zou niet het eerste zain. Weet je, meester, waarom ze zoo'n laag caifer voor gedrag had? Ook omdat ze zoo fain versies maken ken. Ze heb een versie op de juffrouw gemaakt, dat meer dan schandelijk was. Een meester is t'r nog an te pas gekomen

en die zee ook, dat het een schandaal was en dat ze het zeggen mossen, wie het gedaan hadden, maar jonge juffrouw Kok hield d'r mond wel dicht. Ze had nog een veel lager caifer dan een zes motten hebben zegt me dochtertje Pietje en die heb alles meegemaakt, al zeg ik het zelf. Maar op 't end ging ze flikflooiën met de juffrouw en 't mensch heb natuurlijk niet geweten, dat zai het gedaan heb, ze verwachtte van een meesterskind zeker wat beters, daarom bleef ze hier zeker tot negen uur zitten, toen ze bai ons zoo gauw weg mos. En later, toen heb je lieve dochtertje de heele klas op stelten gezet, toen de juffrouw effentjes weg mos, dat was op die middag, toen ik bai meester Schaar ben geweest en wie mos toen om vier uur schoolblaiven? Dat maissie van main en 't kind had niks gedaan al zeg ik het zelf'

„Juist Perk, u zegt alles zelf en ik kan niet controleren, of u de waarheid spreekt, of dat u zich wat op de mouw heeft laten spelden. Ik zal over die dingen wel met Rie spreken, maar bedenk, dat uw eerste aanklacht ook al valsch gebleken is. Ik zou maar eens wat voorzichtiger worden.”

„Nou, ik heb hier me boodschap gedaan, ik zal maar eens gaan kaïke, wat ze thuis zeggen en de dokter bai me dochtertje Pietje laten kommen. Er mot wat an 't maissie gedaan worden, al zeg ik het zelf.”

„Heb jij gehoord, waarvan Perk je beschuldigde, Rie?” vroeg even later vader, terwijl ook moeder binnenkwam, bleek en héél bedroefd.

„Ja, vader.”

„Was het waar, wat hij zei?”

„Nou, niet allemaal,” antwoordde Rie flauwtjes, „maar”

„Was het waar, dat je een versje op de juffrouw maakte?”

„Ja, vader.”

„Zoo, het ergste is dus in elk geval waar. 't Is nu meer dan tijd voor den trein. Vertrek onmiddellijk.”

„Vader, moeder, toe, vergeeft u het me,” smeekte Rie.

„Ga naar den trein, Rie, en verder geen praatjes.”

O, dät was het ergste van alles, zóó weg te moeten, zonder verklaring, zonder vergeving. Slechts uit de verte groetten vader en moeder haar, beduidend, dat het hoog tijd was. Ja, dat was het zeker. O, nu naar school te moeten. Kwam ze maar te laat, dan kon ze thuis blijven. Zou ze? Neen, dan zouden vader en moeder nog boozier zijn. Ze moest maar hard loopen, dan haalde ze hem wel.

't Was toch op het nippertje, hoor!

Daar zat ze nu, zonder Hans, zonder Pietje. En wat moest ze straks op school zeggen? Dat Pietje ziek was!

Maar Perk zou een briefje schrijven. Wat daar wel in zou komen? Niet veel goeds. Maar in die geschiedenis van gisteren kon zij zich rechtvaardigen. Daar had ze geen schuld aan. O, maar vanmiddag thuis! Dat zou wat worden! En toch — alles beter dan zóó naar school te moeten, zonder vergeving, zonder afscheidskus. Ze zou alles, alles eerlijk vertellen, dät was het beste. Och, had ze het gisteravond maar gedaan. Wat zat ze toen gezellig bij moeder. Wat was het toen veel gemakkelijker geweest dan nu. Wat had moeder lief en goed gesproken. 't Was

net, of moeder toch wel geweten had, dat ze iets verzweeg. Moeder had nog zoo gezegd, dat ze haar gerust het ergste, het allerergste zeggen kon. Moeder zou nu dubbel verdriet hebben, want ze zou ook wel aan die woorden terugdenken. Och, die goeie, lieve moeder, wat deed ze toch altijd alles, om het je naar den zin te maken. Rie dacht aan haar verjaardag! Wat had moeder toen ook haar heelen middag en avond gegeven. En hoe werd ze met ondank beloond. O, Rie gelooft, dat ze zich nog nooit zóó ongelukkig gevoeld heeft. Dit is werkelijk nog erger dan toen in Januari met de juffrouw, hoewel, dat was ook erg. De juffrouw was nooit meer de oude geworden. Zou het met moeder ook zoo gaan? Nee, dat niet, Rie nam zich voor, haar te smeeken om vergeving en niet op te houden, totdat ze toegaf. Dat kon natuurlijk niet zoo met een juffrouw, maar met moeder wel.

Had het ook niet met de juffrouw gekund? Had ze die ook niet om vergeving kunnen vragen?

Och, dat is al zoo lang geleden, daar nu maar niet meer aan denken. Nu gaat het om moeder en vader, dat is zooveel erger.

Ja, vader! Hoe zou die zijn. Vreeselijk en vreeselijk boos. Een versje gemaakt op een juffrouw! Hij zou het natuurlijk moeten hooren! Verschrikkelijk! Zou ze zeggen, dat ze niet precies meer wist, hoe het was? Kom nou, net of vader dat gelooven zou! Nee hoor, dat deed hij vast niet. En — 't zou weer een leugen zijn. Nieuwe zonde. Ja, zonde!

Voor 't eerst dacht Rie daaraan. Zonde tegen God had ze gedaan.

En nu had ze nog wel gebeden gisteravond. Dat was natuurlijk geen goed gebed geweest. Ze had niet om vergeving gevraagd en dat was in de eerste plaats noodig geweest. Om vergeving bidden, alles aan moeder zeggen, dat had ze moeten doen.

Rie vreesde voor het thuiskomen en tóch was ze blij, dat het Woensdag was. Nu kon ze tenminste nog voor eenen thuis zijn.

Nog nauwelijks had ze het station verlaten, of Wies kwam op haar af. Een enkele maal gebeurde het wel meer, dat een, of meer van de vriendinnen dit deden. Rie was blij, dat het nu enkel Wies was. Ze wist niet, hoe het kwam, maar aan die anderen zou ze het niet alles zoo kunnen zeggen, meende ze, doch Wies was altijd een beetje anders, aan Wies vertelde ze het gerust.

Wies was er erg van onder den indruk.

Wies had medelijden met Rie.

Wies wou troosten.

„Eén ding is zeker, aan dat van gisteren kon je niets doen,” zei ze. „Als Perk daarover aan mijnheer Schaar schrijft, kun je eerlijk zeggen, hoe het is en wij helpen je natuurlijk. Je hoeft niet te denken, dat Gé er doekjes om zal winden, dat zij het zelf verzonnen heeft, gunst nee, vast niet.”

„Nee, dat zal nog wel meevallen,” zei Rie.

„Jij hebt je minder te verwijten dan zij. Jij hebt van haar eigenlijk nooit kwaad verteld en zij van jou wel.”

„Hoe dan?”

„Nou, zij moet het immers aan juffrouw Zwart verteld hebben, dat het versje van jou was?”

„Ja, da's waar. Daar dacht ik al niet meer aan. Nee, ik heb van haar eigenlijk nooit gekletst, dat is zoo. Trouwens, om haar geef ik niet te veel, maar mijn vader en moeder, zie je, dat die nou alles weten. Die Perk kan ik niet meer zien!”

„Best te begrijpen.”

Rie ging zich al weer wat opgewekter voelen, zóó zelfs dat, toen ze Gé zag, ze riep: „nou, jij hebt me ook wat moois geleverd gisteren. Moet je hooren.”

Gé kreeg ook het heele verhaal en vóór negenen wist het al bijna de heele klas. Alleen — dat van vader en moeders boosheid was enkel voor Wies geweest.

„Als ze weer terugkomt — we zullen ze,” werd er bedreigd.

„Och, laat haar liever met rust,” zei Rie, waarmee Wies instemde.

Hoe meer de trein dien middag Vredenburg naderde, hoe banger Rie werd.

Hans zat nu naast haar. Hem had ze het verteld, maar veel troost kon hij haar niet geven.

„Je ligt wel met de heele wereld overhoop,” zei hij. „Juffrouw Zwart, Perk, Pietje, vader en moeder nou . . . 'k Zou maar probeeren, het met allemaal goed te maken.”

Rie zweeg. Hans ook. Hij vond het zeker niet aardig, dat ze nu pas vertelde van dat tumult toen in de klas.

Daar had je de eerste huizen van Vredenburg al. Meteen stopte de trein. Nu nog enkele minuten . . .

Moeder had roodomrande oogen.

Vader zag bleek.

Onder het eten waren het alleen Jopie en Herman, die hun stemmetjes nu en dan deden hooren. Bob begreep al best, dat er iets niet in orde was. Hij was blij, dat het voor hem zonder standje was afgelopen. Die Perk was kwaad geweest, hoor!

Na het eten opende vader de suitedeuren.

„Wil je maar naar de achterkamer gaan, Rie?”

Rie ging. Vader en moeder volgden. De deuren gingen dicht.

„Wil je nu maar eens alles, heel precies en eerlijk vertellen, Rie,” zei vader. „Ik vertrouw, dat je niets achter zult laten, niets hoor!”

Dat „ik vertrouw” gaf haar moed. Vader vertrouwde haar nog wel. Ze vertelde alles. Ook, dat ze het briefje in den lessenaar van de juffrouw stopte. Ook van dien Januarimiddag. Rie vertelde van juffrouw Zwart, van het gesprek boven op haar kamertje.

„En zóó'n juffrouw kon je later nog weer verdriet doen?” zuchtte moeder.

„Daar heb ik aldoor spijt van gehad, heel erg ook,” verklaarde Rie.

„Heel erge spijt, doch van vergeving vragen geen sprake,” zei vader.

Rie sloeg de oogen neer.

„Maar daarin had ik toch niet alleen schuld,” waagde ze te zeggen.

„Jouw schuld begon al, toen Perk voor de deur stond, Rie! En de rest, ja, dat is tegen je wil gegaan, daar snap ik alles van, maar niettemin heb je het vertrouwen van juffrouw Zwart verloren.”

„Zou ze nóg vergeving kunnen vragen, vader?” vroeg moeder.

„Kunnen, kunnen, ja, natuurlijk, dat wel, maar 't is de vraag, of Rie dat wil. Als ze het niet van harte doet, kan ze het beter laten.”

Rie zei niets.

„Zou je niet graag willen, dat de juffrouw het je vergaf, kind?” 't Was moeder weer, die dit vroeg.

„Ja, moeder, maar 't is al zoo lang geleden, al drie maanden haast.”

„Volkomen waar,” antwoordde vader. „Die fout is moeilijk meer te herstellen, dat zou alleen kunnen, als je van echt berouw diep doordrongen was, doch daarvan merk ik nog niet veel. Weet je wel, Rie, wat me in deze heele historie het hardst van jou is tegengevallen?”

„Dat ik het heelemaal voor me hield,” zei Rie zacht.

„Ja, en vooral ook, dat je het gisteravond niet aan je moeder vertelde. Als daar óóit de gelegenheid toe was, dan zéker gisteravond.”

„Dat heb ik den heelen dag ook al tegen mezelf gezegd,” barstte Rie los. „U weet niet, hoeveel verdriet ik er van gehad heb en gisteravond, toen ik zoo bij moeder zat, zou ik het o zoo graag verteld hebben, als ik maar gedurfd had. Och toe, vader en moeder, toe, vergeef het me toch, o, 'k zal voortaan beter nadenken bij wat ik doe en ik zal zulke dingen heusch nooit, nóóit weer doen.”

„Gisteravond hadden we het nog over beloven in eigen kracht, Rie,” zei moeder en vader voegde er bij: „Kind, God geeft ons natuurlijk de krachten om te

strijden tegen het kwaad, maar als we probeeren die krachten te gebruiken, zonder Zijn hulp en zegen te hebben afgesmeekt, leidt het tot niets.

Mooie beloften vraag ik niet. Je hebt ons diep teleurgesteld, we hadden beter verwachtingen van je. Bid en werk, opdat we ons vertrouwen opnieuw in je kunnen stellen. Als we zoover komen mogen zal het voor moeder en mij niet minder verblijdend wezen dan voor jou."

Dat woord vergat Rie niet.

XVII

WEER MIS

„Wat moet ik nou, als Pietje vandaag weer niet op school is," zei Rie den volgenden morgen. „Ik kan toch niet alleen naar mevrouw Beukels gaan?"

„Je kunt ook moeilijk wegblijven," meende moeder. „'t Eenige, wat er opzit is: er gewoon heen te gaan, te vertellen, dat Pietje ziek is en wat aan haar ziekte voorafging. Je kunt dan besluiten met de vraag, of mevrouw goed vindt, dat je gedurende Pietje's ziekte alleen komt en dat je anders met je broer meegaat."

„Dat is dus weer geen pretje," zei Hans onderweg. „'t Zal mij benieuwen, of Perk nog geschreven heeft."

Ja, Perk had geschreven. Ze waren nog niet lang aan 't werk, toen mijnheer Schaar het lokaal binnentrad. Na even met de juffrouw te hebben gesproken, zei hij: „wie heeft dat schoone lied op Nel Perk gemaakt?"

„Ik, mijnheer,” zei Gé.

„Zoo, daar hoef ik dus niet langer naar te visschen. Dit schijnt een klas te wezen met buitengewone gaven op 't gebied der dichtkunst. Vertel me maar eens, meisje, hoe je er toe kwam, je geest zoo in te spannen.”

„Och mijnheer, we hadden ruzie, ik plaagde haar, zij zei iets hatelijks terug en toen kwamen me die regels in gedachten.”

„Je hadt het moois dus eerst samengesteld?”

„Nee mijnheer, 't kwam zóó maar.”

„Wel spontaan, dat moet gezegd worden,” zei mijnheer. „En steken jullie je vingers maar eens op: wie hebben meegezongen?”

Er kwamen heel wat vingers.

„Deed jij niet mee, Rie Kok?”

„Nee, mijnheer!”

„Nou, jullie zult zelf wel snappen, dat niemand het meer in zijn hoofd hoeft te halen, er weer mee te beginnen, als Nel terugkomt. We zullen hopen, dat ze gauw beter is en dat jullie dan je best zult doen, het goed te maken. Als jullie flink bent, zul je alle krachten daartoe inspannen. Jij, Gé, komt om vier uur in mijn lokaal. Begrepen?”

„Ja, mijnheer,” zei Gé.

„Dat loopt nogal goed af, hè,” fluisterde Cor.

„Nou èn of. Als het vanmiddag bij haar tante ook maar zoo op rolletjes gaat.”

„Moed houden.”

Rie deed trouw het heele verhaal, toen ze bij mevrouw Beukels kwam.

„Zoo zoo,” zei die, „had Pietje haar naam veranderd? Dat wist ik niet.”

„Maar van jou was het niet mooi, dat aan de anderen te vertellen, juffertje,” zei mijnheer half lachend.

„Ik deed het niet, mijnheer! Mijn broertje sprak eens over Pietje Perk, toen enkele meisjes van school bij ons waren en daar wisten ze het van. Mijn broertje kon het niet helpen. Die wist niet, dat ze Nel werd genoemd.”

„Nou maar, ik vind Nel veel mooier en voortaan is het hier ook Nel, wat jij, man? En natuurlijk blijf je hier alleen eten net zoo lang of kort Pie o nee, Nel's ziekte duurt.”

Die ziekte duurde echter niet lang. Den volgenden dag was ze weer op school.

„Natuurlijk allemaal kunsten geweest,” zei Cor tot Rie. „Wel een wonder: zoo gauw we weten, dat we haar niet meer bezingen mogen, komt ze terug. Ze zal zich wel ziek gehouden hebben, denk ik.”

„Schoolziek zeker!”

Evenwel, na den eersten repetitiedag bleef ze weer weg, kwam er weer een briefje, dat ze ziek was.

Er werd een beetje om gelachen, er werd gesproken van repetitiekooften.

„Als ze nu den heelen repetitietijd wegblijft, hoe zouden dan haar rapportcijfers berekend worden?” vroeg Rie.

„Wel, natuurlijk naar het gemiddelde van de cijfers uit het boekje.”

„Dà's gemeen. Dan krijgt ze een goed rapport en

heeft heelemaal niet aan de repetities meegedaan."

„Waar jij zoo op moet zwoegen," lachte Cor.

„Zwoegen of niet, 't blijft toch oneerlijk, dat een, die het werk niet maakte, mooie cijfers krijgt," zei Rie.

„Maar we weten dat immers niet zeker," bracht Wies hier tegenin.

„Och, onze welbeminde Louise acht het haar plicht voor de onvolprezen Perka in de bres te springen," zei Gé.

„Nou," verdedigde Wies zich, „'k ben ook niet bar op haar gesteld, dat weten jullie wel, maar 'k vind het toch ellendig voor haar, dat ze zoo slecht bij de repetities is. Zeg zelf, doet ze niet altijd alles, wat ze moet? Als ze niet zoo'n angst voor de repetitie had, zou ze daarbij ook wel beter zijn en als ze op de repetities goed was, werd ze misschien nummer één van de klas."

„Dan knalde ze heelemaal van verwaandheid," bromde Rie.

„Rie's liefde voor Perka is niet bepaald toegenomen, na het morgenbezoek van den Perkapipa," lachte Stien.

Neen, Rie was zeker niet meer van Pietje gaan houden dan tevoren. Vol berouw en vol verlangen, alles goed te maken, was ze geweest na verleden Woensdag. Toen ze nu Vrijdags Pietje weer zag, was ze op haar afgegaan en had gezegd, hoe het haar speet, wat er gebeurd was. Pietje had weinig antwoord gegeven. Pietje had stug gedaan, Pietje had zelfs gezegd: „nou, je weet, waar je op rekenen kan, als je me weer plaagt."

Rie had de bittere woorden teruggedrongen, de

heel bittere woorden, die haar naar de lippen drongen. Maar haar gedachten had ze minder kunnen beheerschen. Haar gedachten waren haar ten slotte tóch weer de baas geworden.

Wat behoefde dat kind zoo uit de hoogte te doen? Was het al niet heel mooi, dat zij, Rie, van spijt had gesproken? Was ze dat verplicht geweest? Feitelijk niet, want zij had geen schuld aan wat op school gebeurd was, zij had het ook alleen maar gedaan, omdat moeder het gezegd had, en — omdat ze zoo graag iets wou doen uit dankbaarheid voor wat haar zelf ten deel gevallen was. Vader en moeder hadden alles vergeven, ze deden weer gewoon, al dat angstige was weg en Rie had daarvoor gedankt, Rie was tot offeren bereid geweest en ze had geofferd, toen ze tot Pietje van spijt sprak, ze had op dat oogenblik haar trots geofferd, ze was vervuld geweest van de allerbeste voornemens.

Maar, na dat antwoord van Pietje, was Rie's stemming omgeslagen. Zehadzichzelfdwaas gevonden. Had zij schuld aan Pietje? Ja, aan de juffrouw, aan vader en moeder, maar aan háár? Wel nee toch. 't Was juist omgekeerd. Pietje had gebabbeld tegen de juffrouw, had ook gebabbeld thuis. Dat laatste, nou ja, 't had héél onaangename gevolgen voor Rie gehad, maar och, thuis vertelde je zoiets allicht en 't was er Pietje natuurlijk toen niet om te doen geweest, dat haar vader het zou verbreiden, doch dat ze het aan de juffrouw gezegd had! Dat was laf. En toen nu de juffrouw bij Pietje's terugkeer haar wat meer dan gewone vriendelijkheid bewees, tóén liep

bij Rie de maat over. Nu gunde ze Pietje alle kwaad, tot zelfs een slecht rapport toe. Nu kòn ze de gedachte niet verdragen, dat het beter zou wezen dan den vorigen keer.

En toen een paar dagen later het nieuws bekend werd, dat juffrouw Zwart 's Maandags jarig zou wezen, kwam in Rie een leelijk plan op.

Niets aan Pietje zeggen!

Ze was er direct heel enthousiast over, toen er van gesproken werd, de juffrouw een cadeau te geven.

Ja, ja, dat zou leuk zijn.

Er werd weer inzameling gehouden, er kwam ruim veertien gulden bij elkaar, meer nog dus dan met St. Nicolaas. Rie zelf had ditmaal een gulden meegebracht.

„Nu moeten we haar iets erg moois geven,” stelde ze voor.

„Een sigarenstel b.v.,” zei een van de jongens.

„Een rooktafel bedoel je zeker,” werd hem geantwoord, maar verder nam niemand notitie van deze grap. Er werd niets meer van dien aard gezegd, geen enkele hatelijkheid geuit. Rie merkte het in stilte op. Ja, ja, zij was de eenige niet, die van juffrouw Zwart was gaan houden.

„Heb je het al aan Nel Perk gezegd?” vroeg eensklaps Wies.

„Ik kom niet bij Nel Perk, dat snap je toch zeker,” was het antwoord.

„Ze moet het toch weten!”

„Waarom?”

„Nou, stel je voor, dat ze Maandag net terugkwam!”

„Dat zou juist goed voor haar zijn,” dacht Rie,

maar ze zei: „dat zou wel toevallig wezen. Geloof maar gerust, dat die voor Paschen niet meer verschijnt.”

„Ze moet eerst haar rapport binnen hebben.”

„Ja, natuurlijk!”

„Maar ze hoort toch bij onze klas?”

„En hóé heeft ze met Sinterklaas gedaan?” zei nu Gé. „Zijn jullie dat vergeten? Ik niet!”

„Ze kan met Paschen geen banketletter mee-brengen.”

„Een kip met suikereitjes dan.”

„Een Paaschbrood.”

Er werd nog wat gelachen, er werd nog wat gepraat, er werd een klein beetje gekibbeld, maar 't eind was, dat allen het er over eens werden, niets aan Pietje te doen weten.

En wat moest nu het cadeau zijn?

„Een verlanglijstje vragen!”

„Ja, ja, dat is een goed plan.”

Op de handwerkles gebeurde het. De juffrouw lachte een beetje.

„Die eer viel me nog niet te beurt,” zei ze.

„Maar ze hebben gelijk, juffrouw! Wij wisten verleden jaar ook al niet, wat we u zouden geven,” zei een meisje uit II.

„En tòch was jullie cadeau me zoo welkom,” zei de juffrouw.

„Nou ja, maar wij konden u wel eens iets geven, dat u minder welkom was en dat zou jammer zijn. We geven u graag iets, waar u erg, erg blij mee bent en waar u wat aan hebt.”

't Was Rie, die dit gezegd had.

Juffrouw Zwart keek haar aan. Nee, niet onvriendelijk, niet boos, maar zóó, dat het Rie was, of ze iets weg moest slikken.

Gelukkig nam een ander het woord.

„Maak maar een heel lange lijst, juffrouw.”

„'k Zal een lijst maken, waarvan jullie schrikt,” beloofde de juffrouw.

Den volgenden morgen al was er het briefje.

Nou, daar schrokken ze niet van! Er stonden enkele boeken op, eau de cologne, een doos postpapier, zakdoekjes en — een servetring.

„Dát moet het worden,” werd direct besloten.

„Een zilveren natuurlijk.”

„Als die maar niet te duur is!”

„Kom nou, zilver is niet zoo duur.”

Tusschen den middag al trokken ze met z'n tienen naar een winkel, om prijzen te vragen.

Twee gingen naar binnen.

Spoedig kwamen ze terug. O, die waren véél te goedkoop. Je kon er voor drie gulden al een krijgen en voor acht gulden had je de duurste.

„Dan geven we er een vingerdoekringetje bij!”

„Een van onze moeders moest er eigenlijk voor willen zorgen,” zei Wies.

„Dat is een idee! Maar welke moeder dan?”

„Er om loten!”

„Nee, ik weet wat beters, laten we vragen, of Annie's moeder het doen wil,” zei Rie. „Die weet het best, wat de juffrouw mooi vindt.”

Annie was het meisje, bij wie juffrouw Zwart nogal vaak aan huis kwam.

Annie was bereid, het haar moeder te vragen. Mevrouw Bakker stemde direct toe, toen de vraag van de klas haar werd overgebracht en al gauw kwam Annie met het bericht, dat haar moeder Zaterdag er enkele op zicht zou laten komen. Wie wou, mocht komen om te helpen kiezen.

Rie kon daar natuurlijk niet aan meedoen, maar Annie vertelde haar al vast, dat er heel mooie waren, die mèt een vingerdoekringetje nog niet op veertien gulden kwamen. Er zou geld overblijven, maar dat was niet erg, daar kochten ze dan bloemen voor, om het lokaal te versieren. Hyacinthen en narcissen waren nu zoo goedkoop, voor weinig geld had je er een heele boel. Ze zouden aan mijnheer Schaar vragen, of ze vroeger in school mochten, om het lokaal zoo leuk mogelijk te maken.

„Fijn, hoor!” zei Rie.

Ze vertelde er thuis van, Zaterdagavond. Kon ze niet een trein vroeger gaan, om ook te helpen versieren Maandag?

„En om zeven uur al in de stad te zijn? Nee, kindje, dät gaat niet,” zei vader. „Voor halfnegen laat mijnheer Schaar er de anderen ook stellig niet in en als je hard loopt, kun je tien minuten over halfnegen er wel zijn.”

„Natuurlijk ga je rennen,” zei Hans. „Pietje Perk is er nou niet, om je te vertellen, dat het niet netjes staat.”

„Zeg Rie,” zei eensklaps moeder, „doet Pietje ook mee aan 't cadeau?”

„Nee, moeder!”

„Je hadt het haar wel even kunnen zeggen.”

„Perk zou me vast weggagen.”

„Dat had je er op kunnen wagen. Ik vind in elk geval, dat je dan je plicht gedaan hadt.”

„Nou, en u weet wel van met Sinterklaas,” antwoordde Rie, „toen zei ze zoo snibbig, dat ze niet met ons meedeed en toen kwam ze met een banketletter. Ze zou nu vast wel weer wat anders geven.”

„Goed, maar nu kan ze niets geven.”

„Och, ze zal er toch nog wel niet zijn, Maandag, en bovendien, ik ben daar alleen geen baas over. De anderen vonden ook, dat we haar er buiten moesten laten.”

Moeder zei hier niet dadelijk wat op. Vragend keek ze vader aan.

„Ja, dat is toch wel een raar geval, Rietje,” zei die. „’t Is volkomen waar, dat jij er niet alleen over te beslissen hebt, maar jij hadt kunnen voorstellen er heen te gaan, of met elkaar hadden jullie haar een briefje kunnen schrijven. Ik heb zoo’n idee, dat je niet hevig voor Pietje gepleit hebt.”

Rie keek voor zich. Ze kleurde. Als vader eens wist, hoe juist het tegenovergestelde waar was!

„Zie je, Rie, ik vind het zoo jammer dat je Pietje niet vergeven kunt. Jou is toch ook wel wat vergeven, is ’t niet?”

„Ik, ik heb, toen ze onlangs weer naar school ging, gezegd, dat ik er spijt van had en u moest maar eens weten, hoe ze me afsnauwde.”

Vader gaf geen antwoord. Moeder zuchtte.

„Als ’t er toe komt, heeft Pie meer tegen mij

gedaan, dan ik tegen haar," voegde Rie er nog bij.

"Dat kan," antwoordde vader, „ja, dat kan, Rie, hoewel jij toch ook wel enkele tekortkomingen tegenover haar te boeken hebt, niet? En al was dat niet zoo, dan moest je nóg haar kunnen vergeven. Je weet wel, meiske, wat er volgt op: „En vergeef ons onze schulden.”

Rie vocht met haar tranen.

Rie dacht aan dien bangen Woensdag, toen haar zooveel vergeven was door haar ouders, toen ze om vergeving gevraagd had aan God.

„Nel zal er Maandag nog wel niet zijn," zei ze na eenige oogenblikken.

„Dat geloof ik met je," antwoordde vader, „maar het maakt toch jullie gedrag niet goed. 't Spijt me erg, dat dit nu weer gebeurd is.”

't Werd dien Zaterdagavond veel minder gezellig dan anders, vond Rie.

XVIII

RIE MOËT TERUG

Nee, Pietje zou nog wel niet op school zijn, meende Rie, vooral toen ze haar Zondags niet in de kerk zag.

Maar Pietje was er wel!

Rie schrok, toen ze haar naar 't station zag gaan.

„O Hans, Pietje!”

„Ja, 'k zie het ook! Wel een beetje lam, hè?”

Rie zweeg. Verleden week had ze dat juist zoo

graag gewild, de juffrouw jarig en Pietje met leege handen, maar nu die wensch in vervulling was gegaan, voelde ze zich heelemaal niet blij.

„Als ze haar mond dicht houdt, merkt juffrouw Zwart er immers niets van? Zeg het haar nu nog even, dan slaat ze niet zoo'n zot figuur,” raadde Hans.

„De juffrouw geeft ons allemaal een hand en bedankt ons dan. Pietje kan dan die hand niet aannemen,” antwoordde Rie, bij wie nu ineens de angstige vraag rees, hoe de juffrouw het wel zou opnemen.

„Da's gekker,” zei Hans.

„Zou ze erg boos wezen?” vroeg Rie.

„Nou, dat hoef je niet te vragen. Zoo'n kruidje-roer-me-niet.”

„Nee, 'k bedoel juffrouw Zwart.”

„O, die! Dat zal wel meevallen denk ik.”

„'t Zou allerakeligst zijn, maar zeg nou zelf, kon ik naar Perk gaan? En heeft dat schaap met Sinterklaas niet idioot gedaan?”

„'t Is de vraag, of ze toch wel wat had mogen geven,” trachtte Hans te troosten. „Perk is immers op de heele school gebeten?”

Ja, dat was waar, maar veel geruststelling gaf dat Rie niet.

„'k Had me voorgenomen bij het versieren te helpen, maar dat zal ik nou moeten laten,” zei Rie.

„Ja, 't zal beter zijn, dat je bij haar blijft.”

„Ben je weer beter?” vroeg Rie, toen ze aan 't station Pietje vond.

„Ja, gelukkig wel. Ziek zijn is niks leuk.”

„Wat scheelde je?” vroeg Hans.

„k Heb bof gehad.”

„O-o-o,” deed Rie.

„Nou, wat dacht je dan?” vroeg Pietje.

„Niks,” zei Rie kortaf. 't Was of aan de narigheid geen eind kwam vanmorgen. Daar hadden ze allemaal gedacht, dat de repetitie-angst Pietje ziek had gemaakt en hadden er nog om gelachen ook, terwijl bleek, dat het heel wat anders geweest was.

„Ja,” zei Pietje, „vervelend, dat ik nou bof krijgen moest, net terwijl het repetitie was. Je zou zien, dat ik het er veel beter had afgebracht dan den vorigen keer. Ik had toen te vlug geleerd. Ik ken alles gauw, maar vergeet het ook weer zóó en nou leerde ik elke week dat van de vorige nog eens over.”

„Dan was het zeker een reuzenstrop voor je,” zei Hans.

Rie kreeg het hoe langer hoe moeilijker. Rie vond Pietje zoo anders dan gewoonlijk. 't Was net, of ze veel aardiger was. En dat dit nu juist vandaag moest zijn, nu de juffrouw jarig was.

Ja, Pietje wàs anders.

Pietje had tijd tot denken gehad. 't Was een vervelende week voor haar geweest. Ze voelde zich in 't minst niet ziek en moest toch binnen blijven. Dat had haar in een geduchte mopperstemming gebracht. Niets was haar meer naar den zin, ze was boos op iedereen en maakte het op 't eind zóó bont, dat haar moeder zei: „zeg, als je op school soms ook zo lief bent, dan snap ik, waarom ze daar zooveel van je houden.”

Daar was Pietje van geschrokken en ze was gaan huilen.

„Nou, nou,” had moeder gezegd, „trek het je maar niet zoo bar aan en bewaar je tranen tot je ze harder noodig hebt. Denk je soms dat het voor mij prettig is, dat jij zoo bromt? Van alles doe ik voor je en niets is er naar je zin.”

Pietje had moeten erkennen, dat moeder gelijk had. Ze had getracht wat minder aan zichzelf en wat meer aan moeder te denken. Toen was ze vanzelf vroolijker geworden en waren de laatste dagen thuis veel leuker geweest dan de eerste. Wat moeder over school gezegd had, was ze ook niet vergeten. 't Was toch ook wel vreemd, dat ze èn in Vredenburg èn in de stad zooveel te verduren had. 't Kwam doordat ze zich gauw boos maakte, dat de anderen haar niet met rust lieten, dat wist ze wel. Ze vonden het leuk haar kwaad te zien. Pietje nam zich voor, daarin verandering te brengen, zich niet meer zoo gauw boos te maken. 't Was toch eigenlijk niet zoo héél onprettig op school. Ze zou haar best doen, aardig tegen de anderen te zijn, en Rie was de eerste, die dat ondervond.

„'k Zal maar gelijk met jou oploopen,” zei Rie, toen ze van 't station de stad ingingen.

„Wel ja, waarom zou je dat niet doen,” zei Pietje.

„Nou, zie je, de anderen zijn de klas aan 't versieren, want de juffrouw is jarig. Ik wou hard gaan loopen, om te helpen, maar nou blijf ik bij jou.”

„Hebben jullie een cadeau voor de juffrouw gekocht?” vroeg Pietje.

„Ja een zilveren servetring en vingerdoekringetje.”

„Zoo!”

„Ja, zie je,” hernam Rie gejaagd, „ik had het jou

wel kunnen vertellen, maar we vonden — we dachten — toen met Sinterklaas wou je ook niet meedoen en daarom.”

Rie kwam niet verder en Pietje zei niets. Dat was juist het vervelende. Had ze maar opgespeeld, dat zou Rie beter hebben aangestaan.

Bij school gekomen bleven ze op de speelplaats rondlopen. Geen enkel meisje van hun klas was buiten. Die waren natuurlijk aan 't versieren.

Eindelijk was het negen uur.

In de gang ging het er rumoeriger naar toe dan anders. Juffrouw Zwart had eerst niet mogen binnenkomen, werd nu met gejuich ingehaald. De anderen trokken ook Rie mee naar binnen. Op Pietje lette niemand.

't Lokaal was aardig versierd. Bloemen overal, waar ze maar eenigszins geplaatst konden worden. De juffrouw scheen er van onder den indruk. Toen het eindelijk stil was en ze allemaal hun plaatsen hadden ingenomen, zei ze: „dat is een verrassing, een groote verrassing, jongens en meisjes! Jullie hebt het zóó mooi hier gemaakt, en jullie — ik zal — neen, dat vergeet ik nooit, hoor!”

't Was nog niet eerder gebeurd, dat juffrouw Zwart op die manier in haar woorden bleef steken.

't Was haar ook nooit eerder gebeurd, dat een klas, waarvan ze zoo weinig verwachtte, zoo veel voor haar deed.

Op den lessenaar stond het cadeau.

„Prachtig, beeldig,” riep ze en je kon aan haar zien, dat ze er werkelijk bijzonder mee was ingenomen.

't Waren dan ook keurig mooie ringen, voorzien van haar monogram.

„'t Kwam bij elkaar op f 13.50,” fluisterde Cor Rie in.

„Hoe komen jullie dan aan al die bloemen?” vroeg Rie.

„O, om je slap te lachen, we zijn naar de markt geweest Zaterdagavond en hebben met vreeselijk veel dingen een heele mand voor f 1.50 gekocht. We

hebben er zelf nog maar wat bijgelegd, je weet, Gé zit altijd dik in haar zakgeld en och, we hebben Zwartje nogal eens geplaagd, hè? Ze mocht nou wel een extraatje hebben. Annie's moeder heeft ook nog een paar groote bossen tulpen gegeven en die heeft alles den heelen Zon-

dag in den kelder in water bewaard. Ze zijn nog mooi frisch, hè?”

„Prachtig,” zei Rie.

O, nu begon de juffrouw de rijen door te gaan, om persoonlijk te bedanken en van elk een gelukwensch in ontvangst te nemen. Rie's hart klopte hevig. De juffrouw was bij Pietje's rij begonnen, nog even en dan . . .

Daar had je het al.

„Wel gefeliciteerd, juffrouw.”

„Dank je, Nel, dank je wel hoor voor alles van vandaag.”

„Aan 't cadeau heb ik niet meegedaan, juffrouw! Ik wist niet, dat u jarig was.”

Pietje sprak niet hard, maar ieder hoorde het. De heele klas was stil op dat oogenblik, omdat de heele klas begreep het akelige van 't geval.

„Nou Nel, dan is het immers te begrijpen, dat je niet mee kōn doen? Maar kijk eens, meisjelief, 't is het cadeau van de klas, van de klas, waar jij ook toe behoort en daarom evengoed jouw cadeau. Dat je er weer bent en er gezond uitziet is voor mij nog een cadeau apart.”

„Of Perka genotterd,” zei Cor zachtjes. Maar Rie antwoordde niet. Voor het eerst was ze blij om die vriendelijke woorden voor Pietje. Voor het eerst kon Rie zonder jaloezie die hooren.

Er was nu nog één ding waar ze erg tegen opzag. Als aanstonds de juffrouw bij háár kwam

Heel gewoon zei juffrouw Zwart: „Rie, ik dank je wel, hoor!”

En heel gewoon zei Rie:

„Hartelijk gelukgewenscht, juffrouw!”

Even hadden ze elkaar aangezien, diep in de oogen. Even maar.

Doch dit oogenblik was voldoende, om voor Rie den heelen dag te bederven, dien dag, waarvan ze zich zooveel had voorgesteld. Als we het op haar verjaardag de juffrouw eens erg naar den zin maken, misschien vergeet ze dan wel wat in Januari gebeurd is, had Rie gedacht. O, Rie had er al zoo heerlijk op

voortgebouwd. De juffrouw zou erg blij zijn, de juffrouw zou merken, dat de klas toch wel wat voor haar over had, de juffrouw zou dat van toen minder erg gaan vinden. En dan zou alles weer mooi en goed worden, dan zou ze de juffrouw eens weer op bezoek kunnen vragen; nu het voorjaar werd was het wát een leuk fietstochtje naar Vredenburg.

En nu — alles weg. Dat had Rie gelezen in die oogen, die vreemde oogen, die bedroefde oogen. Ja, wèl was de juffrouw blij om wat ze voor haar gedaan hadden, wèl viel het de juffrouw mee, dat juist déze klas op het idee gekomen was, haar lokaal te versieren, dat merkte je best, maar van Rie vond ze het erg, dat die Pietje er buitengelaten had.

En, wát de dag nu verder bracht, voor Rie was hij bedorven.

Bovendien — Pietje bleef, zooals ze 's morgens geweest was.

Neen, dat ging Pietje niet makkelijk af, zoo graag had ze Rie met verwijten overladen, zoo erg graag 's middags bij haar tante het hart uitgestort, het hart, dat vol, o zoo vol was, maar ze ontving kracht tot zwijgen.

Ja, die ontving ze.

Met angstig hart ging Rie dien middag met haar mee. Wie weet kreeg je geen huilpartij bij mevrouw Beukels.

Maar die huilpartij bleef uit en toen om vier uur Rie nog niet dadelijk kwam, bleef Pietje aan het hek staan wachten, iets, wat ze hoogst zelden deed.

Thuis gaf Rie niet veel antwoord, toen haar ge-

vraagd werd, of Pietje op school was geweest en hoe het gegaan was. Moeder vond dat verdrietig, maar toen ze er met vader over sprak zei die: „Onze Rie heeft heel wat te verwerken op het oogenblik, dat kun je aan haar zien.”

„Als ze er eindelijk maar eens toe kwam juffrouw Zwart om vergeving te vragen. Dat heeft ze nog steeds niet gedaan,” zuchtte moeder.

Zonder dat moeder het wist, was dit ook voortdurend Rie's gedachte. Ik móét het weer goedmaken met de juffrouw. Als ik daar maar toe komen kan! Hoe moet ik beginnen? Ik weet het niet.

Den heelen Dinsdag ging heen in vruchteloos peinzen.

't Werd Woensdag.

Om twaalf uur zou de Paaschvacantie beginnen.

Rie moest denken aan den dag, waarop de Kerstvacantie begon.

Ja, nu sprak de juffrouw ook wel over de dagen, die komen gingen, al stond er voor Woensdag geen bijbellen op den rooster. Ze sprak over den Heiland die lijden wou om zondaren te redden.

't Gled langs Rie heen.

Ze sprak over den morgen der verrijzenis en er was jubel in haar stem.

Rie hoorde het nauwelijks.

Rie zong wel mee:

„Is dat, is dat mijn Koning”

maar 't waren enkel haar lippen, haar hart was vervuld van andere dingen.

Zou ze — vandaag — o, ze kon toch niet het maar weer laten loopen, ze was zoo in-verdrietig. Thuis zag ze aan moeder, dat die ook bedroefd was. Natuurlijk, dat kwam, doordat ze zoo vlak nadat vader en moeder haar alles vergeven hadden, weer opnieuw onaardig gedaan had. Moeder had het nog gezegd: haar was zooveel vergeven, daarom had ze het ook Pietje moeten doen en bovendien, ze was feitelijk ook oneerlijk geweest, want ze had het thuis doen voorkomen, alsof het hoofdzakelijk de schuld van de anderen geweest was, dat Pietje onkundig gelaten werd van den verjaardag en dat was niet waar, want zij, zij zelf had zich het meest tegen vertellen verzet, enkel om Pietje bij de juffrouw minder in tel te doen komen. Leelijk was dat geweest en onverstandig ook. Juffrouw Zwart zou zich door zooiets heusch niet laten beïnvloeden en 't móést immers uitkomen, dat zij, Rie, het Pietje niet verteld had? Dat lag voor de hand. O, 't was een domme, een heel domme streek geweest. Iedereen kon begrijpen, dat de juffrouw enkel medelijden met Pietje zou kunnen hebben en een hekel, steeds erger hekel krijgen aan Rie.

't Liep naar twaalf uur. De rapporten werden uitgedeeld. Dat van Rie was weer mooi. Ze had $7\frac{1}{2}$ voor gedrag. Dat zouden vader en moeder toch wel prettig vinden! Ja, maar die wisten tòch al het andere en daar tegen woog een mooi rapport niet op.

Evenals met Kerstmis gingen ze weer de juffrouw een hand geven, wenschten haar een prettige vakantie.

Maar nu hield de juffrouw Rie niet achter. O neen, daar dacht ze niet over.

En Rie — Rie was gisteravond vast van plan er over te beginnen, tegen de juffrouw te zeggen, hoe het haar speet. Ze had gebeden, of de Heer haar helpen wou. Maar, nu het er toe kwam, durfde ze niet.

Nu was haar gebed tóch niet verhoord. Nu ging ze naar huis, Goeden Vrijdag, Paaschfeest vieren met nog dienzelfden last op haar ziel.

Waarom was haar gebed niet verhoord?

Vader zei wel eens: God verhoort sommige gebeden niet, omdat Hij het niet goed voor ons vindt, maar dikwijls is het onze eigen schuld, dat we geen verhooring krijgen. We willen wel bidden, maar vergeten het werken. Bid en werk! Dat had vader ook onlangs nog gezegd op dien Woensdagmiddag. Werken? Had ze kunnen werken? O ja, ze had flink moeten zijn, ze had beter moeten durven. Vroeger wou ze alles in eigen kracht doen en zou ze dan nu maar afwachten?

Als je toch gebeden hadt en je wou ernstig, dan moest het immers goed worden?

Maar nu — nu was het te laat. Ze waren al bijna aan het station. Toen ineens

„Nel, ik moet terug. Ga jij bij ons thuis maar vertellen, dat ik met den trein van drieën kom.”

„Maar Rie, als je moeder dan vraagt waarom, wat moet ik”

„Dan zeg je maar, dat je het niet weet, ik moet terug, ik wil — nou, dag!”

Op een drafje rende Rie terug naar school.

XIX

WIE HAD DAT GEDACHT?

Nu maar hard loopen, heel hard. Hoe eerder het gebeurd is, hoe beter.

Rie hijgt, Rie krijgt pijn in de zij, móét dan wel langzamer gaan.

Dan komen weer de gedachten.

Is het niet heel raar, wat ze doet? Moet ze nou nog beginnen over iets, dat al zóó lang geleden is?

Ja, ja, het moet. 't Is lang geleden, zeker, maar het is gebeurd en de juffrouw heeft het nog niet vergeten.

De juffrouw is er verdrietig om, ook om dat van Maandag, 't móét daarom de wereld uit.

Maar — als nu de juffrouw al weg is?

Rie blijft even voor een winkel staan. Zou ze maar weer naar 't station gaan? Als ze hard loopt, haalt ze den trein nog wel.

Nee, nee, voort moet ze, naar school!

Verlaten ligt er de speelplaats, als Rie bij het hek is.

O, de juffrouw is vast al weg.

Dan moet ze naar de juffrouw d'r kamer. Is dat niet al te raar?

Rie gaat het hek in. Misschien is ze er nog wel, denkt ze hoopvol.

Het lokaal is leeg.

Zou ze boven zijn? 't Kon dat ze in 't lokaal van mijnheer Schaar was.

Wacht, Rie weet raad. Even in de kleedkamer kijken.

Neen, daar hangt alleen nog de hoed van mijnheer Schaar.

O, daar hoort ze hem de trap afkomen.

Nee maar, nu moet ze weg. Hij zou natuurlijk vragen, wat ze hier nog moest en zeggen, dat ze te laat voor den trein zou komen.

Even later is ze weer op straat.

Nu moet ze de juffrouw thuis gaan opzoeken. Als ze haar maar alleen treft. Als ze maar niet met een andere juffrouw samenwoont, zooals de juffrouwen in Vredenburg. Verbeeld je, dat ze dan samen zitten te eten!

Rie, de anders zoo flinke Rie, trilt van angst.

Dan denkt ze aan wat moeder zoo vaak zegt. Niet in eigen kracht, maar bidden!

„Heer, help me, ik ben zoo bang, help me toch, laat de juffrouw toch alleen zijn, o, neem toch mijn bangheid weg.”

Dat gebed doet Rie midden in een drukke straat, met oogen open en handen in de mantelzakken.

Maar — 't is toch een gebed.

En het wordt verhoord.

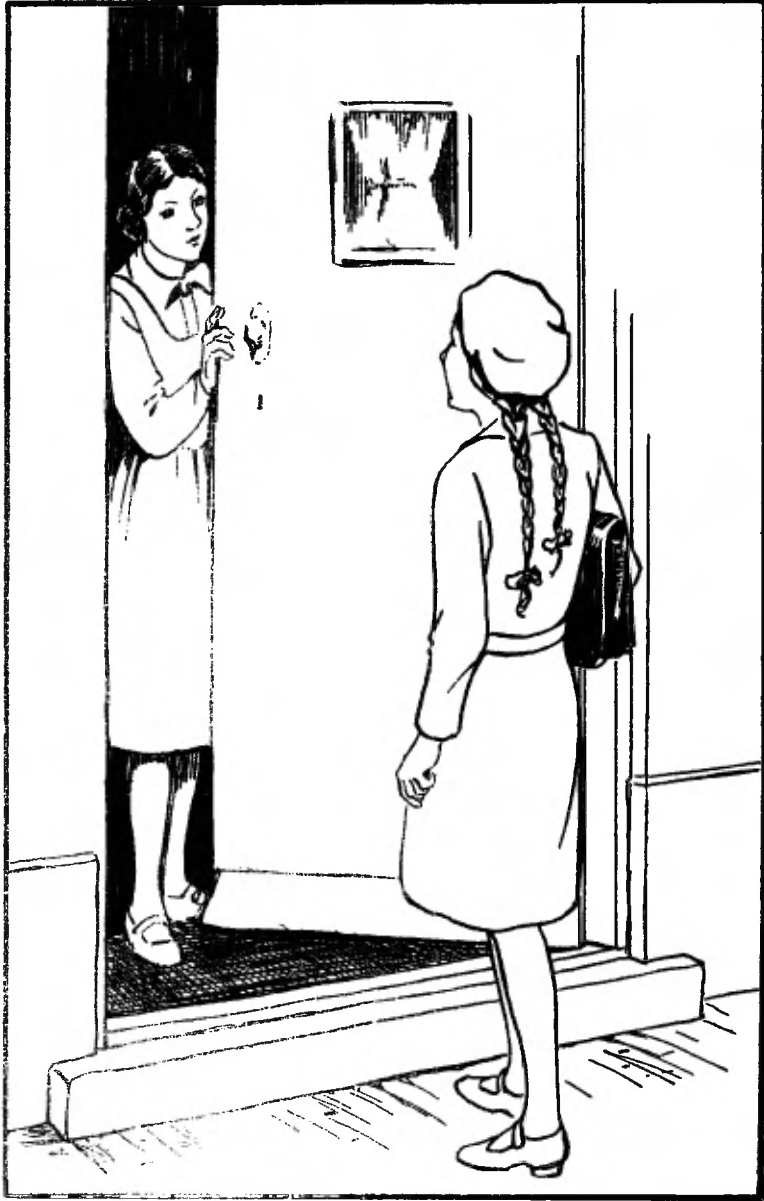
Rie's bangheid zakt. Het wordt heel kalm en stil in haar.

Als ze aan de bel trekt, ja, dan wil de oude angst weer even terugkomen, maar ze ziet op naar de bleekblauwe lentelucht. Daar ergens moet de hemel zijn, de hemel, waar haar gebed gehoord werd.

Een meisje, weinig ouder dan zijzelf, doet open.

„Is juffrouw Zwart thuis?”

„Jawel.”

„Mag ik haar even spreken?“

„De juffrouw is aan 't eten.“

„Ach, heel eventjes maar,“ smeekt Rie.

„Wie moet ik dan zeggen, dat er is?“

„Rie Kok!“

Nauwelijks heeft ze dat gezegd, of er gaat een deur open en juffrouw Zwart zelf verschijnt in de gang.

„Maar Rie, kind, jij nog hier?“

„Ja, juffrouw. Och, wil u even naar me luisteren?“

„Natuurlijk, kind, kom binnen. Maar je trein is weg, wat zullen je ouders in angst zitten.“

„'k Was al bij het station, juffrouw, en toen — ik had u aldoor willen zeggen van u weet wel, toen Perk op dien middag kwam en ook van uw verjaardag en ik heb aan Nel gezegd, dat ze naar vader en moeder moest gaan, om te vertellen, dat ik pas om drie uur kwam.“

„Ga hier eens gezellig zitten, Rietje,“ zei juffrouw Zwart. „Je ouders zitten dus niet in angst en jij hebt tot kwart over tweeën den tijd. Nog meer dan een uur. Vertel me nu maar eens kalm, wat je op je hart hebt.“

Dan vertelt Rie alles. Niets vergeet ze.

„Arme Rie,“ zegt de juffrouw, als ze eindelijk zwijgt. „Arme Rie, heb jij er zooveel verdriet van gehad? Ik ook. 't Was alles zoo mooi en zoo goed, toen ik bij jullie was en 't was me daarna op school zooveel prettiger dan voorheen. En tóén dat vervelende na de Kerstvacantie! Ja Rie, als iemand mijn vertrouwen schendt, ben ik ongemakkelijk en je hebt goed gezien: ik beschouwde jou als de hoofdschuldige. In zooverre heb ik dit bij 't rechte eind gehad, dat jij begonnen

was te vertellen, wie voor de deur stond, maar dat je, toen ik weg was, liever had doorgewerkt, wel, dat begrijp ik en dat pleit voor je. Je ziet in die geschiedenis, wat er van komt, als we beginnen met een klein beetje verkeerd te doen. Van 't een komt het ander. We hebben er nu allebei leelijk verdriet van gehad, maar gelukkig, dat is voorbij.

Weet je, Rie, wat eigenlijk de aanleidende oorzaak van al die ellende geweest is? Jouw hekel aan Nel Perk. Als we samen eens terugdenken aan 't begin van het schooljaar, dan komen we tot de conclusie, dat er een heeleboel niet zou zijn gebeurd, als je wat vriendelijker over Nel gedacht had. Dan ook zou dat akelige op mijn verjaardag niet zijn voorgevallen. Jullie hebt me een heerlijken verjaardag bezorgd, zoo'n mooi versierd lokaal had ik nog nooit gehad en dat stemde me zoo echt dankbaar, want daar maakte ik uit op, dat ook déze klas weer van me hield.

En toen dat zielige met Nel. 't Kind had moeite met haar tranen, ze hield zich zoo echt flink. Maar het lei voor mij een schaduw op m'n feestdag, Rie! Het deed me verdriet, juist omdat jij het was. Toen, op je kamertje, hebben we als 't ware een verbond gesloten. Je beloofde me zooveel, je hadt zulke goede voornemens. Weet je nog, Rie, waarvoor ik je toen gewaarschuwd heb?"

„Dat het niet in eigen kracht kan, juffrouw.”

„Juist! En Rietje heeft het tòch in eigen kracht geprobeerd, hè?"

„Ja, juffrouw, maar nu niet meer,” zegt Rie heel zacht.

„Dan kan het goed worden, Rie, ja, dan zàl het

goed worden. En dan hoop ik, dat je er ook om bidden zult, Nel Perk beter te leeren verdragen."

„Och, ziet u, ik vond het altijd maar zoo valsch, dat ze u verteld hadt van dat versje, u weet wel. Daarom kon ik haar niet uitstaan."

„Mij verteld van dat versje? Wat bedoel je, Rie?"

„Nou, u weet wel, dat akelig ding, dat ik op u gemaakt had. Nel wist er van, maar ik had haar gedreigd te zullen vertellen, dat zij thuis Pietje genoemd werd, als zij u iets zei."

„Maar ze heeft me nooit wat gezegd."

„En . . . en u wist het"

„Ja, ik wist het, Rie! Maar weet je, hoe? Al de versjes, die in omloop waren, hadden jullie met drukletters gemaakt, doch er was ook een kladblaadje, waarop het voorloopig even in gewoon schrift was neergepend met hier en daar een verandering er tusschen of er boven aangebracht. Dat blaadje ben je verloren, Rie! Dat verloor je niet expres, zooals de latere nummers en dat juist kwam mij in handen. Nou, je gelooft zeker wel, dat ik je schrift ken, hè? En op een middag, dat ik in de kleedkamer was, zag ik je zoo behoedzaam door de gang loopen en mijn lokaal binnensluipen. Ik volgde je voorbeeld en sloop ook, maar naar het raampje in den gangmuur. Daar zag ik, dat jij iets in m'n lessenaar stopte!"

Even heerscht een diepe stilte. Dan barst Rie in tranen uit.

„En dáárom heb ik al dien tijd een hekel aan Nel gehad. Nou heeft ze het niet eens gedaan. Wat vind ik dat naar!"

„Had je dan liever, dat ze het wel gedaan had, Rie?”

„Nee, juffrouw, maar maar ziet u”

„Je hebt verdriet van je valsche beschuldiging, hè Rie?”

„Ja juffrouw, zoo heel, héél erg!”

„Maak het dan goed. Ga vandaag nog naar Neltoe.”

„Dat doe ik vast, juffrouw!”

„Nou meid, dan is alles weer goed en nu voor altijd, hopen we.”

„Maar Rie, neem dezen raad van mij aan: Maak altijd zoo gauw mogelijk een eind aan oneenigheid. Nel had nu hierin niets tegen je misdaan, maar al was dat zoo, dan nog moest je vergeven, is 't niet?”

„Ja, juffrouw.”

„En nou wil ik eens zien, wat er van mijn diner nog eetbaar is.”

„O, 't is mijn schuld, dat het heelemaal koud geworden is.”

„'t Valt nog wel een beetje mee, Rie, en al moest ik er ijskoud eten om naar binnen werken, kind, dan was me dat nog een genoegen, omdat het tusschen ons beiden nu weer heelemaal goed is. Zeg, een vredespijp kunnen wij niet rooken, maar we kunnen wel samen eten. Help je me een handje? Ik zal even om een bord voor je vragen.”

't Bord komt, er wordt nog wat eten bij gebracht, andere jus, omdat de eerste al begon te stollen.

Gezellig hoor, zoo met de juffrouw te eten.

„We kunnen niet zoo heel lang tafelen, Rie! 't Is al weer gauw tijd voor je trein.”

Kwart over tweeën gaan ze samen de deur uit, juffrouw Zwart en Rie. Stijf gearmd stappen ze naar het station.

„Ik wou haast, dat het morgen weer school was,” zegt Rie.

„Vacantie is ook wel leuk,” antwoordt de juffrouw.

„Zeg Rie, ik denk, dat jij nu wel mooie dagen tegemoet gaat. En 't allermooiste is, als je op zulke dagen kunt zeggen: óók voor mij. Voor mij, dat de Heiland zoo nameloos lijdten moest, voor mij, dat Hij overwon.”

„Ja juffrouw,” antwoordt Rie. Ze denkt er aan, hoe ze met Kerstmis al den Heere Jezus lief wou hebben. Nu wil ze dat weer. Maar 't is toch heel anders. Toen was dat alles zoo onwezenlijk, zoo ver af. Nu schijnt het dicht bij. De Heer, die zóó haar

gebeden verhoorde, kan toch nooit zoo heel ver weg zijn.

„En nu vandaag nog naar Nel?” vraagt de juffrouw, als Rie al in den trein zit.

„Ja, juffrouw! Eerst even naar huis, om alles te vertellen en dan naar Nel.”

„En zeg, Rie, vraag eens aan je moeder, of ik na de vakantie nog eens komen mag!”

„Komen *mag*? We vinden het allemaal heel fijn, als u komen *wilt*. U moest maar eens weten, hoe vaak Jopie het nog over u heeft.”

Groote vakantie!

Ja, vakantie, èn verhooging.

Stil zit de klas van juffrouw Zwart te wachten.

Aanstands gaan ze naar mijnheer Dregger, allemaal. Niemand hoeft te blijven zitten dezen keer. Toch kijken ze niet zoo héél vroolijk. Juffrouw Zwart heeft juist een poosje tot ze gesproken en dat heeft ze zoo wonderlijk gemaakt van binnen. Er zijn meisjes, die last met de tranen hebben.

Nu en dan snuit een jongen heel hard zijn neus.

Ze voelen het, ze gaan haar verlaten. En ze zijn van haar gaan houden.

„Toch fijn, dat we u met Fransch houden, juffrouw,” zegt een jongen.

„En wij nog met handwerken ook,” vult Wies aan.

„Maar het mooiste van alles”

't Is Rie die dit zegt.

Dat breekt de spanning.

Nu wordt er weer wat gelachen en gepraat.

Ja, het mooiste van alles is, dat twaalf meisjes in de vakantie met de juffrouw gaan kampeeren, ergens op de Veluwe, ver van de drukke stad.

Bij die twaalf zijn natuurlijk Rie en Annie. Maar ook „de vijf werelddeelen.” En ook Nel Perk!

Wie had dat in 't begin van het schooljaar verwacht!

Ja, veel is anders geworden, heel veel.

Toen Rie wist, Pietje ten onrechte beschuldigd te hebben, wou ze alles doen, om het goed te maken. Het eerste daarvan was: met haar spreken. Dat gebeurde op dien Woensdag voor Paschen, nadat Rie eerst haar ouders verteld had, datgene, waarvan haar hart vol was.

Moeder had gezegd: „o kind, wat maak je me nu blij.”

Vader had haar een fikschen slag op den schouder gegeven, wat hij alleen deed, als hij erg goed gemutst was. „Rie, nou ben je weer echt onze eigen Rie, onze flinke oudste dochter,” had hij gezegd. „Je hebt een harde les gehad, meid, maar ik ben er zeker van, dat die geholpen heeft. Wat eigen kracht is, je hebt het nu ondervonden. Neen, eigen kracht is niet iets om weg te cijferen als het kracht is, die we van Boven ontvangen, biddend en dankend.”

„Ga nu maar gauw naar Pietje,” had moeder geraden.

Perk had niet zoo erg vroolijk gekeken, toen het „meesterskind” bij zijn dochttertje Pietje verscheen, maar hij had haar toch niet weggejaagd, zooals Rie half vreesde.

En Pietje?

Even was weer de drift opgevlamd, toen Rie vertelde, hoe ze haar voor de overbrengster gehouden had. Even maar. Toen had Pietje gezegd:

„Nou, als je dat dan van me geloofde, was het niet vreemd, dat je een hekel aan me hadt.”

„Maar dat is voorbij, hè Pie?” had Rie geantwoord.

O, Pietje werd niet ineens een kind als de andere en Rie kreeg nog wel eens last van de oude plaagzucht, doch ze leerde zich bedwingen.

En nu zou ook Pietje mee uit kampeeren gaan.

Daar gaat de deur open.

Mijnheer Dregger.

„Dus, juffrouw, ik krijg ze allemaal?”

„Ja, mijnheer, ik wil er niet een houden.”

Rie kijkt het lokaal nog eens rond. Dat verlaat ze voorgoed.

Maar — nu komt de groote vakantie en over enkele dagen begint de groote pret.

Dan gaan ze kampeeren.

INHOUD.

Hoofdst.	Bladz.
I. Een onprettig vooruitzicht	7
II. Hoe Pietje „Nel” werd	17
III. De eerste schooldagen	23
IV. De vijf werelddeelen	33
V. Is de juffrouw wel zoo onnoozel?	43
VI. Juffershondje	50
VII. Het „gedicht”	59
VIII. Bijt door den zuren appel heen, Rie!	69
IX. Vergeten maar	83
X. Een juffrouw, die alles al wist	96
XI. Dat moet Nel verteld hebben!	112
XII. Rapporten	120
XIII. Groot verdriet	131
XIV. In de „Zigeunertent”	142
XV. Me dochter Pietje	156
XVI. Toen alles uitgekomen was	165
XVII. Weer mis	175
XVIII. Rie móét terug	185
XIX. Wie had dat gedacht?	196